

SLOVENSKI NAROD

Iznaj vsak dan popoldne izvenredno cedeje in praznike — inserati do 90 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50 od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.— Popusti po dogovoru, inserati tavek posebej. »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za posredstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 28 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101; SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg št. 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Popolna solidarnost držav Balkanske zveze

Beograjska konferenca važen faktor za ohranitev miru in nevtralnosti na Balkanu in v jugovzhodni Evropi — Resna prizadevanja za zblizanje med vsemi balkanskimi in podunavskimi državami

Beograd, 3. feb. i. Včeraj se je v Beogradu pričela konferenca Balkanske zveze, za katero vlada po vsej Evropi pa tudi v ostalem svetu izredno zanimanje. V četrtek zvečer sta prispele v prestolnico grški ministrski predsednik in zunanji minister Metaxas in turški zunanji minister Saradzoglu, včeraj pa je prispele tudi rumunski zunanji minister Gafencu, ki je hkrati predsednik konference.

Včeraj dopoldne so se vsi trije zunanji ministri vpisali v dvorske knjige, nato so pa odšli v naše zunanje ministrstvo, kjer so se sestali z zunanjim ministrom dr. Cincar-Markovičem. Ob 11.30 so se vsi trije

gostje odpeljali v Beli dvor, kjer jih je po vrsti sprejel knez namestnik Pavle, ki jim je ob 13. priredil javnostno kosilo, kateremu so prisostvovali tudi številni tuji diplomati in predstavniki oblasti. Popoldne so zunanji ministri obiskali predsednika vlade g. Cvetkovića in nato nadaljevali jutraj započete razgovore. Sredi je priredil rumunski veleposlanik Caderes slavnostno večerjo.

Danes ob 11. so se zunanji ministri vseh štirih držav spet sestali in nadaljevali konferenco. Ob 17. bo četrti sestanek, na katerem bodo tudi sprejeti novinarji in objavljen bo najbrž tudi komuniké.

zuma že ob njegovem začetku bile tako jasno določene, da je vsakemu jasno, da gre edino za ohranitev miru in blagostanja balkanskih narodov.

Informacije italijanskega tiska

Rim, 3. feb. e. Italijanski tisk je prišel v zadnjem času obširno vse vesti v zvezi s položajem na Balkanu, s svoje strani pa ni zvel nikakšnega stališča do situacije. Šele središnja rimska »Tribuna« je glede na sestanek Balkanske zveze objavila članek, v katerem ugotavlja, da je neobičajno zanimanje, ki vlada za konferenco v Beogradu vezano na dva dogodka: namreč na priključitev Albanije Italiji in na oboje spopad med Nemčijo in zapadnimi velevalami. Zaradi tega so po mišljenju »Tribune« razpravljale več o oni drugi Evropi kot pa o balkanski Evropi. Prav iz teh razlogov velesile z neobičajno pozornostjo zasledujejo beograjske razgovore.

»Tribuna« nato ugotavlja, da je Jugoslavija objavila svoje zadržanje s formulo: ohranitev miru! Grška pa se drži resno tudi zaradi svojih pristranskih odnosov z Italijo. List nadaljuje, da je Madžarska pripravljena biti potrpežljiva, da pa ne odstopi od svojih revindikacij, prav tako tudi Bolgarija. »Tribuna« podčrtava beograjske vesti, da s konference ni pričakovati senzacionalnih rezultatov.

Glede konflikta v Evropi smatra »Tribuna«, da je akcija italijanske diplomacije

enodušno priznana kot eden najvažnejših činiteljev v korist miru in da Nemčija prav tako kakor Italija stoji na stališču, da mora Balkan ostati izven evropskega spopada.

Madžarska sodba

Budimpešta, 3. feb. e. Po nekaj dneh kombinacij glede rezultatov konference Balkanske zveze v Beogradu smatrajo madžarski diplomatski in politični krogi, da je danes položaj v Beogradu v vsakem pogledu jasnejši. V Budimpešti vlada pričanje, da bo Jugoslavija tudi to pot odigrala vlogo posredovalca med različni mišljenji in tendencami.

Po mnenju političnih krogov se bo na konferenci v Beogradu pokazala v polni meri zgodovinska vloga Jugoslavije, ki se je pričela uveljavljati v pomirjevanju nasprotij stališč in interesov. V ostalem smatrajo v Budimpešti, da bo modri in previdni iniciativni jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića uspelo prenesti večji del vprašanj na gospodarsko stran in je zelo verjetno, da bo konferenca v tem oziru imela srečne rezultate.

Glede političnih perspektiv se v Budimpešti ugotavlja, da imajo vse jugovzhodne evropske države, med njimi tudi Madžarska in Italija, globoko prepričanje, da je ohranitev nevtralnosti največjega pomena za vse narode na jugovzhodu Evrope. Mogoče je, da bo to skupna platforma služila kot podlaga za novo iniciativo glede oblikovanja neke zajednice, ki bo še bolj združila balkanske države.

Izjave zunanjih ministrov

Skupni napor za likvidacijo nerešenih vprašanj med balkanskimi narodi

Beograd, 3. feb. e. Sredi so bili povabljani na rumunsko posaništvu vsi štirje ministri, ki zastopajo članice Balkanske zveze. Ob tej priliki je podal naš zunanji minister dr. Cincar-Marković naslednjo izjavo:

Nashe delo smo pričeli dobro. Razgovori teko v popolnoma prijateljskem duhu. Zato je gotovo, da bodo rezultati na konferenci vsi v popolnem soglasju z našo politiko za ohranitev miru in v tem delu Evrope.

Rumunski zunanji minister Gafencu je izjavil:

Nasza konferenca se je pričela v atmosferi toplote in iskrenega prijateljstva in edinstvo vlada glede pojmovanja vseh najvažnejših problemov. Zato se more reči že zdaj, da bo na sestanku v Beogradu odločeno, da nadaljujemo pot proti svojemu cilju ter da izpričamo popolno edinstvo mišljenja, čustvovanja in interesov na jugovzhodu Evrope.

Turški zunanji minister Saradzoglu je izjavil:

Atmosfera konference je mir. Želja po miru in po sodelovanju sta izven diskusije.

je. Nam ni potrebno, da bi se spet sešli na podobnih konferencah, ker so interesi naših štirih držav tako identični, da obstaja med nami stalno neuničljivo soglasje. Beograjska konferenca mi je prinesla veliko veselje, da vidim svoje tovariše iz treh ostalih držav balkanskega sporazuma. Kakor vedno doslej bo tudi ta konferenca dala dobre rezultate. Poudarjam, da vlada edinstvo v glediščih in željah po miru ter se vse vesti, ki so temu nasprotne, neovno širijo. Vse gre kakor namazano. Poudariti moram tudi važnost tiska, kajti ta je z nami sodeloval, ko je objavil izjave zunanjih ministrov, ki zastopajo članice Balkanskega sporazuma.

Grški ministrski predsednik general Metaxas je izjavil, da je bil prvi dan doseženo popolno soglasje, zlasti v vprašanjih glede odnosa do sosebov. Balkanska zveza je za sodelovanje s soseboi, toda brez vsakih koncesij in ob čuvanju polne integritete ter neodstakljivosti zemlje vseh članic Balkanske zveze. Glavna načela na se sloj ko prej ohranitev miru in nevtralnosti na Balkanu za vsako ceno.

Blok balkanskih držav ne sme biti orodje velesil

Za drevi se pričakujejo pomenibne izjave našega in rumunskega zunanjega ministra

Beograd, 3. feb. s. (Havas) Na prvih dveh sestankih stanelega sveta Balkanske zveze je bil predvsem določen program konference. Že prvi dan je pokazal popolno solidarnost vseh štirih držav Balkanske zveze in enakost njihovih stališč. Zanimivo je, da je prvič od obstoja Balkanske zveze prisostvoval kosilo, ki je bilo prirejeno za novinarje balkanskih držav, tudi bolgarski tiskovni ataše in več bolgarskih novinarjev.

Z ozirom na Bolgarijo ugotavljajo, da si vse štiri članice Balkanske zveze najresneje prizadevajo, da se doseže zblizanje med vsemi balkanskimi in podunavskimi državami, zlasti s pogledom, da to ne bi bilo doseženo z žrtvami, ki bi oslabil Balkansko zvezo samo.

Soglasno prevladuje tudi stališče, da blok, ki bi ga tvorile balkanske države, ne sme postati orodje v rokah katerekoli velesile, ki ima svoje interese na Balkanu.

Uradni komuniké o poteku konference bo izdan šele na koncu konference. Nekaj podatkov o položaju pa boša da la najbrže že govora jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića in rumunskega zunanjega ministra Gafencu na nocošnjem banketu.

Včerajšnja prva sestanka sta, kakor mislijo, veljala proučitvi splošnega mednarodnega položaja, kakor tudi splošnih balkanskih vprašanj.

Odmev v Bolgariji

Sofija, 2. feb. e. Glede na konferenco Balkanske zveze je ves bolgarski tisk objavil obširna poročila svojih dopisnikov iz Beograda. Poleg teh poročil, ki imajo pretežno informativni značaj, objavljajo listi tudi komentarje poročil tujega tiska. Tako javlja list »Zora«, da se bo pakt Balkanske zveze podaljšal avtomatično za 7 let, to je do leta 1948., ker po obstoječi klavzuli pakta dosledaj nobena država, članica zveze, ni izjavila, da zahteva odpoved pogodbe. List poudarja, da je to delo izzvalo v beograjskih političnih krogih zelo poveljen vtis, ker nihče ne dopušta možnosti, da bo do 9. februarja kakšna balkanska država odpovedala pakt.

Dopisnik lista »Mir« javlja, da je Bolgarska predmet splošne pozornosti in naglasja,

globoke občutke, ki jih jugoslovanski narod goji do bolgarskega naroda, da si Bolgarska ni v vrsti držav Balkanske zveze. Bolgarski novinarji in politični krogi smatrajo, da konference Balkanske zveze ne bo prinesla kakih posebnih političnih sklepov, ker so imeli ministri tujih držav dosedaj dovolj prilike, da so se porazgovorili med seboj o vseh vprašanjih.

V Rumuniji

Bukarešta, 3. feb. AA. (Rador). Sredi listi posvečajo številne stolpce beograjski konferenci in njenemu odmevu na vsem svetu. »Journal« piše, da je Balkanski sporazum v sedanjih okoliščinah pokazal, da predstavlja faktor miru in stabilnosti na Balkanu. Zadnji dogodki v Evropi s spremembami mej ter novi gospodarski in politični problemi, ki so nastali, so povzročili potrebo novega proučevanja in duhu solidarnosti. Delo, izvršeno v minulosti in trdnost volja za prijateljsko sodelovanje z vsemi državami, posebno pa s sosednjimi, predstavljajo jamstva, da bodo sprejeti zadovoljivi sklepi tako za balkanske kakor tudi za druge narode. Rumunija, ki od nikogar ničesar ne zahteva, polaga vse svoje nade v službo ideala sodelovanja in miru. Identičnost interesov in čustev z jugoslovanskimi, grškimi in turškimi narodi, predstavlja garancijo, da bo delo konference prineslo rezultate. Balkan postaja pomemben faktor miru v jugovzhodni Evropi ter element splošne varnosti. »Semaaluk« piše, da bo konference v Beogradu razpravljala o novih zemljepisnih političnih in gospodarskih pogojih, ki zanimajo štiri države, članice Balkanskega sporazuma. Delo konference ima za glavni cilj potrditi neodvisnost in nevtralnost balkanskih držav napram vsem silam.

Na Grškem

Atene, 3. feb. AA. (Atenska agencija). Grški listi prinašajo izjave šefov delegacij na balkanski konferenci ter naglašajo, da vlada na konferenci duh solidarnosti in ozačje medsebojnega zaupanja. Listi naglašajo, da so vse štiri balkanske države tako prežete istih čustev, da med njimi ne more obstajati nobeno nesoglasje. Listi pravijo, da so osnove balkanskega spora-

Vojna na morju

Udeleževanje angleške vojne mornarice — Razmerje med angleško in nemško trgovinsko mornarico

London, 3. feb. s. (Reuter). Angleška admiraliteta objavlja nekaj podatkov o udeleževanju vojne mornarice v prvih pet mesecih vojne. Vsaka angleška vojna ladja je bila v tem času povprečno po 25 dni na morju. Vse angleške vojne ladje razpolagajo skupno z 12 milijoni konjskih sil. V vsem dosedanem poteku vojne pa je imela ena sama ladja defekt na strojih in se ta je bil popravljen v poldrugi uri. Zanimivo je, da je križarka »Exeter«, ko se je spustila v bitko z »Admiralom Graf Spee«, vozila že eno leto brez pregleda strojev, križarka »Achilles« pa je imela za seboj že 124.000 milj poti brez pregleda.

London, 3. feb. s. (Reuter). Po sredi objavljenih podatkih razpolaga angleška trgovinska mornarica sedaj stvarno z več ladjami in več tonaze nego ob izbruhu vojne. V prvih pet mesecih vojne je Anglija izgubila 480.000 ton ladij, to je približno 2,6% predvojnega tonaze. Med tem pa so angleške ladjedelnice zgradile več novih ladij nego jih predstavlja izgubljena količina. Točnih podatkov o novozgrajenih ladjah za enkrat ne objavljajo.

V istem času je bilo zaplenjenih, oziroma potopljenih od lastnih posadk, 44 nemških ladij s skupno 225.000 tonami. Ta izguba predstavlja 5% celokupne nemške trgovinske mornarice. Poleg tega je 350

nemških ladij sedaj zaprtih v raznih nevtralnih lukah, tako da je stvarno še nadaljnjih 29% nemške trgovinske mornarice neuporabljivih.

Potopljene ladje

London, 3. feb. s. (Reuter). V Severnem morju se je včeraj potopil norveški parnik »Varitt« (1100 ton), 15 članov posadke pogrešajo.

Kakor je naknadno ugotovljeno, so v torek zvečer nemška letala potopila angleški parnik »Royal Crown« (4600 ton).

London, 3. feb. s. (Reuter). Kakor je sedaj ugotovljeno, sta bili posadki svojčas potopljenih angleških podmornic »Starfish« in »Undine« v celoti rešeni in sta obe v nemškem ujetništvu. Nemški radio je postopoma objavil več imen članov posadk, drugi pa so se po pošti iz ujetništva javili svojcem v Angliji.

Angleške fotografije Siegfriedove linije

London, 3. feb. s. (Reuter). Objavljena je bila zopet nova serija fotografij, ki so jih posnela angleška letala v svojih poletih nad Nemčijo. Slike tretje serije kažejo utrube Siegfriedove linije v vseh podrobnostih.

Slabi izgledi za sovjetski napad na Afganistan

Angleški vojaški krogi o sovjetskih grožnjah proti angleški Indiji

London, 3. feb. AA. (Reuter). V angleških in kontinentalnem tisku se zdaj pa zdaj pojavljajo poročila o sovjetskih grožnjah proti angleški Indiji. Diplomatski uredniki agencije Reuter izjavljajo, da je dobil obvestila na najmerodajnejšem mestu, da sedaj ne obstajajo nobeni znaki o zbiranju sovjetskih čet in ogrožanju Afganistana, odkoder je edino mogoče napasti Indijo. Vojaški krogi naglašajo, da bi napad proti Afganistanu ali Iranu s severa, kar naj bi bil prvi korak proti angleškim interesom v Indiji, predstavljal danes še večje težave kakor prej v zgodovini. Res je, da so preje predirali v Indijo skozi Khiber, toda to je bilo v času, ko ni bilo nobene mehanizacije. Tudi najmodernejša vojska, ki bi sodelovala z letalstvom in ki bi jo oskrbovali s pomočjo motornih vozil, bi naletela v Iranu in Afganistanu na nepremostljive ovire. V Afganistanu so ceste zelo redke, goer pa so visoke 12 do 15 tisoč čevljev. Te gore predstavljajo stalno nevarnost za letala. Razen tega so prebivalci Afganistana za planinske borbe zelo

sposobni. Vsak napadelec s severa mora računati z neomahljivo odločnostjo afganistanskih plemen, ki se bodo uprli vsaki invaziji.

Začasni mejniki na Poljskem

Rim, 2. feb. e. Po poročilih iz Berlina je nemško-sovjetska komisija za razmejitev v zasedenih pokrajinah Poljske nadaljevala delo na terenu kljub močnemu mrazu, ki vlada v teh krajih. Tako je bilo ob vsej demarkacijski črti postavljenih okrog 4000 mejnikov, visokih več metrov, ker je tu sneg precej visok in mejnike popolnoma zamele. Ta tehnična dela za razmejitev so bila izvršena tudi na mejah napram Litvi in Madžarski, razen na nemško-madžarsko-sovjetski tromeji na najvišjih vrhovih Karpatov, ki pozimi niso dostopni.

Iz notranje politike

»Huda obtožba«

Včeraj je izšla peta številka »Otdadžbine«, glasila JNS. Objavila je zanimiv uvodnik izpod peresa podpredsednika stranke Jovana Banjanina pod naslovom »Huda obtožba«.

List »opozarja na članek »Slovenec«, v katerem pravi, da bi morali jugoslovenski nacionalisti vedno imeti pred očmi umor kralja v Marselisu. Neizpodbitno je — citira »Otdadžbina« »Slovenec« —, da je svobodno združenje organiziralo in onogočilo umor kralja. Organ g. Korošca pravi Banjanin, direktno apostrofira jugoslovenske nacionaliste. Stvar se ne more sprejeti kot polemika v tisku. Ali so tu na eni strani veliki klevetniki ali so pa na drugi strani veliki zločinci. Jugoslavija mora izvedeti za pravo resnico. Krivci, eni ali drugi, se morajo zagovarjati pred sodišči naše domovine.

Dr. Korošec je osebno napadel jugoslovensko svobodno združenje in je očino inspiriral tudi napad v »Slovenec«. To vprašanje mora priti pred sodišče. Ali morajo biti svobodni zidarji obtoženi zaradi umora kralja ali pa se morajo oni, ki so jih tega osumili, zagovarjati zaradi klevete. Dr. Korošec je edini, ki je dolžan pojasniti vsa tajna. S »Slovencem« pred sodiščem ni mogoče razpravljati. Znanje so njegove klevetniške metode. V teku leta si nakopava na desetice tožb zaradi klevet, a nazadnje se izmakne sodišču s privedenbrsko amnestijo. Zato mora dr. Korošec osebno sprejeti odgovornost za obtožbe, ki jih je objavilo njegovo glasilo in mora točno povedati, koga obtožuje ter tako omogočiti, da se pred sodiščem pogleda iz oči v oči z onimi, ki jih tako težko obremenjuje.

VOLILNE PRIPRAVE JNS

V zvezi s sestavo volilnega komiteja Jugoslovanske nacionalne stranke za proučevanje volilnega zakona in za priprave na eventualno volilno borbo, se mudi v Beogradu večje število strankinih prvakov iz raznih krajev države. Prišli so po podrobna navodila za svoje delo na terenu.

DR. MAČEK ZAHTeva VOLITVE

Glavno glasilo Hrvatske seljačke stranke »Seljački Dom« piše:

Predsednik dr. Maček zahteva volitve tako za hrvatski sabor kakor za beograjsko skupščino, in šele po končanih volitvah naj bi prišlo do trajnejše ureditve državne zajednice. Volitve v hrvatski sabor so neogibno potrebne zato, da bi se pospešila ureditev banovine Hrvatske. Volitve za beograjsko skupščino pa so važne predvsem zato, da bi se moglo začeti s trajnejšo ureditvijo odnosov v naši državi zajednici. Med srbsko gospodo je močna struja, ki zahteva več ali manj definitivno ureditev meja med banovino Hrvatsko in banovino Srbijo še pred volitvami. Trajnija razmejitev med Hrvatsko in Srbijo se more zasnovati samo na nepovtorjenem narodnem pravoreku.

UREDBA O DRŽAVNIH UPKOJENCIH

Banovinski udruženje državnih upokojencev v Splitu je prejelo iz kabineta podpredsednika kr. vlade dr. VI. Mačka obvestilo, da je uredba o državnih upokojencih v finančnem ministristvu dokončana in da bo stopila v veljavo 1. aprila t. l.

KDO JE DRŽAVA

V pravkar izšli številki »Učiteljskega tovariša« čitamo:

Od vsehposlov se zgrinjajo grozeči oblaki. Tudi nad našo državo. Mogoče je, da jih bo razgnal kak veter, lahko pa je tudi, da nas potegnejo v divji vrtinec sovražnih elementov. Pripravljeni moramo biti na pasivno in aktivno obrambo naše svobode. Če bomo na znotraj razdvojeni, nas bo vihar razbil. Temelj, na katerega lahko zidamo našo bodočnost v teh nevarnih dneh, je neomajna ljubezen do svobode, do naroda, do države. Samo taka ljubezen nas lahko naredi tako trdne, da se bo ob nas razbil vsak naval sovražnih sil.

Odpor proti sovražniku nas mora s enako močjo zajeti vse brez izjeme. Med nami ne sme več biti razlik. In zopet bi moral prevzeti učitelj iniciativo. Njemu, ki pozna ljudstvo, je poverjena naloga, da v tem ljudstvu utrdi državljansko misel in ljubezen do domovine. Učitelj bo to rad storil, če bo imel vse pogoje za tako delo. Pomagal bo tudi na tak način braniti državo, tisto državo, ki je vsa prežeta velikim voljo, da se brani na vseh poljih in s vsemi sredstvi.

Kdo je država? Smešno je, da moramo po dvasetih letih državne svobode tolažiti ta pojem. Smešno, toda potrebno. Pri nas se je pojem države tako izkrotovil, da pod tem pojmom navadno razumemo obstoječi režim. V resnici pa smo država uradniki, nameščenci, obrtniki, trgovci, kmetje, delavci — mi vsi.

Marinetti težko zbolel

Rim, 3. feb. AA. (Havas). Znaní futuristični pesnik Marinetti je težko zbolel ter leži na neki kliniki v Rimu.

Borzna poročila

Carib, 3. feb. Beograd 10, Pariz 10.05, London 10.73, New York 446, Bruselj 75.00, Milan 22.51, Amsterdam 236.75, Berlin 178.70, Stockholm 106.175, Oslo 101.35, Kodaň 86.10, Sofija 5.30, Bukarešta 3.30.

Usoda Finske odvisna od takojšnje vojaške pomoči

Angleški vojaški strokovnjaki menijo, da bo mesec maj odločilen za Finsko. Finska vlada pripravljena je vedno za sklenitev častnega mira — Finske čete še naprej odbijajo sovjetske napade

London, 2. febr. e. Reuter poroča, da so londonski vojaški krogi prepričani, da bo usoda Finske odločena v mesecu maju. Londonski vojaški strokovnjaki menijo, da Finska ne bo mogla z uspehom kljubovati sovjetski sili, ako ne bo dobila v kratkem dejanske vojaške pomoči. Zato dobivajo odločilni angleški krogi čedalje več pozivov iz javnosti, naj Anglija pošlje svojo vojaško pomoč Finski takoj.

London, 2. febr. e. Glede na vesti, da se Finska pripravlja za mirovna pogajanja s sovjeti, izjavljajo v tukajšnjih dobro informiranih krogih, da nudi Finske čete junaški odpor zlasti na centralni fronti, kjer potekajo zdaj težke borbe. Kljub temu pa je predsednik finske republike Kallio izjavil v parlamentu, da Finska vodi vojno, ker jo je prisiljena voditi, a želi se vedno doseči časten mir ter je v tem smislu že izvedel potrebne akcije. Finska je pripravljena na mirovna pogajanja za sklenitev častnega mira, ne bo pa sprejela nobenega diktata od strani sovjetske vlade. Posebni dopisnik Reutera je včeraj sporočil iz Uluju, da so Finske čete dosegle uspehe na centralni fronti in obstaja možnost, da popolnoma potisnejo sovjetske čete iz tega področja. Tudi iz ostalih predelov fronte poročajo o uspehih finskih čet.

Helsinki, 3. febr. s. (Reuter). Po finskih podatkih so bili vsi sovjetski napadi pri Summi odbiti. Sovjetske čete so pustile na bojišču nad 1000 mrtvih.

Včerajšnji letalski napadi na finska mesta so zahtevali po dotedajšnjih podatkih 20 smrtnih žrtev med civilnim prebivalstvom. Sovjetska letala so tudi v okolici Helsinkov obstreljevala neko bolnišnico s strojnica-mi.

Angleška delavska delegacija pod vodstvom sira Waltera Citrina je morala na poti iz Helsinkov v Stockholm dvakrat zapustiti svoj avtomobil in se skriti v zaklonišča pred sovjetskimi letalskimi napadi.

Apel ameriške delavske zveze

New York, 3. febr. s. (Reuter). Ameriška delavska zveza je izdala proglas, v katerem označuje nemške in sovjetske imperialiste kot sovražnike človeštva, ki stavljajo svetovni mir v dvomljiv položaj. Delavska zveza pravi, da v Ameriki dobro vedo, kdo so krivci vojne. Čeravno se skuša Nemčija in sovjetska Rusija predstaviti kot nedolžni žrtvi napada. Primera

Polske in Finske kažeta, da so brez dvoma Nemci in Rusi imperialisti v Evropi. Zveza izraža vse simpatije žrtvam napada in jim obljublja svojo pomoč. Naslavlja v tem smislu tudi apel na ameriško vlado.

Izjave sovjetskih letalcev

Helsinki, 3. febr. AA. (Havas). V teku zasliševanja ujetih sovjetskih letalcev so ugotovili, da so vsi na zelo nizki kulturni stopnji. Sicer sami izjavljajo, da so 2 leti študirali neke vrste univerzo in 2 leti obiskovali vojno akademijo, toda o Finski nimajo pojma. Po njihovih izjavah je Finska napadla sovjetsko Rusijo in ogrožala njena mesta. Ujetniki izjavljajo, da se letala dvigajo večinoma z estonskih letališč.

Sovjetska ofenziva v pokrajini Summi se ustavlja ob junaški obrambi finskih čet — Sovjetski letalci v finskih uniformah

Stockholm, 3. febr. s. (Havas). Poroče valec lista »Stockholm Tidningen« na finskem bojišču poroča, da so sovjetske čete včeraj ponovile napade pri Summi. Topništvo je zopet obstreljevalo finske postojanke, vendar manj nego prejšnji dan. Sovjetske čete je podpiralo tudi okoli 200 letal. Zopet so stopile v akcijo tudi oklopne sile. Oddelki skakalcev padali, ki jih spuščajo sovjetska letala za fronto na finsko ozemlje, tvorijo po 7 ali 8 mož, ki so oboroženi z lahkimimi strojnimi in imajo pri sebi tudi radijske aparate. Oddelki imajo nalogo, da predvsem rušijo mostove in važne vojaške objekte. Skakalci s padali nosijo finske vojaške uniforme. Čeravno bi jih po mednarodnem zakonu lahko Fini takoj ustrelili kot vohune, se to doslej ni zgodilo.

Sovjetske žrtve v bojih pri Summi cenijo za zadnja dva dneva na nad 1000 mož. Finske izgube še niso znane. Fini opozarjajo, da so sovjetske čete, ki so izvedle najnovejšo napade, bolj opremljene nego prejšnje.

Finci so z uspehom uporabili v novih bojih zlasti topove proti tankom. Najmanj trije sovjetski tanki so bili uničeni. Finsko topništvo se tudi zelo uspešno udejstvuje.

Mislilo, da bi hoteli sovjeti z novo ofenzivo na Karelski ožini razbremeniti svoje čete na centralnem bojišču, ki so ponekod v težavnem položaju.

Pravijo, da obstaja južno od Tallina oporišče, kjer je najmanj 80 sovjetskih letal. Ujeti letalci so dalje izjavili, da morajo biti sovjetski letalci na Estonskem popolnoma izolirani ter se od sredice decembra dalje niso čitali nobenega lista. Postavljeni so posebni stražniki, ki pazijo, da letalci ne pridejo v stik z zunanjim svetom.

Finski ranjenci v švedskih bolnicah

Stockholm, 3. febr. s. (Reuter). V švedskih bolnišnicah bodo od sedaj sprejemali ranjene finske vojaške sile. Za finsko vojsko bo to velika pomoč, zlasti zato, ker sovjetska letala stalno brezobzirno napadajo finske vojaške bolnišnice.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 3. febr. s. (Finska tel. ag.) Vojno poročilo finskega vrhovnega poveljstva, izdano včeraj opoldne o dogodkih 1. februarja pravi:

Na kopnem: Po močni artilerijski pripravi je sovražnik popoldne prišel z napadom na Karelski zemeljski ožini pri Summi. Napad je trajal do pozno zvečer ter je bil odbit. Drugod na Karelski ožini močno artilerijsko streljanje. Sovražnik je spustil z letal na finsko ozemlje več oddelkov s padali. Vsi so bili deloma ujeti, deloma uničeni. Severovzhodno od Ladoga jezera je bilo ponovljenih več napadov, ki pa so bili vsi odbiti. Na tem odseku je opaziti tudi živahno aktivnost patrol. Drugod na kopnem nič posebnega.

Na morju: Nič posebnega. V zraku: Sovražnik je izvedel več manjših letalskih napadov, med drugim na mesta Hangö, Lovisa in Hamina, kakor tudi Pampere na jugu, na severu pa zlasti na Rencaniemi. Po dosedanjih podatkih je bil en civilist ubit več pa jih je bilo ranjenih.

Zivahne letalske borbe so se vršile na Karelski zemeljski ožini. Pet sovjetskih letal je bilo sestreljenih, za tri nadaljna pa to še ni potrjeno.

Snežne razmere

Poročilo Tujkoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS

Razteč: Planica, 870 m: —2, megleno, 70 cm snega, južen, skakalnica uporabna. Planica Slatine (Dom Lirija), 950 m: 0, 100 cm snega, južen, drsališče uporabno.

Blod, 501 m: —1, barometer pada, oblačno, 90 cm snega.

Podjuka, 1800 m: 3, oblačno, 140 cm snega, južen.

Radovljica, 470 m: —1, megleno, 75 cm snega.

Bohinj-Sv. Janez, 530 m: —1, oblačno, 100 cm snega, osenjen.

Bohinj Zlatorog, 530 m: —2, 90 cm snega, osenjen.

Dom na Komni, 1520 m: —2, oblačno, vetrovno, 210 cm snega, osenjen.

Poževje: —3, oblačno, 59 cm snega, osenjen.

Kučevček, 883 m: —2, 64 cm snega, osenjen.

Sodražica, 850 m: —1, oblačno, 70 cm snega, južen.

Slake, 900 m: 1, barometer se dviga, 54 cm snega, južen.

Rimski vrtec, 530 m: —2, oblačno, 60 cm snega.

Ribnica na Pohorju, 715 m: —4, megleno, mežl, 50 cm snega.

Senjorjev dom, 1522 m: —2, megleno, vetrovno, 100 cm snega.

Iz Kranja

Občinstvo v Strazišču obveščamo, da si lahko nabavi naš list v trgovini g. Francisa Omara. List je na razpolago še isti dan po izidu ob 18. dalje.

Jutri ima dežurno službo v OUZO zdravnik dr. Herfort Joča.

Prostite župne šmuke tekme. Jutri bodo v Strazišču odigrala na sokolski skakalnici na Goranji Sav. sokolske župne mladinske tekme, na katerih bo nastopilo nad 300 tekmovalcev. To bodo ene izmed največjih mladinskih smučarskih tekem v državi. Ob 10. dopolne bodo skokli moškega naraščaja, popoldne ob 14. pri šmuckem petekem gradu pa tekmovalci vseh odelkov moškega in ženskega naraščaja in deček.

— Šahisti so pričeli s turnirji. Kranjski šahovski klub je že pričel turnir za prvenstvo Kranja. V petek 26. jan. je bil uvodni broturnir, ki se ga je udeležilo 11 šahistov. Igralci so bili precej razporejeni in je bila igra živa in zanimiva. Rezultati so naslednji: 1. Singer 9 in pol, 2. Geiger 8, 3. Vidrhar, Komelj in Dodič 6, 6.—7. Zupanc in Kolar 4 in pol, slede ostali udeleženci. Naslednji igra ni večer je bilo žrebanje za glavni turnir, h kateremu se je prijavilo 21 šahistov, ki so razdeljeni v dve skupini in sicer: A-skupina: Kolar, L. Zupanc, R. Zervar, Singer, Kosi, Kavarar, Kos, Tajnik, P. Prah, L. inž. Skopal; B-skupina: Engelmann, Komelj, Vidrhar, Pavlica, Virnik, Geiger, Dodič, Rus, Martelanc, Pogačnik in Demar. Prvih pet iz vsake skupine pride v I. razred, ostali pa bodo tvorili II. razred. Tako bo tudi KSK imel igralne razrede, ki bodo odsej tvorili podlago vsem nadaljnjim prvenstvenim turnirjem.

— Dramski odsek »Vzajemnosti« uprizori v nedeljo 4. februarja ob 16 v Can. karnevaru domu burko »Zmešnjava nad zmešnjavo«.

— Pri smučanju si je zlomil nogo Učec. Ljudske šole v Strazišču Stanko Bajžlj si je v sredo popoldne pri smučanju za Šmarjetno goro zlomil nogo.

Za preskrbo Slovenije s tekočimi gorivi

Kaj je določil akcijski odbor v Beogradu

Ljubljana, 3. februarja

Ponovno je bilo že ugotovljeno, da je ob stož številnih podjetij in mnogih delavcev razvoja prometa z motornimi vozili pri nas: mirno lahko trdimo, da je motorni promet postal gibalno vsega gospodarskega življenja in da bi imela njegova odprava pa tudi sama omejitev nepopravljive posledice. Zato je razumljivo izredno zanimanje za ukrepe v zvezi z racionaliziranjem porabe bencina. Prihodnje dni bo baje že uvedena prodaja bencina na karte. Večina naših gospodarskih organizacij je proti vsaki omejitvi porabe bencina, češ, poraba v naši državi je še vedno tako majhna, da varčevanje nima nobenega pomena in bi bilo prej škodljivo kakor koristno, zlasti, ker je naš motorizem še tako mlad. Toda, če se omejitvi porabe že ne moremo izogniti, vsi zagovarjajo prodajo bencina na karte prej kakor časovno in krajevno omejitev prometa.

Akcijski odbor, sestavljen iz zastopnikov naših gospodarskih organizacij, je poslal prejšnji teden deputacijo v Beograd, da bi na pristojnih mestih razložila potrebo naše banovine, opozorila, da je bila Slovenija z omejitvijo prometa z motornimi vozili najbolj prizadeta in da je treba pri bodoči ureditvi preskrbe s tekočimi gorivi upoštevati predvsem njene težave.

V deputaciji so bile zastopane naslednje organizacije: Avtomobilski klub po svojem tajniku J. Birimišu, Združenje trgovcev z motornimi vozili in Touring klub po g. Jermanu, Združenje avtoprevoznikov po g. Guštinu, Osrednji odsek trgovcev s tekočimi gorivi po V. Lazniku in Zbornica za TOI po dr. J. Kocetu.

Deputacija je bila sprejeta najprej pri ministru za trgovino in industrijo dr. Andreju, ki se je zahvalil za podrobne podatke in pokazal razumevanje za stvar. Potem se je deputacija obrnila na inspektorja dr. Pavletiča. Šlana nedavno sestavljene komisije za tekoča goriva Obrazložili so mu kritični položaj dravske banovine po uvedbi uredb o omejitvi prometa z motornimi vozili. Dr. Pavletič je izjavil, da bodo karte uvedene le za bencin, medtem ko bo prodaja nafte za tovorne avtomobile in avtomobila neomejena.

Iz Škofje Loke

— Tragična smrt delavca. Preteklo nedeljo popoldne se je ponesrečil delavec Anton Gladek iz Fužin v Poljanski dolini. Bil je zaposlen pri postavljanju drogov za električno napeljavno v Žirovskem vrhu. Nesreča je hotela, da sta se zvrnila nanj dva drogova. Zlomilo mu je nogo in bil je tudi hudo notranje poškodovan ter je kmalu podlegel ranam.

— Dve poroki. V nedeljo se je poročil v križanski cerkvi v Ljubljani lesni trgovec Janko Primožič z gđ. Slavko Lukancovo iz Pušata. Zenin in nevesta sta marljiva člana loškega Sokola. V četrtek pa sta stopila pred oltar Franca Poljanec in gđ. Marica Jenkova. Oba sta tudi vira člana Sokola.

— Poslednji mož na Sokolskem odru. Gledališki odsek Škofjeloškega Sokola je zelo marljiv v tej sezoni. V nedeljo je vpričoril česko veselico »Poslednji mož«.

— Predstava je dosegla najlepši uspeh.

Iz Novega mesta

— Zenska javna bolnišnica je imela leta 1938 2300 bolnic, leta 1939 pa 2412. Iz leta 1938 jih je ostalo 72. Oskrbljenih dni leta 1938 je bilo 38.184, leta 1939 pa 37.079. Vsak dan je bila na zavodu povprečno 101 bolnica. Ozdravljenih je bilo lani 1938 (78,5 odstotkov), izboljanih 359 (14,5%), neozdravljenih 36 (1,4%), umrlo jih je 39 (1,6%), premeščenih v druge zavode pa 7 bolnikov. Vseh operacij je bilo 944, rentgenoloških pregledov pa 1264. Porodnih primerov je bilo 349, porodov 320, novorojenčkov 321. Na zavodu poslujejo trije zdravniki, ginekolog, kirurg in asistent, trije upravni uradniki, ena babica in 15 uslužbencev. Zavod ima samo 134 postelj za bolnice.

V bolnišnici namitljenih brstov je bilo v preteklem letu sprejetih 2654 bolnikov. Ozdravljenih je bilo 2151 bolnikov (81,3%), 724 je bilo izboljanih (27,26%), neozdravljenih 71 (2,67%), umrlo jih je 46 (1,73%). Prehranjevalnih dni je bilo 46.893. Povprečno je bilo vsak dan 128 bolnikov. Zavod ima 150 bolniških postelj. Ordinarata dva zdravnika, vsega osebja pa je 36 oseb. Operacij je bilo 713, rentgenoloških pregledov 420, raznih drugih preiskav 907.

Iz Metlike

— Občna metliška objavlja, da je zopet dovoljen na veliki svečniski sejem, ki bo 6. februarja v Metliki, dogon živine iz banovine Hrvaške.

— Krajevni odbor za zaščito pred sovražnimi napadi sporoča, da so po nadzorih oblasti določeni novi emotni znaki pri vseh in resnih napadih, in sicer za alarm odzveno pretečo nevarnost po sovražniku znak 3 minutno tuljenje sirene z večkratnimi prekinitvami. Za znak, da je nevarnost sovražnih letal minila, velja tudi 3 minutno tuljenje sirene, vendar brez vsakega prekinitve. Znak, da je v mestu ali v bližini požar, bo 2 minutno neprekinjeno tuljenje sirene.

— Jutri bo priredilo Sokolsko društvo veliko maskarado v Sokolskem domu.

Iz Trbovelj

— Davkoplačevalcem. Od davčne uprave v Laškem so prispelo poštne poloznice za plačilo davkov za prvo četrtletje 1940. Davkoplačevalci naj jih dvignejo najkasneje do 15. februarja v policijskem oddelku občinskega urada.

— Letna poročila ustanovnih uprav. Po zakonu o ustanovah so vse ustanovne uprave dolžne najkasneje do 31. marca predložiti banki upravi skupno z bilanco letno poročilo o svojem delu. Če se poslovanje ustanove razteza na več banovnih ali na vso kraljevino, morajo biti letna poročila predložena direktno ministrstvu za gospodarstvo.

Kako propada mladina

Ljubljana, 3. februarja

Vlak proti Zagrebu je bil že na tem, da odpelje. Do odhoda je manjkala morda še minuta, ko je stopil v vagon službojoči stražnik in pozval v kotu stisnjeno dekletce, ki je imelo okrog sebe več zavrtikov in več torbic, naj hitro pobere svoje stvari in mu sledi. Ostali ljudje v vagonu so radovedno stegnili vratove, češ, kaj naj to pomeni. Dekletce pa je le uporno vstalo in šele na ponovni poziv stopilo za stražnikom iz vlaka, nesoč svojega prtljago v stražnico.

Namestu da bi se odpeljala 17letna Monika v Zagreb, kakor je bila namenjena, je ostala v Ljubljani. V stražnici je sicer obotavljala še, vendar lepo po vrsti razložila vse ukradenko blago na mizo in dala, kaj bo. Prav za prav ji je bilo malo mar, kaj se bo zgodilo, jezilo jo je samo, da jo je prav zadnji hip iztaknil stražnik in ji preprečil novo pustolovščino.

Sedemnajstletna Monika je rojena samo za pustolovščine. V zadnjem času je kar trikrat po vrsti pobegnila od svoje matere, revne raznašalke, in jo pred odhodom vsakokrat okradla. Odnosila ji je razno obleko, čevlje in celo jedilni pribor, kar je potem vse razprodala za majhen denar. Dvakrat je pobegnila v Zagreb, enkrat pa je ostala v Ljubljani in se potepala tod okoli. Obleko in nekaj drugih predmetov je ukradla doma iz omare v odsotnosti matere tudi to pot in hotela oditi v Zagreb, kjer ima — prijatelja. Pri nadaljnjem zaslišanju na policiji so ugotovili, da je odfrčala v Zagreb že nekoč pred letom dni, ko je bila stara šele 16 let. Tam je veselela dober teden dni, slednjič pa je bila aretirana in oddana v bolnico, kjer je ostala dobra dva meseca. Ze 16letno dekle je moralno povsem propadlo in nato nadaljevalo s takim življenjem. Mati je uboga raznašalka in mora razen zanjto skrbeti še za drugega otroka sama, brez otrove opore, ker ga ni. Vzgoje Monika ni imela nobene, vzgajala je na ulici. Vse dneve se je vlačila okrog in o svojem poslanju ni nikomur pomagala računov.

Sele na prijavo matere o tatvini in ponovnem pobegu od doma je oblast zvedela za propadlo dekle. Na dan so prišle vse podrobnosti, čeprav je ostalo še mnogo skritih in bo sedaj nesrečna Monika oddana v poboljševalnico.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 3. februarja

V stanovanju Ivane Zurbijeve, Reze Prave in Marije Jevšnikove na Medvedovi cesti v Siski je vdrle te dni v njihovi odsotnosti predrzen vlomilec, ki so mu morale biti razmere kolikor toliko poznane, in ki je odnesel nekaj gotovine, pleteno košaro z ženskim perilom, nekaj obleke, budilko, jedilni pribor in nekaj drugih predmetov. V drugo košaro oziroma v kovček je stlačil sedem novih torbic, več žepnih robcov, črno usnjato torbico, nekaj manufakturnega blaga ter več riuh. V stanovanju je vlomilec vse premetal in so ga lastnice našle v popolnem neredu. Vlomilec je ženske oškodoval za okrog 2000 din.

Neznat tat je obiskal tudi stanovanje Ivana Zabkarja v Florjanski ulici št. 37 in mu ukradel dva siva moska povrnila ter nekaj druge obleke. V Florjanski ulici je bilo vlomljeno tudi v stanovanje Josipa Siplja, ki mu je tat odnesel 700 din vredno temnosivo obleko.

Da pride tatovom vse prav, priča tudi tatvina samozapiraka znamke BKS, ki jo bil te dni ukraden pri vhodnih vratah na Gosposvetski cesti št. 1 tvrdki Frana Stupice.

Potapljači preiskujejo „Ljubljano“

Truplo strojnika Griesbacha najdemo ob tanku za nafto — Vestni mornar je hotel rešiti ladjo pred eksplozijo

Sibenik, 2. febr. e. Včeraj popoldne so potegnili iz rušila »Ljubljana« truplo strojnega narednika Josipa Griesbacha. Potapljač Slavko Spano se je skupaj s tovarišem spustil do strojnega oddelka na rušilu. Ko je prišel do samih strojev, je našel truplo pokojnega Griesbacha blizu tanka za nafto. Prizor je bil precej grozen. Da bi lahko truplo potegnili iz vode, ga je moral potapljač prerezati na dve in ves čas potiskati pred seboj do ladijskega krova. Nato je dal znak z vrvi in v kratkem času je bilo truplo potegneno iz morske globine na površino ter prepeljano v

prosekturo, kjer je bila včeraj obdukcija trupa Mornariško poveljstvo je takoj brzojavno obvestilo pokojnikove starše v Osijeku. Pogreb nesrečnega strojnika bo danes z vojaškimi častmi in s sodelovanjem predstavnikov oblasti in meščanstva, ki ga bo spremlilo v velikem številu na zadnji poti.

Dejstvo, da je bil Griesbach v neposredni bližini tanka za nafto potrjuje verzijo, da je Griesbach hotel rešiti ladjo pred eksplozijo in je odprl ventile za nafto. To ga je veljalo življenje. Pokojnik je bil star 26 let in je bil zelo vesten mornar.

Japonci bombardirali najvažnejšo kitajsko železnico po kateri dobiva Čangkajšek skoraj ves vojni material

Sanghaj, 2. febr. s. (Reuter). 27 japonskih bombnikov je včeraj napadlo železniško progo iz francoske Indokine na Kitajsko. Bombe so popolnoma razdejale neki vlak, ki je bil ravno na poti proti severu. Po dosedanjih podatkih je bilo najmanj 100 potnikov ubitih, med njimi več Francozov. Na kraj nesreče so prišli na pomoč angleški potniki, ki so se vozili z nekim drugim vlakom v bližini. Bombardirana

proga je velike strateške važnosti, ker dobiva po njej vojska maršala Čangkajška skoraj ves vojni material.

Sanghaj, 3. febr. AA. (DNB): Japonske čete so zasedle mesto Pingfang 60 km severno od Nankinga. Japonske čete v tej pokrajini so podvezle veliko ofenzivo. Kitajske čete, ki predstavljajo glavno obrambo in ki štejejo 200.000 mož, so v nevarnosti.

Močan potres na Grškem

Solun, 2. febr. e. Južno od Soluna v mestu Ekaterina je bil predvčerajšnjim zelo močan potres. Potresi so se začeli že v torek zvečer in so se nadaljevali v sredo ves dan, toda v lažji obliki. V četrtek zjutraj pa je postal potres zelo močan. Prvi močnejši sunek je nastal ob 8.10. Spremljalo ga je močno podzemno bobnenje, ki je povzročilo paniko med prebivalstvom. Ljudje so zbežali na prosto. 20 minut pozneje je sledil še močnejši potresni sunek, ki ga je tudi spremljalo močno bobnenje. Posamezne hiše iz slabšega materiala so se pričele rušiti, mnogi dimnikovi se popadali s streh in na mnogih hišah je popokalo zidovje. Relativno pa je potres napravil malo škode, saj je od 3000 hiš porušil le 30, 150 pa je tako poškodovanih, da v njih ni moč stanovati.

Madžarsko meso za Anglijo in Francijo

Budimpešta, 3. febr. AA. (Reuter). Madžarski trgovinski minister je izjavil v svojem včerajšnjem govoru v parlamentu, da se je izjavil gneti in drugega mesa v zadnjem času v Anglijo zelo povečal. V toku tega tedna je Madžarska izvozila v Anglijo okoli 6000 gneti. Vršilo se priprave, da se tedenski izvoz gneti zviša na 10.000 kosov. Istočasno se je povečal tudi izvoz mesa v Francijo.

Snežni viharji na Nizozemskem

Amsterdam, 3. febr. AA. Veliki snežni viharji, ki so divjali včeraj nad vso Nizozemsko, so napravili precej škode in nereda v železniškem prometu. Na severnem Nizozemskem je vlak obšel v snegu, tako da je bilo treba precejšnjih naporov, da so odkopali lokomotivo in poštini voz. Vsi potniki so morali prestopiti v poštini voz, kar so ostale vagonne pustili zatirane v snegu. Pri Utrehtu je skočil s tira neki tovorni vlak zaradi snežnega viharja ter je proga zaprta za vsak promet.

Iz praškega radia

London, 3. febr. s. (Reuter). Ko je sinoči praški radio oddal nekdo izro, je neki igralec pričel nenadoma recitirati besedilo češke himne »Kje dom je moj«. Takoj nato je postaja prekinitva oddala Odmor je trajal tri minute, nakar se je pričelo nenapovedano predavanje o arktičnih pokrajinah.

Turistična lira

Rim, 3. febr. AA. (Havas). Italijanska banka je določila nov tečaj za turistično liro, ki bo za 18 odst. pod normalnim tečajem lire.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Jadralstvo in sokolstvo

Pri vseh sokolskih župah bodo že letos ustanovljene jadralske žole

V zadnjih letih se jadralsko letalstvo v Jugoslaviji razvija z velikimi koraki. Dan za dnem prihajajo iz jadralskih letalskih šol in centrov nova poročila o uspehih naših hrabrih jadrancev. Razni rekordi in uspehi poletij jadrancev po vsej naši domovini postajajo od dne do dne bolj pomembni. Ker je jadralsko letalstvo, lahko rečemo, najboljši in najpotrebnejši sport, se je tako med ljudstvom kakor še posebno med pripadniki skavtske in sokolske organizacije dvignilo navdušenje in zanimanje za »kraljevski« sport, kakor ga jadralski po sebi imenuje. K temu so seveda mnogo pripomogli tudi uspehi jadrancev samih. Jadralsko letalstvo je prav sedaj dobilo močno armado pripadnikov iz vrst mladine, ki edina more jamčiti za srečno bodočnost naše ljubljene Jugoslavije.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije je z veliko vlogo prišel z organizacijo jadralskega letalstva v svoji sredini, ki se razširja po vsej širni jugoslovnski zemlji, za kar mu gre še prav posebna zahvala.

Zanimiva je izjava, ki jo je dal načelnik Sokola kraljevine Jugoslavije g. Selimir Radovanović o organizaciji jadralskega letalstva.

Ko sem vprašal, kako podobne in visoke cilje imata organizacija Sokola in jadralskega letalstva, sem sklenil delati za to, da se med jugoslovnskim sokolstvom začne gojiti tudi jadralsko letalstvo. Že pred kakim letom dni sem predložil svoj predlog saveznemu načelnstvu. Predlog je bil v moje veliko zadovoljstvo sprejet, ker je tudi jadralsko letalstvo potrebna narodna obrambna organizacija, prav tako, kakor sokolstvo. Zato so takoj ustanovili sekcijo za jadralsko pri saveznem tehničnem oddelku. Njeni voditelji so takoj stopili v stik z osrednjo upravo Aerokluba v Beogradu.

Pri tej priliki je bil izbran za načelnika te nove sekcije prof. Ivan Kovač, vzgojitelj Nj. Vel. kralja Petra II. Namestništvo pa je prevzel g. Selimir Radovanović, ki vodi sedaj kot upravnik jadralsko šolo na Makšičevem v Beogradu. Že takoj v začetku je sekcija razvila živahno delavnost in tesno sodelovanje z upravo Aerokluba. Načrt organizacije jadralskega letalstva v Sokolu naj bi bil naslednji: v vsaki župi, ki jih je v naši državi 25, so določeni referenti za jadralsko letalstvo. Prav tako je tudi v vsaki sokolski enotini potreben omenjeni funkcionar. Kakor je razvidno, je ta organizacija postavljena na najširšo osnovo in njena delavnost se bo raztezala po vsej državi. Ti referenti bodo v zimskem času, ko je na programu interno delovanje v organizaciji, reševali naloge, ki jim jih postavlja organizacija v programu. Pri tej priliki je največji delež njihovega udeleževanja namenjen propagandi, ki ima nalogo pri vseh članih sokolske armade zbuditi zanimanje in ljubezen do tega lepega in koristnega sporta. Ko bo otvorjena letošnja jadralska sezona, bodo sokolske enotice poslane svoje člane in članice v jadralske centre, kjer bodo dosegli potrebne izkušnje tako v delu kakor tudi v letenju. Tu bodo dobili tudi potrebna navodila za zimsko delo v svojih enotah. Glavni cilj te organizacije je pred vsem ta, da bo sekcija nastopila s 25 jadralskimi letali, ko bo l. 1941. otvorjen jubilejni vso-sokolski zlet v Beogradu. To bo res velika manifestacija, ki jo z največjo vztrajnostjo in z marljivim delom pripravljajo savez jugoslovnskega Sokola. Poleg tega pa želi ta organizacija v čim večji meri omogočiti širšim slojem našega naroda, da se seznanijo z jadralskim letalstvom in da bi se mogli aktivno udeleževati. Sokolska jadralska organizacija želi, da bi se njeni člani čim bolj izveščali v jadralski in napravili potrebne izpite, kar bi bilo največje jamstvo za doseganje vsokih ciljev, ki si jih je postavila v svojem delovnem programu. Svojim zvestim članom bo organizacija omogočila tudi obisk jadralskih šol, da bi čim prej dosegli potrebno znanje, s katerim bi potem vodili šolanje svojih sokolskih bratov v lastnih jadralskih šolah z lastnim učiteljskim osebjem. Upamo, da bo poziv, ki ga je sokolska jadralska sekcija naslovila na oblastne odbore Aerokluba v naši državi, s prošnjo naj ji prikažejo v pomoč, našel pravi odmev, kar bo dalo novo jamstvo za ogorjen uspeh te akcije. Seveda je sedaj še vedno glavna naloga na ravnih jadralskih referentov v sokolskih enotah. Njihova dolžnost je, da se čim bolj seznanijo z najosnovnejšimi problemi organizacije jadralskega letalstva, pri čemer pa jim bodo nudili nasvete oblastni odbori Aerokluba. Predvsem je za uspeh potrebna propaganda. Sokolska sekcija je že došla od uprave Aerokluba v Beogradu do dovoljenja za uporabo propagandnih pripomočkov, kakor n. pr. filmov, fotografij, letakov, revij in splošne letalske literature, s čimer ji je omogočeno vestno izvrševanje visokega poslanstva. Vse to kaže, da uspeh in napredek te velike organizacije ne bo izostal, kar obeta našemu jadralskemu letalstvu prav sijajno bodočnost. Smatramo lahko, da se uprava Aerokluba kakor tudi vodstvo jugoslovnskega jadralskega letalstva dobro zavedata, kako velika podpora bodo mladinski jadralski, ki jim jih bo morda dala že letos sokolska jadralska sekcija, za naše mlado breznotorno letalstvo, pozeje pa tudi za naše vojno letalstvo. Za letos so že določeni osnovni proračuni v vsaki sokolski župi, katerih denar je namenjen bodisi za nabavo letal, ki bodo sodelovala na sokolskem zletu v Beogradu, ali pa za sokolska jadralska letala in šolanje članov v Aeroklubskih jadralskih šolah. Ostale potrebne dohodke bosta oskrbela tako Savez Sokola kraljevine Jugoslavije kakor še prav posebno aeroklub »Naša krilca«. V šolanje bo letos sokolska jadralska sekcija poslala maksimalno število svojih pripadnikov. Tako bo izbrala za prve sokolske jadralske šole in učitelje mnogo olajšana. Organizacija je v vsakem pogledu pripravana, da

izvršuje sveto dolžnost do letalstva, še v mnogo večji meri pa do nad vse ljubljene domovine, ki ji bo vzgojila hrabre borce in varuhe jugoslovnskega neba pred tujiimi sovražnimi eskadrilami. Enako, kakor je prepričana, da izvršuje sveto dolžnost, je tudi povsem gotova, da bo njena vzvišena akcija dosegla najbolj zaželen in efektiven uspeh. S tem je g. Selimir Radovanović zaključil svojo zanimivo izjavo. Jasno je, da bo sokolska jadralska sekcija ostala trajno in tesnem sodelovanju z upravo Aerokluba v Beogradu, da bi tudi v tem pogledu odpravila eventualne ovire, ki bi ji branili uspešno razvojno pot do cilja.

Pred vsem je potrebno, da pošlje Sokol kraljevine Jugoslavije v jadralske šole v letošnji jadralski sezoni zadostno število svojih mladih članov, da bi z znanjem, pridobljenim v teh šolah, lahko pravilno in uspešno vodili delo k napredku, ki jim ga je začrtala sokolska jadralska organizacija. Pravi ti bi bili zmogni voditi jadralsko po pravi poti k končnemu cilju, za čigar doseg je pač nujno potrebno sistematsko delo.

Ker sega sokolska organizacija najbolj globoko v narodne sloje (podeželske sokolske enotice), je jasno, da bi edino ona

Mizerija ljubljanske splošne bolnišnice

Lani je bilo sprejetih 31.419 bolnikov, 3081 več kakor prejšnje leto

Ljubljana 3. februarja

V splošno bolnico v Ljubljani je od leta do leta večji naval bolnikov, ki prihajajo iz vse Slovenije, tudi iz najbolj oddaljenih krajev, čeprav imajo na razpolago bolnice in zdravniško oskrbo v bližnji hmesitih. Prav mnogo je bilo bolnikov od severne meje in iz Prekmurja, še več pa seveda iz ostale Štajerske, ker so tudi bolnice v Mariboru, Slovenjem Gradcu in drugod navadno prenapolnjene. O prenapoljenosti splošne bolnice in vseh drugih težavah, ki čisto ovirajo zdravnike v njihovem poslovanju, je skoraj škoda govoriti, saj se je to premlevalo vse leto kakor tudi že prej! Razmere v ljubljanski bolnici so bile v javnosti osvetljene od vseh strani, vse pritožbe na višja mesta pa so zalegle bore malo, saj so celo dograditev novega kirurškega paviljona odlašali tako dolgo, da so celo trpeli novi zidovi.

V dravski banovini 200 učiteljev premalo

Prihodnja leta bo pomanjkanje učnih moči še občutnejše — Kaj bi bilo treba ukreniti

Pri nas ni več nezaposlenih učiteljev, kar bi bilo še posebno razveseljujoče, ko bi ne bil drugi pojav, prav tako resen, a za naše šolstvo še morda usodnejši — pomanjkanje učnih moči na naših ljudskih šolah. V prvem članku smo opozorili da primanjkuje učiteljev v vsej državi ter da bi bilo potrebno zaposliti najmanj 1450 učnih moči takoj. Tako številni kader učitelstva ne bo tako kmalu vzgojen, a razen tega bo potrebno od leta do leta več učnih moči. Upoštevati je pač treba da v nekaterih pokrajinah še vedno nimajo dovolj šol ter da bo minilo precej časa, preden bo šolsko omrežje izpopolnjeno. Prav tako pa ne smemo prezreti, da je treba vedno več učitelstva tudi zaradi prirastka otrok, celo v naši banovini, kjer prebivalstvo narasča mnogo počasneje kakor v številnih pokrajinah države.

Pri nas je bilo precej nezaposlenih abiturientov 7 let, prav v času, ko je obubožanje zajelo najširše plasti zaradi izredno ostre gospodarske krize. Mladi ljudje, ki so si v mladostnem idealizmu izbrali učiteljski poklic za svoj življenjski smoter so postali zelo zgodaj razočarani, ko so morali po dolgih letih šolanja čakati na zaposlitev. Marsikdo se je v pravem pomenu besede pristradal do abiturientskega spričevala, a še tedaj ni bilo konec stradanja. Tudi kdo bi govoril o vsem trpljenju ter bridkih izkušnjah mladih ljudi... Zdjaj je že marsikaj pozabljeno in prav je tako. Ne smemo pa pozabiti, da so nekateri razumni posamezniki v tistih časih opozarjali na zle posledice, ki bodo nastale zaradi omejitve doktorskega učiteljskega kadra, da je silno potrebna skrb za učiteljski naraščaj.

Posledice res niso mogoče izostati: Zdjaj v naši banovini nima 200 oddelkov na ljudskih šolah svojih učiteljev. Številni razredi so še vedno prenapolnjeni. Razumljivo je, da v takšnih razredih učni uspehi ne morejo biti zadovoljivi, a še skoraj huje je, da trpi tudi zdravje mladine. Učitelstvo pogosto na to niti ne opozarja, da je zelo prizadeto zaradi slabih razmer na šolah ter mu ne moremo očitati da misli le na se. Toda, če se že ne oziramo na samo učitelstvo, ne smemo prezreti interesov samega šolstva in mladine, ako naj šola služi svojemu namenu.

Zakaj je prišlo do pomanjkanja učnih moči je jasno in ni treba več raziskovati vzrokov, toda moramo se vprašati, kako je poskrbljeno za učiteljski naraščaj ter če bo dotok učnih moči primeren prihodnja leta. Vemo, koliko učencev imajo posamezni letniki naših učiteljskih. Skupno je na državnih učiteljskih v Ljubljani in Mariboru in na zasebnih v Škofji Loki in Mariboru v I. letniku 265 učencev obojega spola. V II. letniku so 104, v III. jih je 88, v IV. 76 in v V. 58. Pri tem moramo upoštevati, da se v nobeni šoli vsi vpisani učenci ne izšolajo. Po številu učencev učiteljski si lahko zračunamo dotok učnih moči na šole.

Če bi naj ostal sedanji stalež učitelstva,

Danes Pustna sobota

Pomladno veselje največja in najsijajnejša

v največji in najlepši ljubljanski dvorani Sokolskega doma na Taboru
Prvovrstna jedila in pijače po zelo nizkih cenah.
Sijajna dekoracija!

Danes zvečer ob 20. uri na svidenje na Taboru!

Dostojne maske vse na Tabor!

3. februar 1940

maškarada

Vstopnina din 10.—

Veliki »Jazz-orkester« Grafike

Zato je tudi učiteljska organizacija posredovala, naj bi jih premestili v naše kraje. Toda premestiti jih ne morejo pred novim proračunskim letom, ker so bili namenjeni na račun sredstev sedanjega proračuna.

Vidimo torej, da bi z nekaterimi ukrepi vendar lahko vsaj ublažili sedanje pomanjkanje učnih moči v Sloveniji.

PFAFF
ŠIVALNI STROJI

IGM
VOK

TAVČARJEVA 7. TELEFON 2687

Fran Trost †

Star 83 let je umrl v četrtek upokojeni nadučitelj Fran Trost, ki je skoraj 46 let vzgajal mladino v Ihanu, Vodicah in v Ljubljani. Pokojni Trost je bil duševno bogato obdarjena narava. Odlikoval se je na eni strani kot pedagog, ki je znal z ljubeznijo nad vse uspešno voditi mlade rodove, drugega za drugim; kazal jim je poti v resnično in pravilno življenje, kakršnega je vselej hotel tudi on sam. Na drugi strani pa je bil tudi odlični glasbenik; 25 let je vodil zboro in orglal. Iz nje-

gove hiše je vedno donela pesem, zlasti se, ker ni bil muzikalen samo on, marveč tudi vsi njegovi dragi: obe ženi in vsi otroci, ki so se kot muziki povzpeli malone vsi na najuglednejša mesta našega umetniškega življenja. V glasbi je vedno našel odločitev kakor tudi utrujeni duši, poln neprestanih načrtov in skrbi; bila mu je sprostitev in razvedrilo v najtežjem smislu duhovne oplemenitve. Razen tega pa je bil pokojni Trost tudi izborni gospodarstvenik in risar, ter je zlasti slovel po svojih zemljevidih za začetni pouk in po mnogih precizno izdelanih, pa preprosti fizikalnih aparatih, za kar je bil pravi mojster. Vse njegove sposobnosti so se praktično v celoti uveljavile in dvignile uspehe njegovega dela na lepo širino. Za svoja prizadevanja na vzgojiteljskem, glasbenem, gospodarstvenem in risarskem polju je dobil pokojnik mnogo priznanj od vseh strani.

Ten dni, ko je dopolnil nalogo svojega življenja, spi po dolgi poti utrujen nadučitelj Fran Trost z mirnim, zadovoljnim smehljajem na licu. Tiho počiva skromni, nesebični moški, ki mu je bila korist naroda vrhovni smoter življenja in ki je znal biti tudi najboljši oče in mož. Naj se spočije v večnosti, globoko preizkušenim svojim pa iskreno sožalje!

Aleksander Vidaković umrl

V četrtek je umrl v Beogradu eden izmed najuglednejših jugoslovnskih novinarjev »Aleksander Vidaković, član uredništva »Politike«. Umrl je za posledicami hripe.

Njegova smrt je zelo pretresla njegove znanec in številne čitatelje, ki so ga znali ceniti kot izredno dobrega novinarja in odličnega književnika. Vidaković je bil še mlad. Rodil se je l. 1896. Kot novinar se je udeleževal že od l. 1923. Kmalu je napravil lepo kariero ter postal dopisnik največjih angleških in ameriških listov. Sodeloval je pri londonskih in newyorških listih »Times«, dalje pri »Manchester Guardian«, »Financial News«, »Daily Herald« itd.

Njegovi članki v »Politiki« s področja znanja politike in gospodarstva so zbužali veliko pozornost ter so imeli mnogo čitateljev. Vidaković je postal popularen med čitatelji vse države tudi po svojih dopisih iz Anglije in Amerike. V Ameriki je proučeval življenje naših izseljencev. Tja je odpotoval na ladji »Queen Mary« na njenem prvem potovanju. Vidaković je bil tudi dopisnik v Tokiju.

Lep uspeh je dosegel tudi z zgodovinskim romanom, v katerem je opisal življenje Dubrovnika v 16. stoletju pod naslovom »Marin Sorgo«. Vidaković je bil član

Kavarna »Tabor«

danes vso noč odprta

SPORT

Mojstranske tekme napovedane za 4. februar, so preložene, ker so bile razpisane za savezno prvenstvo na 30 km, pa se naša reprezentanca do 4. t. m. ne more vrniti iz Garmische. Razpis v listih je bil pomotoma objavljen. Smučarski klub Dovje-Mojstrana.

Tekma za državno prvenstvo v vztrajnem teknu na 30 km v Mojstrani bo 11. februarja. Organizacija tekme je poverjena Sm. klubu Dovje-Mojstrana. Tehnično vodstvo bosta imela JZSS in Smk. Dovje-Mojstrana. Prijave je poslati do 8. februarja savezu. Prijavnine ni. Start in cilj bo v Mojstrani v bližini hotela »Triglava«, zbranje in razlaga proge bo v hotelu »Triglava« v soboto zvečer ob 19. Start bo v nedeljo ob 9. dopoldne. Državni pravak v vztrajnem teknu tekmo postavil lahko samo jugoslovnski državjan. Tekma se bo ocenjevala ločeno za državno prvenstvo in z mednarodno udeležbo. Prvi trije v vsaki tekmovanju prejmejo darila. Klub naj se obrne glede prenočitve in prehrane na Sm. k. Dovje-Mojstrana, da si pravčasno rezervirajo ceneje bivanje v Mojstrani. To tekmovanje je bilo prvotno razpisano za 4. t. m., pa je bila preložena na 11.

Sportni klub »Ilirija« bo priredil od 5. februarja dalje v Ljubljani in bližnji okolici več mladinskih smučarskih tečajev za začetnike kakor tudi že bolj izveščano mladino. Tečajji bodo v dopoldanskih in popoldanskih urah. Informacije in prijave pri vodji tečaja g. Stoparju v ponedeljek do 10. dopoldne in do 3. popoldne pred disalščem SK Ilirije pod Celinovim gradom.

Zimsko sportni program tekočega tedna. Dne 2. februarja: danska tekma v slalomu v Zlebeh (priredi Sm. k. Ljubljana), medklubska tekma v teknu na Rakeku (priredi SK Javornik, Rakek), Lenarčičev smuk na Seniorjevem domu (SPD Maribor), tekma za prvenstvo Samobora (HPD Japetič, Samobor), 2., 3. in 4. febr.: državno mladinsko prvenstvo v teknu, slalomu in skokih v Planici (SK Ilirija), 4. februarja: savezno prvenstvo v vztrajnem teknu na 30 km v Mojstrani (Sm. k. Dovje-Mojstrana), skatne tekme seniorjev v Mojstrani (Sm. k. Dovje-Mojstrana), prvenstvo Ljublj. podsaveza v alpski kombinaciji na Mrzlici, medklubska tekma v slalomu za seniorje na Črnem vrhu (ASK Gorenjec), medklubska sankarska tekma pri Sv. Ani (SK Tržič), dopoldne tekma za prvenstvo ZZSP, v slalomu na Velikem Dolu pri Samoboru (HPD »Japetič, Samobor), popoldne tekma za prvenstvo Samoborskih gor. Start na Velikem Dolu, cilj v Samoboru (HPD »Japetič, Samobor).

Križanka

1		2	3		4	5	6
			7		8		
9	10		11				12
13		14				15	
16			17		18		
	19			20			
	21						
22				23			24
25				26		27	
28			29		30		31
		32				33	
34						35	

Pomen besed

Vodravno: 1. pripadnik zapadnoevropskega naroda, 4. južnoslovnski narodni ples, 7. cepivo zoper kužne bolezni, 9. kazalni zaimek, 11. pripadnik slovanskega naroda, 12. osebni zaimek, 13. vrsta usnja, 15. pogorje na Dolenjskem, 16. mesto v Južni Srbiji, 18. svetopisemska jed, 19. žensko ime, 21. sklon, 22. glasbilo, 23. gor na Grškem, 25. sibirski reka, 27. rimski pozdrav, 28. veznik, 29. predlog, 31. osebni zaimek, 32. bolezen, 34. sorodnik, 35. del telesa.

Navpično: 1. sibirski reka, 2. glasbena nota, 3. planina v Srbiji, 4. češki reformator in narodni borec, 5. sibirski reka, 6. rusko jezero, 8. alkoholna pijača, 10. grška boginja, 12. bavorsko mesto, 14. staro mesto in reka na severni obali Sicilije, 15. vrsta vrbe, 17. poljski pridelek, 18. nevarno orožje, 20. konica celine, 22. koža na bolezen, 24. mesto v Vojvodini, 26. pripadnik zaslužnega slovanskega naroda, 29. poljska cvetica, 30. ruska reka, 32. predlog, 33. predlog.

Rešitev križanke, objavljene danes tedn

Vodoravno: 1. jug, 4. koš, 7. bokal, 10. as, 11. bor, 12. ta, 13. silos, 15. Abo, 17. Uri, 19. konkordant, 20. eno, 21. a/c, 22. titan, 25. bl, 26. vez, 27. te, 28. Herod, 30. car, 31. voh.

Navpično: 2. Ub, 3. Gobl, 4. karo, 5. ol, 6. katakomb, 8. kolporter, 9. Rativojev, 11. sonet, 14. Sudan, 16. bon, 18. rak, 23. iver, 24. Azor, 28. ha (hektar), 29. do.

3. FEBRUARJA

DANES

PUSTNA SOBOTA

Slavčeva maškarada

Hotel Metropol-Miklič

Vstopnina din 10.—

DNEVNE VESTI

— Osmutek novega proračuna dravske banovine. Izšel je osmutek novega proračuna banke uprave dravske banovine, ki ga bodo predložili na zasedanju banke sveta 12. t. m. Osmutek doblja 139 milijonov 831.260 din izdatkov in dohodkov ter je v primeri s sedanjim proračunom za 2,8 milijona din višji. Predvsem se povečali rezervni krediti in sicer od 1 na 3 milijone din. Izdatki za banovinska podjetja so določeni nekoliko nižje, ker odpadeta dva podjetja. Skupno znašajo 72 milijonov 272.020 din. Največji so izdatki med banovinskimi oddelki za tehnični oddelke, in sicer znašajo skoraj 40 milijonov dinarjev.

— Izpit za aktivne zrakoplovne oficirje so napravili: rez. peš. poročnik Klobovec M. Maksimilijan in rez. peš. poročnik Cajko A. Radoslav Pavel, Lončar F. Franc, Hodak S. Ljudevit, Kastelic J. Anton. (Po službenem Vojnem listu 26. I. 1940.)

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Beguš Vilko iz Šmarja, Polič Svetozar iz Grosuplja, Varga Ivan, gđc. Skaza Pavla, Lamut Bogdan in Geržinič Leo iz Ljubljane. Čestitamo!

— Preskrba naše države z nafto in soljo. Uprava državnih monopolov je ukrenila vse potrebno, da bo naša država dobro preskrbljena s soljo. Zasiurane so dobave večje količine soli in sicer iz Egipta in Turčije po 20.000 ton, iz Italije 50.000 in Rumunije 40.000 ton. Razen tega se še pogajajo z Nemčijo za nabavo fine soli. Vse priprave za prodajo bencina na karte so pri kraju. Uprava državnih monopolov že razpisuje karte za bencin pristojnim uradom v državi. Država bo kmalu primerno preskrbljena z nafto. Posiljke nafte že prihajajo. Včeraj je prispel v Dubrovnik parnik »Apollon« ter pripeljal 2.000 ton nafte. Kmalu bo tudi prispela nafta iz Italije.

MAŠKARADA

Ljubljanskega Sokola
v Narodnem domu
na pusti torek 6. II. 1940

— Vojna in naše gospodarstvo. Na plemeni seji novosedske trgovske zbornice je podal zbornični tajnik dr. Božić izjavo o našem gospodarstvu v zvezi z mednarodnimi razmerami po izbruhu evropske vojne. Lani je bilo iz Banata izvoženo 5.000 vagonov pšenice, kar pomeni četrtino vsega našega izvoza. Na seji so ugotovili, da naša industrija zelo tipično zaradi pomanjkanja sirovin predvsem kovin, volne, bombaža in pogonskega goriva.

— Dobava sirovin iz Italije. V Italijo je odpotovala posebna naša delegacija, da se pogaja glede dobave nekaterih sirovin iz Italije. Predvsem si žele spoznameti glede dobave bombažnega predvina in nekaterih polifabrikatov. Delegacija se bo ustavila najprej v Milanu, nakar bo odpotovala v Rim. V nji so zastopniki zunanje ministrstva in zainteresiranih industrijskih strokov.

— Zahteva po uvedbi carine na steklo. Trgovski minister dr. Andres je včeraj sprejel zastopnike steklarskega delavstva. Steklarsko delavstvo zahteva zvišanje carine na steklarske izdelke in sicer na tako zvano votlo steklo. Nadaljnji prost uvoz steklarskih izdelkov bo namreč začel resno ogrožati domačo steklarsko industrijo.

— Nova železniška proga Krapina—Golubovci. Bana banovine Hrvatske je obiskala deputacija ter ga naprosila, da bi se zavezal za zgraditev železniške proge Krapina—Golubovci. Ta proga je bila transirana že pred vojno. Nova proga bi imela zelo velik pomen za Hrvatsko Zagorje, ker bi ležala skozi predele, bogate na premog. Upajo, da se bo delo začelo že spomladi.

— Inozemske pravne osebe, ki imajo v Jugoslaviji poslovne naprave, morajo predložiti davčni obvestilje o početku poslovanja s podatki za časovno odmerjeno minimalnega družb. davka za l. 1940. Od 1. januarja so zavezane družbe davku v krajnjem izvedbi vse one inozemske pravne osebe, ki so imele tega dne v Jugoslaviji poslovne naprave take vrste, ki doslej niso bile predmet družb. davka, ki so bile udeležene v kakem domačem podjetju z vsaj 50% pri delitvi dobička, glavni ali na kak drug način, ki so dobavljale domačim podjetjem vsaj 50 odstotkov blaga. Vse te inozemske pravne osebe morajo prijaviti pričetek svojega poslovanja, v kolikor še niso storile, finančni direktorji, na katere področje imajo svojo poslovno napravo.

— Preseljevanje revnih kmetov iz Dalmacije. Včeraj je bila v Splitu konferenca, ki jo je sklical Seljačka Sloga z zadruge »Zemljor« iz Zagreba. Na nji so razpravljali o kolonizaciji revnih kmetov iz številnih dalmatinskih okrajev, kjer je preostala nametnost. Zadruga »Zemlja« ima okrog 6.000 jutro zemlje, kjer bi se lahko naselili revni kmetje iz pasivnih krajev.

— Diklecianov sarkofag iščejo. S sredstvi banske uprave banovine Hrvatske so začeli kopati rov izpod kora katedrale Sv. Duka v Splitu. Rov kopljejo zato, da bi pridili do mavzoleja cesarja Dikleciana, ker je po sodbi strokovnjakov mavzolej položen tam. Prvotno je bil mavzolej položen baje na kraju, kjer je zdaj glavni oltar, pozneje so ga pa prenesli pod kor.

— Nesreče. Včeraj so bili reševalci telefonsko pozvani v Borovnico, kjer so našli na avto delavčevega sinčka Cirila Koširja, ki je bil vse opečen po životu. Otrok se je doma v kuhinji smukal okrog štedilnika in se mu je nenadoma vnela oblečka. Preden so prišli domači, je dobil mali Cirilček opekline po hrbtu in po rokah. V bolnici živjele je malo upanje, da mu bodo rešili življenje. — Mizarški pomočnik France Kastelic iz Zg. Šiške je včeraj čistil s balkona sneg. Ko je delo že domala opravil in stopil na lestvo, se je nanj nenadoma vsul plaz snega s strehe in ga vrgel na tla. Kastelic je obeljeal v snegu s poškodbami na glavi. — Posestnik Elijonim Bogdan iz Zaplane nad Vrhnjo

ko je hotel včeraj razstreliti veliko grečo v Bruno. Zvrtal je vanj luknjo, v katero je vtaknil naboj, ki je na prežgodi eksplodiral. Bogdan je dobil poškodbe na desni roki in na prsih. V ljubljanski bolnišnici so prepeljali tudi posestnikovega sina Matevža Gorencu iz st. Janža, ki mu je cirkularna poškodovala prste na desni roki.

— Velika naračala za brodske tovarne vagonov. Brodska tovarna vagonov se pogaja s prometnim ministrstvom zaradi izdelave 30 lokomotiv in 300 vagonov. Vagonski oddelkelele tovarne je moral za delo časa ustaviti obrat. Če bo to naročilo sklenjeno, bodo lahko zopet zaposlili večje število delavstva.

— Zveza zavarovalnic proti plačevanju prispevkov za sanacijo Feniksa. Zveza zavarovalnic je poslala deputacijo k trgovskemu ministru. Zveza zahteva, da bi bili razveljavljeni predpisi, ki določajo, da morajo zavarovalnice, ki so prevzele zavarovance bivšega Feniksa, plačevati prispevke za sanacijo te zavarovalnice.

ko je hotel včeraj razstreliti veliko grečo v Bruno. Zvrtal je vanj luknjo, v katero je vtaknil naboj, ki je na prežgodi eksplodiral. Bogdan je dobil poškodbe na desni roki in na prsih. V ljubljanski bolnišnici so prepeljali tudi posestnikovega sina Matevža Gorencu iz st. Janža, ki mu je cirkularna poškodovala prste na desni roki.

— Velika naračala za brodske tovarne vagonov. Brodska tovarna vagonov se pogaja s prometnim ministrstvom zaradi izdelave 30 lokomotiv in 300 vagonov. Vagonski oddelkelele tovarne je moral za delo časa ustaviti obrat. Če bo to naročilo sklenjeno, bodo lahko zopet zaposlili večje število delavstva.

— Zveza zavarovalnic proti plačevanju prispevkov za sanacijo Feniksa. Zveza zavarovalnic je poslala deputacijo k trgovskemu ministru. Zveza zahteva, da bi bili razveljavljeni predpisi, ki določajo, da morajo zavarovalnice, ki so prevzele zavarovance bivšega Feniksa, plačevati prispevke za sanacijo te zavarovalnice.

Nocoj na maskarado

SOKOLA ZG. ŠIŠKA

Deviza

»V kresni noči«

— Radijske oddaje vas prav gotovo zanimajo, saj vas najhitreje obveščajo o najaktualnejših dogodkih doma in v tujini. Če hočete, da vam bo vaš radijski sprejemnik nudil res pravi užitek, morate biti obveščeni o točnih programih posameznih postaj in o vsem, kar se tiče radiofonije.

— »NAŠ VAL« vas najhitreje obvešča o vsem tem, poleg tega pa vam nudi tudi obilo zanimivega branja. Številka za prihodnji teden prinaša poročilo o delovanju beograjskega radia v lanskem letu, rojstni horoskop za tiste, ki so rojeni v februarju, in sicer pod naslovom »Povedali vam bomo to in ono o vaši usodi«, zabaven podlistek »Zgodba iz povprečnega zakona«, »Zgodbo o ženi, ki je prodala svoje ubogo srce«, kotiček za humor, rubriko »Radio in televizija« s najnovejšimi poročili o dogodkih na tem področjih, zanimivo rubriko »Od tu in tam« in filmski pregled. V programskem delu najdete programe vseh največjih evropskih postaj, izvešček najboljših oddaj za tekoči teden in posebno tabelo radijskih oddaj na srednjih in dolgih valovih. Zahvalite se danes na ogled brezplačno številko: »Naš val«, Ljubljana, Knafljeva 5. Mesečna naročnina stane samo 10 din. Radijske naročnike opozarjamo tudi na to, da bo začel »Naš val« v prihodnji številki objavljati napeto reportažo Ilifa in Petrova »Enonadstropna Amerika«, ki na prav svojstven način podaja ameriško življenje. Reportaža bo obsegala okoli 40 nadaljevanj in bo vsakemu bralcu podala resnično podobo Amerike z vsemi njenimi prednostmi in slabostmi.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, spremenljivo in hladno vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Ljubljani, Splitu, Kumboru in Dubrovniku. Najvišja temperatura je bila v Solitu 15, v Dubrovniku in Kumboru 14, v Ziru 12, na Visu 11, v Beogradu 5, v Ljubljani 2,5, v Sarajevu in Zagrebu 1, v Mariboru 0,9. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,6, temperatura je znašala -1,5, na aerodromu -6,7, snežna plast 52 cm.

Iz Ljubljane

— Ljubljanska filharmonija bo na svojem koncertu v petek 9. t. m. v Unionu izvajala Čajkovskega V. simfonijo v e-molu v podastitev stoletnice rojstva slavnega ruskega skladatelja. Simfonija obsega štiri stavke v smislu klasične stavkovne razdelitve in pomeni del skladateljeve avtobiografije. Delo bo pod taktirko dirigenta Baranoviča, ki sam kot skladatelj teži k ruskim mojstvom, zaživelo v vsej svoji prvinski moči. Vstopnice za koncert bodo v prodaji pri blagajni kina Uniona.

— Slavna violinistka Ljilja D'Albore bo izvajala v ponedeljek zvečer na svojem koncertu naslednji spored: Vivaldi: Čanson, Schubert Sonatina v d-duru, Brahms Sonata v d-molu op. 108, po odmoru pa Verazini Largo, f-molu, Allegro, in Sarasate Zingaresca. Umetnico bo spremljal na klavirju pianist Hubert Gieslen. D'Albore uživa sijajen sloves, zato najtopleje priporočamo obisk koncerta, ki bo v ponedeljek 5. t. m. ob 20. v mali filharmonični dvorani. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

— Ljubljanski dobrovoljci. Občni zbor Sreske organizacije vojnih dobrovoljcev v Ljubljani bo v nedeljo 11. februarja ob 10. dopoldne v sejni dvorani Udruženja jugoslov. inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana v »Kazini«, Kongresni trg 1-II. Zvečer 10. februarja bo ob pol 9. zvečer članski sestanek v restavraciji hotela Struželj (Dalmatinova ul.). Vojni dobrovoljci, člani organizacije, naj se polnoštevilno udeležijo članskega sestanka in obnega zborna. — Uprava.

— Ljubljanski konj. Na uradni deski mestnega poglavarstva je razglas, s katerim se pozivajo vsi posestniki v območju mestne občine ljubljanske, da zaradi novega popisa prijavi svoje konje in drugo vprežno živino ter vozove in vprežno opremo v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7-I, soba št. 3, v naslednjem abecednem redu po začetnici rodbinskega imena: A—C dne 5. II., D—J dne 6. II., K—L dne 7. II., M—P 8. II., R—S 9. II., T—Z 10. II. Kdor se razglasi ne bi odzval o pravem času ali ne bi napovedal točnih podatkov, mu v smislu zakonskih določil preti najstrožja kazen.

— Nov grob. Davi je umrl v Ljubljani po kratki mučni bolezni g. Sebastijan Čenčur, železniški uradnik v p. Pogreb bo jutri ob 16.15 izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska cesta) na pokopališče k Sv. Križu. Pokojniku blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

— Ljubljanski koncert. Marija Tutta-Ste-fan, ki je študirala petje v Zagrebu, Reichenbergu, Milanu, Pragi in Salzburgu in delovala z velikim uspehom kot koncertna oratorna, redno peva in pedagojinja v inozemstvu, bo pela v ponedeljek 5. t. m. v franciscanski dvorani. Pri klavirju: dr. Danilo Švara. 83—n

— Ljubljanski koncert. Doražje razstavo svojih olj, akvarelov in grafik, ki je med obiskovalci zbudila veliko zanimanje. Vasko, ki se ni obiskal razstave, naj pobiti jutri ob 11. v Jakopičev paviljon, kjer bo slikar

ERROL FLYNN

OLIVIA DE HAVILLAND

v najnovejšem barvanem filmu

In nastalo je novo carstvo

KINO MATICA — TEL. 21-24

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Zabavna češka opereta (VESELA BIDA)

V gl. vlogah: Jarmila Kširova, Hana Vitova, A. Novotny. Predstave ob 16., 19. in 21. uri, jutri ob 10.30 (po znižanih cenah) ter ob 15., 17. 19. in 21. uri KINO UNION, 22-21

VESELI BOHEMI

Danes ob 16., 19. in 21. uri premiera vesele in zabavne filmske komedije

»STAN LAURELOM in OLIVEROM HARDYEM« BISTRE GLAVE Jutri ob 10.30 dop. (znižane cene) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri. Dve uri vesele zabave in smeja! KINO SLOGA 27-30

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM
V ŠIŠKI — Telefon 41-79

Filmska drama po slavnem romanu
J. Spielmannja.

Žrtev spovedne
molčečnosti

(župnik iz San Viktoara.)

Današnja predstava od pade zaradi MASKARADE SOKOLA. Predstave: jutri ob 3., 5., 7. in 9. in v ponedeljek ob 9. uri.

Prihodnji spored:
KRIK ULICE

— Lj. Razne tatvine. Iz pralnice na Blei-weisovi cesti št. 25 je neznan zlikovec odnesel Mariji Mihelci 500 din vreden zimski plašč. — Tatvom pride vse prav, celo otroški vozčki. Tako je bil predvčerajšnjim ukraden 500 din vreden otroški vozček z dvorišča neke hiše na Krekove-mem trgu. — Miloš Bukovec je prijavil da mu je tat odnesel par 170 din vrednih smuč, ki so bile priložene na zid niše št. 3 v Galetovi ulici. — Slavi Cundrovi pa je tat ukradel v restavraciji hotela Miklić ročno torbico, v kateri so bile razne toaletne potrebščine ter denarnica z nekaj gotovine. Cundrova je oskodbavana za okrog 300 din.

Halo, na predpustno zabavo danes 3. febr.

vsi k »SESTIC«.

Kjer godba, petje bo in ples in mnogo flet-nega se vmes. Postrežba tip-top! — Brez vstopnine! Maske dobrodošle!

Priporočata se Anica in Albin Izlazar

— Lj. Blagajnika je prevrnil. Pred blagaj-niškim okencem mestne davkarje na Vod-nikovem trgu se je te dni pojavil mlajši srbohrvatski govoreči neznanec, ki je naprosil blagajnika, naj mu menja dva tisoč-dinarska bankovca. Pri zamenjavi je neznanec postal tako spretno, da je ogoljufal blagajnika za 800 din. Neznanec je na to naglo izginil in ga oskodbovani bla-gajnik, čeprav je sleparijo kmalu opazil, ni mogel več izslediti.

— Lj. Sleparski surare. Pri raznih stran-kah v mestu in okolici se zglaša že sta-rejši neznanec, ki se izdaja za urarja in sprejema ure v popravilo. Pred časom se je neznanec glasil tudi v Jesihovi gostini na Rudniku, kjer je premamili natakario, da mu je izročila v popravilo 500 din vred-no zapestno uro, ki je pa ni nikoli vrnil.

Inserirajte v »Sl. Narod«!

ZAHVALA

Vsem, ki ste se nas kakorkoli spomnili ob izgubi naše dobre tete, stare tete in svakinje, gospodične

Antonije STRUBELJ-CESKUTI

trgovke in posestnice

se prav iskreno zahvaljujemo.

Posebej pa velja zahvala oč. gg. duhovnikom, gospodu zdravniku dr. Igorju Tavčarju za trud in požrtvovalnost, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so drago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

LJUBLJANA, dne 3. februarja 1940.

Žalujoči ostali

Sebastijan Čenčur

železniški uradnik v pokoju

dne 3. t. m. po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti ga bomo spremlili v nedeljo 4. t. m. ob 14.5. uri popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska c.) na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 3. februarja 1940.

Globoko žalujoči:

FANI — soproga; LJUDMILA, poročena LIKAR, LADISLAV, OLGA, poročena TROST, MIROSLAV, BOGOMIL — otroci, in ostalo sorodstvo.

Mednarodne tekme v Ga-Pa

Včeraj sta bili v okviru mednarodnega hokejskega turnirja v Ga-Pa, na katerem sodelujejo reprezentanti 6 narodov, odigrani dve hokejski tekmi. Prvi dve tekmi v tem turnirju so igrani že v četrti, in sicer je naprej popoldne česko moštvo iz protektorata zmagalo nad Slovaško z 12:0, v večerni tekmi pa je Nemčija premagala Jugoslavijo z 9:0.

Drugi nastop jugoslovanske ekipe je bil v petek popoldne pred 8000 gledalci v olimpijskem zimskem stadionu Jugoslavija, ki jo je zastopalo v glavnem moštvo Ilirije iz Ljubljane — maloštevilni Hrvati, ki so bili tudi poslani v Ga-Pa razen enega za igro niti niso prišli v poštev — je morala to tekmo odigrati z istim moštvom kakor prejšnji dan proti Nemčiji in posledica je bila, da se mu je proti koncu igre poznala močna utrujenost. Do druge tretjine je ekipa vzdržala rezultat 0:5, v zadnji tretjini pa je prišla še huda ploha golov in sicer prav toliko, kolikor do tedaj, tako da se je tekma končala s končnim rezultatom 10:0 v korist Madžarske. Kljub dvočlenski porazi pa je jugoslovansko moštvo tudi v tej drugi in zadnji tekmi zanimalo zaradi svoje srečnosti in požrtvovalnosti prav dober vtis.

V drugi petkovi tekmi sta se srečali reprezentanti Italije in Slovaške, v kateri je Italija po hudem odporu Slovakov in šele

v zadnjih fazah igre zmagala s 3:1. Italijansko moštvo je bilo sestavljeno iz nekaterih novih moči, ki se niso pokazale v najboljši kondiciji, zato pa je Slovaškom to pot uspelo marsikaj Omeniti pa je treba, da so se v svoji igri precej posluževali telesne sile in je v marsikaterem odlomku bilo na ledu le polovica slovaških igralcev. Odločilna za izid je bila zadnja tretjina igre, v kateri sta si italijanska napadalca Ricci in Innocenti privoščila dve uspešni soloakciji, ki sta se tudi končali v slovaški mreži. Tako je Italija v prvem nastopu več ali manj srečno, vsakekar pa za svoj sloves zelo tesno porazila mlado hokejsko reprezentanco Slovaške.

Turnir se nadaljuje danes z dvema zelo zanimivima tekmama, ki bosta dali končno zmagovalca v obeh skupinah in sicer med moštvom češkega protektorata in Italijo ter Nemčijo in Madžarsko. Finale bosta igrala današnja zmagovalca v nedeljo popoldne.

Včeraj ob 9. dopoldne so tekmovali tudi smučarske stafete na 4 krat 10 kilometrov. Zmagala je štafeta Nemčija I v postavi Leunold Baur, Demetz in Berauer 2:41.25. 2. Nemčija III 2:48.30. 3. Protektorat I. 2:50.44. 4. Jugoslavija (Zemva, Smolej, Petrič, Knific) 2:51.31. 5. Protektorat II. 6. Slovaška, 7. Bolgarija.

Občni zbor celjskih gasilcev

Celje, 1. februarja

Prostovoljna gasilska četa v Celju je imela v sredo zvečer v gasilskem domu svojo 69. redno skupščino, ki je zaradi tega posebno pomembna, ker je prišel sedaj v njej slovenski značaj do popolnega izraza.

Predsednik g. Dobovčnik je po pozdravu župana, zastopka ka vojske kapetana g. Toša, mestnega fizika dr. Podpečana in navzočih gasilcev izrazil pokrovitelju gasilstva Nj. Vis. kraljeviču Tomislavu ki je praznoval pred dnevi rojstni dan, iskrene čestitke, nakar so prisotni vzklili Nj. Vel. kralju Petru II. in kraljevskemu domu. Skupščina je potrdila spomin lani umrlih članov Josipa Prstovšca in Davorina Morleja. Predsednik je izročil najstarejšemu članu g. Finkašcu srebrni križec, s katerim ga je odklikovala gasilska zajednica dravske banove. Isto odklikovanje je prejel tudi dosegatelj četni poveljnik g. Ado Košir. Predsednik je nato poročal o pripravah gasilske čete za lanijski gasilski kongres v Ljubljani. Poudaril je potrebo pripravljenosti gasilcev za obrambo pred sovražnimi napadi iz zraka ter važnost narodne, kulturne in državljanske zavesti gasilcev. Samaritansko delo čete je bilo lani brezhibno. Zahvalil je vsi sodelavcem, predvsem poveljniku g. Francu Koširju in kapetanu g. Francu Tošu.

Nato je župan v imenu mestne občine pozdravil občni zbor, poveljnik g. Košir pa je poročal, da je gasilska četa lani sodelovala pri gašenju 12 požarov. Priredila je 14 glavnih in 4 delne vaje ter vaje za gasilski kongres, poleg tega pa tudi predavanja in vaje za gasilski naraščaj.

Tajnik g. Bervar je poročal, da ima gasilska četa sedaj 6 častnih, 34 izvršilnih in 15 rezervnih članov ter 1 pripravnika. Članstvo čete se je lani udeležilo župnega administrativnega tečaja in strokovno tehničnega tečaja Gasilske zajednice v Celju, župnih predavanj g. kapetana Toša o organu pasivne obrambe pred napadi iz zraka in predavanja prof. Modica iz Maribora o kemični vojni. Gasilska četa se je udeležila gasilskega kongresa v Ljubljani ter raznih drugih gasilskih prireditvev. Prosvetni odsek je posloval lani le v omejenem obsegu, samaritanski odsek pa je izvršil lani 515 prevozov in prevozil 5.838 km. Četna ambulanca je nudila 66 osebam prvo pomoč.

Poročilo blaginjske g. Verdovška izkazuje 76.251.40 din dohodkov in 95.117.75 din izdatkov, blaginjska reševalna oddelka pa 48.137.92 din dohodkov in 25.216.50 din izdatkov. Čisti prebitki je 4.055 din. Orodlar g. Krajnc je poročal, da je četa lani nabavila nov avtomobil znamke Mercedes-Benz in novo karoserijo za avtomobil. Na predlog predsednika nadzornega odbora g. Cimermana je sprejel upravni odbor razrešeno za zahvalo.

V upravni odbor so bili izvoljeni: za predsednika Franc Dobovčnik, za poveljnika Franc Košir, za namestnika poveljnika Martin Cimerman, za tajnika Adolf Bervar za blaginjskega Lečnik ml., za oddelčni vodjo Ključar in Dimitrovič, za orodlarja Klezlin. V nadzorni odbor so bili izvoljeni kapetan Toš, Čul, Rožič, Špes in Jiha. Poveljnik je imenoval za rojnika gg. Janžo in Petka, za namestnika pa Kranjca in Čulka.

Proračun za l. 1940 izkazuje 127.048 din izdatkov in 115.024 din dohodkov. Primanjkljaj je torej 12.064 din.

Vladimir Rijavec:

Pogled nazaj

A v sobi niti kapljice. Smola! Iz kuhinje se je ne upam prnesti... Da vsaj dežuje! Bi napolnil tisto posodo pod posteljo... ne, rajši tisto pod omaro, kjer hrani mama fižol. Res, za cel mernik je pristnega domačega pridelka, ali bi ga že kam presul... in bi bilo vodo na pretegi! Pa ni dežja. Škodalo... Če bi poskušal s fižolom??

Hm! Čemu ne?! Važen je trening... kje je postranska stvar! Danes minuto brez dihanja, jutri dve, pojutrišnje... E, bo, bo! Previdno stikam pod omaro. Čevlji... sami čevlji! Uuuu! Miš?.. Podgana?.. Aha! Nasel sem!.. Domačega pridelka še ni nič koliko — posoda pa tudi ko bazen! Psst! Brez ropota!

Poklekem... vdihnem... zamižim. Hop! Globlje... še globlje...!

»Ena-indvajset! Dva-indvajset! Tri-indvajset!« — Pazljivo si štejem; sam v sebi. Ne smem se zmotiti! A-a! Trening ni igra!

Dobro čutim, kako se mi je napela žila na levih senčih. Strašno mora biti debele!.. In kot da si slišim izgovorjati: Pet-indvajset! Šest-indvajset!.. Če počim??

Mislilam, da sem se zmotil, ali natančno ne vem. Čudna zmeda je v možganih... le srce in žila, o!.. Najprej srce: Bum! potem žila: Tok!.. Bom! — Tok! Bum! Tok! Nikdar ne bi bil verjel, da je minuta tako dolga!.. Hm! Kaj pa, če ne bom mogel

potegniti gl'ave iz lonca?.. Ce mi cela zateče kakor žila na senčih??

Sum... Hitro, hitro!.. Eh, saj ni nič! Le mama, ki čisti kljuke na vratih. Kaj pa to? Diham lahko — jejhata, kako je prijetno! — le na levo uho, ali prav zares: levo uho je gluho!.. Je mar žila kriva? Fižol??

Fižol? Fižol!! Previdno stikam za njim — on pa nikamor! Prav za prav: v gl'avo že, le iz nje na noben način!.. Poskušam s kazalcem, poskušam z mezinem, s svinčnikom, nalivam v uho vodo — n!

Mama me gleda. Le gleda... in govori o čisto deseti stvari. Ponavadi hitro povpraša o tem in onem — danes, ko bi mi bilo potrebno... ko bi rad, da povpraša, seveda ne! O, vzdihoval pa tudi ne bom!

»Boš drugič bolj pazil!« — Nisem se zmotil, ne! Mama vé! Prav dobro vé: fižol imam v ušesu... tam pri možganih nekje; bogve kam se je zataknil, se usidral, da noče na plan! Boš drugič bolj pazil... Seveda bom! Ali s tem si nisem nič na boljšem!

»Kaj si sploh počel?« — Nisem se zmotil, ne! Treniral sem, no!

»Po fižolu?« — Kdaj me je neki videla? »Hm?« — Papanov glas tam izza časa-pisa.

»A, nič. Menda ima fižol v ušesu. Je treniral...«

»He-he-he-he! Fižol? He-he-he!« Sicer se pa nič ne boji! Če bi bila rena, p-t-m... he-he-he-he! — Ko bi vsaj tega smeja,

da je bila izgubila na stopnicah vseh 19 bankovcev po 100 din. Šla je takoj iskat bankovce, a jih ni več našla. Zjutraj je šel prvi po stopnicah Alojz C. Osumili so ga, da je denar pobral in si ga prilastil. Alojza C. ki zanika, da bi bil našel denar, so izročili sodišču.

—c Ukradeno kolo so našli. Lani 30. septembra je nekdo ukradel Francu Smuku iz Kresnik pri Teharju iz več neke gostilne na Bregu pri Celju žensko kolo. Policija je pred dnevi ugotovila, da je neki moški prodal ukradeno kolo Tereziji P. v Gaberju za 150 din. Terezija P. seveda ni vedela, da je bilo kolo ukradeno. Kolo so vrnil Smuku, za storilec pa se poizveduje.

—c Pod vlak je skočila. Ko je vozil savinjski osebni vlak, ki prihaja ob 13.30 v Celje, v nedeljo popoldne mimo Pesjeja pri Velenju, je skočila na prago 21letna Gabriella Deberškova iz Pesjeja. Lokomotiva ji je odbila. Deberškova je dobila hude poškodbe na glavi in hrbtu ter si je zlomila desno nogo. Prepeljali so jo z vlakom v Celje in jo oddali v celjsko bolnico. Vzrok obupnega dejanja ni znan.

—c Skakalna tekma v Liscach pri Celju. V nedeljo popoldne je bila na smuški skakalnici v Liscach pri Celju v izvedbi Smučarskega kluba Celja skakalna tekma za prvenstvo Mariborskega zimskosportnega podsaveza in za prvenstvo Celja. Startalo je 30 tekmovalcev in sicer člani SmK Ljubljane, ljubljanske Ilirije, JASO iz Ljubljane, Bratstva z Jesenice, SPD iz Maribora, ISSK Maribora, Maratona in Rapida iz Maribora, SPD iz Celja, SK Celja in SmK Celja ter 1 član SK Innsbrucka. Tehnično vodstvo je imel g. Ervin Gračner iz Celja, sodniki so bili gg. Golubović in Purkelje iz Maribora ter Filac iz Celja. Navzoč je bil tudi predsednik MZSP g. Zorut. Ker je zapadlo v zadnjih dneh mnogo snega, je bila snežna podlaga na skakalnici dokaj mehka, kar je neugodno vplivalo na dolžino skokov. Kljub temu pa so bili doseženi odlični skoki in lepi rezultati. Tekmi je prisostvovalo okrog 1000 gledalcev. Rezultati so naslednji: Prvenstvo MZSP: 1. Franci Cop (SPD Maribor) 105.4 točke, skoka 20 in 27 m, podsavezni prvak; 2. Ernest Marguč (ISSK Maribor) 104.3, 27.5 in 24.5 m; 3. Fedor Gradišnik (SPD Celje) 103.2, 27 in 28 m; 4. Kurt Welle (ISSK Maribor) 100 točk, 26 in 22.5 m; 5. Anatol Gorican (SPD Celje) 96.9, 25 in 23 m. Prvenstvo Celja: 1. Zoran Zalokar (Smučarski klub Ljubljana) 112.2, prvak Celja; 2. Branko Božič (SmK Ljubljana) 111.4; 3. Tone Razinger (Bratstvo, Jesenice) 111.2; 4. Ivo Javornik (SmK Ljubljana) 107.9; 5. Vinko Kavalir (Ilirija Ljubljana) 105.4; 6. Franc Cop (SPD Maribor) 105.4; 7. Ernest Marguč (ISSK Maribor) 104.3; 8. Leopold Gregorič (Ilirija Ljubljana) 103.9; 9. Fedor Gradišnik (SPD Celje) 103.2; 10. Kurt Welle (ISSK Maribor) 100. Najdaljši skok dneva je dosegel v konkurenci Tone Razinger (Bratstvo Jesenice) s 33.5 m brez padca izven konkurence pa Emerik Peppunja (Sportklub Innsbruck) s 34.5 m brez padca. Po tekmi je bila v restavraciji Petriček v Liscach razglasitev rezultatov in razdelitev daril in diplom.

Iz Radeč

— Vsem naročnikom. Te dni so prejeli vsi naši naročniki položnice, kdor pa je ni dobil, naj se zgleda v trgovini g. Antona Kosa v Radečah 33. Naročniki naj poravnajo naročnino za Slovenski Narod zlasti oni, ki so v zastanku za več mesecev. Mesečno naročnino lahko plačajo pri g. Antonu Kosu, ki zbira naročnino v svoji trgovini do 8. vsakega meseca, nakar jo nakaže s skupno položnico upravi Slovenskega Naroda. Pri njem se lahko zgleda tudi novi naročnik. Nakažite samo 12 din, naslednji dan vam bo Slovenski Narod dostavljen že na dom takoj po prihodu poštnega avtobusa okrog pol 4. popoldne. Naročanje, širite in čitajte Slovenski Narod! Ta slovenski popoldanski dnevnik, ki izhaja že 73 let, prinaša zanimive in najnovejša vesti iz zunanega sveta z najaktualnejšimi političnimi članki ter poleg tega tudi najboljše informacije iz vsega Zaslavja. Zato ne odlašajte in plačajte še danes g. Kosu 12 din za naročnino.

— Hude radijske motnje. V poslednjem času se čutijo hude radijske motnje. Ponekod so tako silne, da ni mogoče noben sprejem. Nastajajo bržkone zaradi električnih strojev, ki kljub vsem pritožbam še vedno niso blokirani. Naprosimo vse prizadete obrtnike in ostale domačine, naj si že vendar nabavijo preproste blokirne aparate, ki ne stanje mnogo, radijskim naročnikom pa bodo omogočili dober sprejem pri njihovih aparatih.

— Maskarada sportnega kluba. V nedeljo 4. t. m. bo v vseh prostorih hotela »Jadrana« velika maskarada z zelo pestrim sporedom. Dostojne maske so dobrodošle. K obilni udeležbi vabi odbor SK Radeč.

— Pomankanje in beda v naših krajih. Po okoliših vseh vlad velika beda kar se opaža zlasti pri družinah s številnimi otroki. Mala posestva upravljajo po večini

Vsak dinar, porabljen za pravilno nego zob. Vam ustvarja kapital za vse življenje: zdrave, trdne in bele zobe!

SARGOV **KALODONT** PROTI ZOBNEMU KAMNU

žene in otroci, očetje pa hodijo za zaslužkom v tovarne ali na železnico, kjer zaslužijo komaj toliko, da preživijo sebe in družino, za obleko in obutev pa jim zmanjka denarja. Zato hodijo otroci slabo oblečeni in obuti v šolo. Nekateri so tako siromašni, da ne morejo niti k službi hoditi. Dogaja se, da se v družini izposojujejo obleke drug od drugega. V tem hudem mrazu nekateri otroci niti ne morejo v šolo, ker nimajo kaj obleči ali obuti. Zato se naproša vsa javnost, naj prisloži tem siromakom na pomoč. Darove v denarju ali blagu sprejema upraviteljstvo ljudske šole.

— Vrhovec se potezuje za lastno šolo. Vrhovec je vas, ki je dobro uro hoda od Radeč, kamor je otrokom obisk šole pozimi velo v zapostavljenosti starokopitno življenje mnogo let za lastno šolo, ki bi jo imeli prav tako radi kakor Podkrajčani. V poslednjem času so imeli že več posvetovanj, bodisi v Vrhovcu ali v Radečah. Pretekli teden se je zglasila v Radečah deputacija pri sreskem načelniku, ki prihaja vsak prvi teden v mesecu v Celje, pri kajšnjo občinskemu pisarniku in mu izročila svoje želje. Sreski načelnik jim je obljubil, da bo njihove želje temeljito proučil.

Zopet žrtev zime

Krško, 2. februarja

Ostra zima, ki je vladala zadnji čas v vsem spodnjem Posavju je zahtevala sedaj že tretjo smrtno žrtev. Najprej je padla na poledeneli poti Ana Lukač tako nesrečno, da je podlegla poškodbam. Komaj par dni nato je zmrznul v snegu Alojzij Turšič, sedaj pa so našli mrtvega 68letnega rudarja v pokoji in kočarja Matijo Česnovarja iz Dale pri Leskovcu.

Ko sta se vrčala posestnika iz Lomnega Mirko Bizjak in Al. Janez iz Dale, sta kakih 300 metrov izven vasi našla ob strani pota v snegu zmrznjenega moškega. Očista sta nazaj v vas poklicali ljudi, da bi rešili zmrznjenca, če bi bilo še mogoče. Posestnik Jože Kerin je v mrtvecu spoznal Matijo Česnovarja, očeta treh mladolčnih otrok, ki je bil še prejšnji popoldne pri njem in se je odpravil domov šele zvečer okrog 20. Preden je odšel, ga je še naprosil naj mu da kozarec žganja, da ga ne bo zeбло, in mu ga je Kerin tudi dal. Reče je bil precej slaboten zaradi dolgega dela po rudnikih, pa ga je le še bolj onesposobil za težko pot po visokem snegu. Zaseel je s poti, nato pa omagal in zmrznul.

Pokojni Česnovar je bil po vsej okolici močno priljubljen ter znan kot skrben oče in dober mož. Zaprta žena in tri neposkrbljene otroke. Njegovega pogroba na domače pokopališče pri Sv. Duhu se je udeležila številna množica okoliškega prebivalstva, ki globoko sočustvuje z nesrečno družino.

Iz Kamnika

— Franja Kendova. Včeraj popoldne je v častitljivi starosti 77 let po dolgotrajni in mučni bolezni, ki jo je prenašala z vdanostjo in močjo prave slovenske matere in žene, umrla v Kamniku na svojem domu gospa Franja Kendova roj. Levnik. Po svoji trudopolni življenjski poti je sedaj sledila svojemu sopogu, pok. restavratiju in hotelirju Josipu Kendi, nemu pred leti najbolj znanih in uglednih kamniških meščanov, ki je umrl 1. 1930. Pok. Franja Kendova se ni nikoli udeleževala javno, kljub temu pa je kot voditeljica enega prvih kamniških gostinskih obratov uživala sloves po vsej Sloveniji. V svojem srečnem zakonu je rodila šest otrok in je živela le zanje. Najstarejša se je poročila s pok. dvornim svetnikom Franom Regaljem, druga že več kakor dve desetletji učiteljice v Kamniku, tretja pa je poročena s prejšnjim kamniškim županom, davčnim nadupraviteljem v pok. Franom Kratnarjem. Eden izmed sinov je upokojeni bančni uradnik v Ljubljani, dva pa sta že umrla. Z dobro pokojnico je izgu-

SPD

Železniške ugodnosti za nedeljske povratne vozovnice po znižani ceni veljajo na progi Ljubljana—Jesenice—Radeče oziroma Bohinjska Bistrica tudi za vlak P-914 ob sobotah, dasi odpelje iz Ljubljane že ob 11.43. Ker v času od 12. do 13. na Gorenjsko ne vozi vlak, veljajo ugodnosti nedeljskih povratnih vozovnic že za ta vlak na Gorenjsko, ki odpelje pred 12. in ima najugodnejšo zvezo za planinske smučarje, ki gredo ob sobotah na smučarske izlete na Gorenjsko.

»Kaj hudo! Cisto razmesaril sem ga!.. Kot bi miglil si v nezvesti, da ga le vidiš!«

»Boli?«

»Mene? Phi!«

»Zakaj pa tiščiš roke v žep?«

»Naj ga mar izgubim?.. Le malce kože ga še pridržuje!.. Madonca, madonca!.. Pojdi, se greva rajši sončit! Tam za pralnico že dobro pripeka!.. K zdravniku? Haha! Še kaj!.. Pred tako nočem, toda ko bom sam, ga bom... n-ja... ga bom pomokril ali kakor se že reče, in stvar je v redu! Peče sicer...«

»Samo če pomaga?«

»O, to pa to! Sem čital... Indijanci, na primer, sploh ne poznajo drugega zdravila! Pripravno je tudil!.. Poleti, recimo, ko si bos... saj razumeš, ne? Postaviš ranjeno nogo malo naprej in... no, in storiš! Le dobro oko je treba imeti in mirne živce, sicer steče vse mimo... Pa še operiš si jo lahko zraven. Nogo... Vedno pomaga, vedno!«

»Povsod?«

»Povsod!«

»Tudi v ušesu?«

»N-ja... v ušesu... Te boli? Rana?«

»Rana ne, boli pa!.. In ker si rekel, da

pomaga povsod...«

»Hm! Uho... Svetoval ti baš ne bi... Če slučajno poberge kaj čez, hm? Ali če te hudo boli — zate vse! Sem velikodušen!«

»Veš, Edi... Treniral sem danes popoldne. Zadrževanje diha... Ni bilo vode... pa sem v fižolu... in je eden...«

»O, revček!«

»Da, revček. Tu v levem, vidiš!.. Ne, nič ne vidiš, ker je že pregloboko...«

Naj rad pomagam k zdravniku! On, Edi, bi mi rad pomagal... nič lažjega! Dobro je poučen, kako se takim stvarim streže! Če je v levem, je treba dobro pihniti skozi desno uho... ali so v nevarnosti možgani! Da se kaj raji prehladijo! Posebno sedaj je sploh nezdav!

»Joj! Na to pa se pomislil nisem!.. Silajno, seveda, kaj se čudiš!.. Solo na klin... in v svet! Cirkus!.. Ti bi se razkazoval, a jaz: častno spremstvo! Ker znam nemški, veš!«

»A?«

»Se ne razumeš?.. No: če ti požene fižol, si fenomen! Veš, kaj je to fenomen?.. Nekaj takega, kar ni za vsakega! Fenomeni so sploh redki. Dobro zaslužijo!«

»N-ja...«

»Skupaj pojdeva, juh... Vsak svojega slugo... vsak sto kovčgov — najmanj sto, to je olikano!.. Daj, sedi!«

»Toplo je. Kje v skalovju se gotovo sončijo kuščarice, martinčki. Prestopiš... in šic! — Na poti iz šole sem se podil za prvim citrončkom. Joj, kako pijano se je prevrčal! Lastavic pa še ni... Toda fižol!.. Mnogo nama je v mislih, ki jim od časa do časa dajeva maha z besedo.

»Vagon denarja...«

»Auto, Edi...«

»Dikalni! Osemindštrideset cilindrov!«

»Juuj!«

»Mhm!«

Ali bo Roosevelt tretjič izvoljen za predsednika

Ni več demokratov in republikancev v Ameriki, čežela ima samo dva tabora: prijatelje in sovražnike „New Deal“

Bivši prvi lord angleške admiraltete in bivši angleški vojni minister Duff Cooper, ki se mudi že dolgo v Ameriki, je objavil v nekaterih pariskih listih zanimive podatke o razpoloženju v Ameriki, ki je pred volitvami svojega prezidenta.

Predsedniške volitve se bližajo in zato se Američani trenutno bolj zanimajo za svoje notranje zadeve kakor za vojno v Evropi. Tujemu opazovalcu ni lahko spoznati notranje politike tujih držav. Evropec skuša v Ameriki najprej rešiti vprašanje razlike med republikanci in demokrati. Na severu spozna, da ustreza republikanem ko misli, ker konservativnemu mislenju v Angliji, na jugu pa bo spoznal odločne demokrate, ki rajši volijo vrage, kakor pa bi dali svoj glas za republikanskega kandidata.

V demokratskih evropskih državah uživa prezident Roosevelt veliko spoštovanje. Že dolgo Amerika ni imela prezidenta, ki bi imel toliko zaupanja v tistih evropskih državah, kjer je posameznikom še dovoljeno, da mislijo s svojo glavo in čustvujejo s svojim srcem. V imovitejših krogih Amerike pa bo tujec opazil, da Roosevelt ni priljubljen. Ne, da ne bi odobraval njegove zunanje politike, vendar pa so proti temu, da bi bil izvoljen še tretjič za prezidenta.

Ce koga izmed teh ljudi vprašate, kdo naj bi bil prezident Amerike namestu Roosevelta, ne dobite jasnega odgovora. Navadno imenujejo dve ali tri osebe, ne da bi imela katera izmed njih posebno prednost.

Obe veliki politični skupini v Ameriki imata vsaka po pet ali šest mož, ki so po svojih skušnjah in sposobnostih veliki ljudje, toda v primeru z Rooseveltom so vsi skupaj neznatne osebnosti.

Neka republikanka, ki ima velik vpliv v političnih krogih, je nedavno rekla:

— Pri prihodnjih predsedniških volitvah lahko premagamo katerega koli demokrata, razen Roosevelta.

Roosevelt pa nima nasprotnikov samo med republikanci, temveč tudi med demokrati. Polno je demokratov, ki upajo, da Roosevelt ne bo tretjič kandidiral za predsednika Zedinjenih držav. Neki demokrat je rekel:

— Ni več demokratov in ne republikancev v Ameriki. V deželi sta samo dva tabora: pripadniki in nasprotniki „New Deal“.

Ta misel kaže na veliko nevarnost, ki preti Ameriki v političnem življenju, kajti prihodnje volitve utegnejo poteci v znane-

nju borbe med revnimi in bogatimi, namestu v znamenju boje med dvema političnima skupinama, ki ju loči samo idejno prepričanje. Toda obe veliki politični stranki se držita svoje postojanke, ki so utrjene s stoletno tradicijo.

Ostala čimtelja, ki se zdita zanesljiva v docela nezanesljivem in negotovem položaju pred volitvami prezidenta, sta dejstva: 1. Če Roosevelt le hoče biti še tretjič kandidat demokratov, ga bodo demokrati kandidirali.

2. Če bo kot kandidat demokratov kandidiral, bo tudi izvoljen.

Vse je torej odvisno od Rooseveltove osebnosti. Doslej se je ognil sleherni priliki, kjer bi se moral glede svoje odločitve izjaviti. Ako se bo odločil za kandidaturu, bo s tem prevzel ogromno odgovornost. Tretjič bo prezident Amerike v usodnem času, ko odločajo o usodi mnogih narodov ali vsega sveta odločitev posameznikov. Utegne se pripetiti, da bo vsa sloveška kultura strmoglavila v prepad ali pa se bo posredilo nekaterim s skrajnimi napori obvarovati človeštvo najhujšega. Amerika bo pri tem imela veliko vlogo. Amerika bo sodočevala o bodočnosti Evrope in o bodočnosti vsega človeštva. Roosevelt je z besedo in dejanji dokazal, da se zaveda, kakšno odgovornost ima danes Amerika. Dogodki se vrste z bliskovito naglico ter se razvijajo v končno krizo in Roosevelt se mora odločiti, ali bo igral svojo odlično vlogo na svetovnem odru ali pa se bo umaknil in bo opazoval konec velike tragedije kot navaden gledalec.

Nihče se ne sme čuditi, če se Roosevelt obotavlja v odločitvi za svojo tretjo kandidaturu na najvišje in najbolj odgovorno mesto Amerike, toda mnogi so prepričani, da ima tako trdno zaupanje vase, kakor ga je imel Pitt, ki je rekel:

— Vem, da lahko rešim svojo domovino in da je nihče drugi ne more rešiti!

Človek, ki ima v svojem srcu tako prepričanje, bo naposled odvrnil vse pred-

sodke in ukrenil, kar mu velevala razum in srce. V tej strašni uri potrebujejo demokracije predvsem prave smeri za svoje delo. Demokracije lahko propadejo, ako ne bodo vseh svojih naporov pravilno usmerile. Noben človek, ki ima dar in sposobnost za vodstvo, nima v takem položaju pravice umakniti se. Dante je določil najstrašnejši kot v peklu papežu, ki se je odrekel papeževanju, ko je izrekel svojo veliko odpoved.

biti v začetku naslova na vsakem dopisu označeno, v katerem jeziku je pisan, Indijci radi jezijo Angleže in se zato poslužujejo, v zavesti, da so Angleži zelo zabiti za jezike, v dopisih svojih dialektov. Nekateri napišejo dopis v več dialektih ali ga pa napišejo tako, da je za Angleža sploh nečitljiv. Tega jim seveda nihče ne more prepovedati.

Ljudje žive v višini 5.600 m

Prejšnje čase je vladalo mnenje, da človek lahko prebiva samo do višine 3000 m, kmalu se je pa izkazalo, da se ljudje lahko prilagode življenju v mnogo višjih legah. Tako je v Južni Ameriki cela vrsta mest, ki leže v višini nad 3000 m: Potosi 3970 m, Corocoro 4056 m, Huanchaca 4114 m, Colquechaca 4221 m, Portugalete 4370 m in Cerro de Pasco 4359. Tudi v Evropi prebivajo ljudje v višini nad 3000 m in sicer v observatoriju na Mont Blancu v višini 4365 m. Observatorij na Whitneyju je 4410 m visoko. Najvišje ljudsko bivališče na svetu pa je v Čilu v Chuquipini, kjer je rudnik, in sicer v višini 4600 m nad morjem. Rudnik Quispisija v Peru leži 5270 m, zlata polja Thokdzalang v Tibetu pa so v višini 4977 m nad morjem.

Idealna dekleta za možitev

Težko je reči, če je tudi pri nas kaj takšnih deklet. V mislih imamo namreč japonske telefonistke. V času, ko v evropskih mestih še ni bilo avtomatskih telefonskih central, smo se silno jezili nad telefonistkami in težko je reči, če so se zdele komu idealna dekleta za možitev. Na Japonskem je bilo drugače. Tam se ni nikdar nihče razburjal nad telefonistkami, kajti poštarna uprava je znala skrbeti za vzgojo ljubeznivih telefonistk, ki niso nikdar izgubile potrpežljivosti in niso bile nikdar nevljudne, najsi jih je kdorkoli obkladal s kakršnimi koli primki.

Japonske dekleta

Moši moši gospodičine, kakor so imele na Japonskem telefonistke, so bile vedno izredno priljubljene. Beseda „moši“ pomeni v japonsčini naš „halo“. Iz japonske telefonske centralne se je vedno oglašilo ljubeznivo „moši-moši“, če je kdo zahteval to ali ono številko.

Da so imeli tako dobro vzgojene uradnice na japonskih poštah, ni čuda, saj so se morale podvreči izredno strogi in dolgi vzgoji. Mlada Japonka, ki se je posvetila poštni službi, je morala absolvirati dolgo vrsto tečajev. Da so jo sprejeli v to službo, je morala biti povsem zdrava in zlasti ni smela biti nervozna. Preizkušnje so trajale od 3 do 5 let, šele potem je dobila „moši-moši“ gospodičine definitivno zaposlitev in lepo uradno uniformo.

Zato so očetje na Japonskem svetovali svojim sinovom: Poišči se z dekletom, ki je tako potrpežljiva kakor „moši-moši“ gospodičine. Nikdar ne bo izgubila potrpežljivosti in prenašala te bo, ko te ne bi mogel več niti angel niti hudič. „Moši-moši“ gospodičine je bila torej idealno deklo na Japonskem za možitev zaradi svoje ljubeznivosti in angelske potrpežljivosti. Verjetno je, da bi se takšnih deklet možje tudi pri nas ne branili.

Otok zločincev v pokoju

Bahamsko otočje zavetje bivših gangsterjev in banditov

Bahamski otoki so severno od Kube in vzhodno od Floride. Z dobrim motornim čolnom se lahko pripeljete tja v nekoliko urah. Najlepši izmed teh otokov je otok Bimini. Pogosto vozijo tja motorni čolni v celih trumah in dovažajo goste, ki žele na otoku praznovati svoj rojstni dan, prirediti svatbeno gostijo ali drugo slovesnost. Ljudje v motornih čolnih, ki se vozijo na to otočje, so sicer elegantni in bi jim človek na videz ne mogel ničesar očitati, pri pazljivšem opazovanju pa opazimo, da so nekoliko grobi ter da se vedejo čudno. Naj izdamo skrivnost otoka Bimini takoj: Tja zahajajo ameriški gangsterji in sploh

licijske uradnike. Ameriška policija je pogosto zahtevala, naj bi uradi podobnim sumljivim ljudem ne dovoljevali naseljevanja na Bahamskem otočju, toda otoške oblasti so se temu upirale, češ, saj prihajajo tja ljudje s pravnimi potnimi listi in plačujejo maksimalne cene za nepremičnine. Razen tega žive tiho in mirno kot dobri davkoplačevalci, zaradi česar oblasti pač nimajo razloga, da bi jih preganjale.

Ko je nedavno prišel na otok Bimini znan ameriški policist, da bi z otoškimi uradniki preiskal neki zločin, je zvedel v policijskem uradu, da prstni odtisi, ki jih

Policijska zbirka slik čikaških banditov

zločinci, ki so se prestali svoja „nevarna leta“ ter ušli krogom sovražnikov. Hočejo v miru preživeti svoja stara leta, zato se selijo iz Chicago, New Yorka ali San Franciscia. Nekateri prihajajo tja samo na odhiti, drugi pa se tam naseljujejo.

Ko si „upokojenci“ gangster preskrbi legitimacijo, ki se seveda glasi na drugo ime, lahko na otoku Bimini mirno preživijo svoje stare dni. Pogoj je seveda, da se vede kot pošten državljani. Najvišji zakon na Biminiju je ta, da ne sme zbuhati pozornost.

Prebivalci otoka ne spreminjajo samo svojega imena, ko se naselijo na njem, temveč zaradi varnosti tudi obraz, nekateri si pa dajo tudi zamenjati na prstih kožo. Vse to je v Ameriki mogoče, ker je kozmetična kirurgija dobro razvita. Ko zločince nima več svojih starih črt na prstih in ko mu kirurg dobro izpremeni tudi obraz, se mu ni treba ničesar več bati. Gangster se je izpremenil ves, ostal pa mu je seveda stari značaj.

Tako se na otoku Bimini zbirajo največje zvezde iz Hollywooda in drugih ameriških mest, toda ne zvezde ameriškega neba, temveč dna. Trdijo tudi, da biva na Biminiju stari Al Caponejev konkurent, mož, ki ima na vesti najmanj 12 umorov in 50 roparskih napadov. Živi seveda pod novim imenom in pripovedujejo, da je ves iz sebe, čim zagleda kapljico krvi ali sliši najlajati psa.

Na otoku Bimini imajo tudi dobrotno društvo in je predsednik star gangster, ki je baje v Chicagu ustrelil tri po-

je predložil, nikaor niso istovetni z odtisi osumljenega človeka. Zvečer so policista povabili na gostijo, ki je bila prirejena njemu na čast. Večerje se je udeležilo 60 ljudi in nekateri so se zdeli kriminalistu zelo sumljivi. Neka mlada dama, ki se je zanimala zanj, ga je vpraševala, če je v resnici policist, pozneje pa se je spomnil, da se je že nekoč srečal z njo o priliki spopada z gangsterji, ko ga je ustrelila v bok. Toda na otoku Bimini policist seveda ni mogel ženski ničesar dokazati in je aretirati. Prebivalci otoka nimajo posebnega strahu pred policijo. Zato žive precej mirno in zadovoljno, a greni jim življenje samo strah pred tatovi. Vlomilci in tatovi se na otoku dobro zavedajo, da gangsterji ne bodo klicali na pomoč policije.

Gangsterji tudi ne pozabijo, da imajo med svojimi bivšimi konkurenti še vedno mnogo sovražnikov, ki se jih je v resnici treba bati mnogo bolj kakor policije. Zato se tudi dobro varujejo, za kar jim služi njihova stara praksa. Nedavno se je stari vlačugar in žepar David Camp iz Chicago, sedaj seveda spoštovani državljani na Biminiju, zavaroval pred vlomilci tako, da je napejal okrog ograje svoje vile žico z visoko električno napetostjo. Tako se je zaščitil pred svojimi bivšimi kolegi, da se mu ne približajo več, kakor dovoljuje splošnja razdajla.

Bivši zločinci so torej postali pošteni ljudje, ki žele živeti v miru, ter jih samo skrbi, da bi jim življenje ne grenili tatovi, ki se po svoji karieri nikakor ne morejo meriti z njimi.

Shirley Temple zaupšča film

Iz Hollywooda prihaja vest, da mlada, izredno priljubljena igralka Shirley Temple v bližnji bodočnosti ne bo več nastopila v nobenem novem filmu. Njeni starši namreč žele, da bi prišla v zvezo z otroci svoje starosti in so jo zato vpisali v šolo.

Kariera ene izmed najmlajših in najslavnejših filmskih igralk se bo torej končala povsem mirno in nedramatično. Občinstvo jo bo seveda zelo pogrešalo, saj so jo občudovali odrasli prav tako kakor mladina.

„Nesmrtno srce“ ne bije več

V Rockefellerjevem zavodu v New Yorku je te dni prenehalo utripati znamenito kurje srce, ki so ga umetno vzdrževali pri življenju. Pred 28 leti so ga izrezali iz kokošjega embrija, torej iz bitja, ki ni nikoli res živelo, in potem je utripalo v stekleni posodi s primerno tekočino do današnjega dne. Veljalo je za čudež znanosti. Teoretično bi lahko živelo „večno“, toda zadnje leto mu niso več posvečali občajne skrbi in tako je končno umrlo.

Strela prehitela

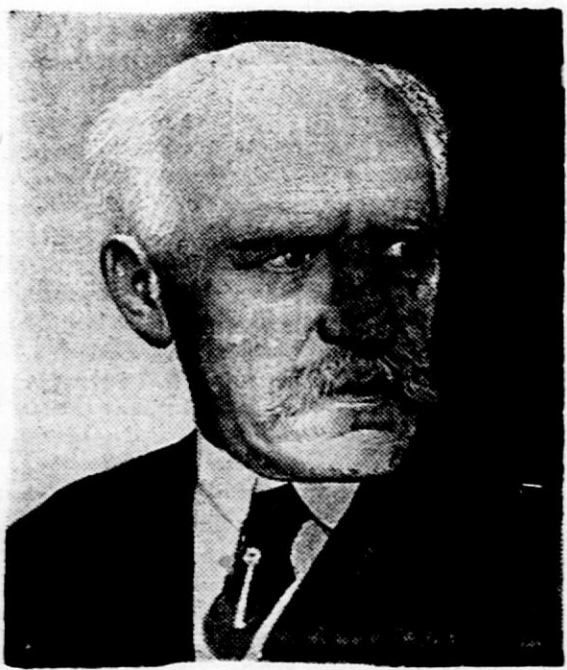
električni stol

Nenavaden dogodek se je odigral v Ketchumu v državi Indijani. Tam so peljali roparskega morilca Harryja Challengerja k usmrtitvi z električnim stolom. Med vožnjo skozi mesto je nastala nevihta in tik pred kaznilnico, kjer je morilca čakal smrt čakala, je tresčilo v avtomobil, v katerem je sedel Challenger med dvema paznikoma. Dvajset minut pred justifikacijo je morilca ubila strela. Oba paznika sta doživela samo nekaj strahu.

Neprestovoljno potovanje na Severni tečaj

Ledolomilec „Sedov“ je bil 27 mesecev v polarnem ledu

Polarni raziskovalec F. Nansen je prišel na genialno zamisel, da bi pustil svojo ladjo zamrzniti v polarnem ledu, ki plava počasi proti Severnemu tečaju, da bi ga dosegel, kakor so ga ostanki razbitih ladij „Jeanetty“ in „Henriety“, ki sta se razbili pri De Longovih otokih. Ostanki teh ladij so se pojavili na vzhodnem obrežju Grenlandije. Nansen je dosegel svoj namen, kakor si ga je zamislil. Amundsenov podoben poskus pa se je ponesrečil.

F. Nansen

Nehote bi skoraj dosegel isti cilj sovjetski ledolomilec „Sedov“, ki je neprestovoljno plul proti Severnemu tečaju. Vprašanje normalnega prometa med Severnim ledenim morjem in Tihim oceanom je za Rusijo življenjskega pomena. Čeprav so pri raziskovanju morskih poti v tej smeri dosegli že mnogo lepih uspehov, vendar to vprašanje še ni rešeno. Znana je usoda „Celjuskina“, ki je ostal v večnem ledu in čegar posadko so rešili pogumni letalci.

Ledolomilec „Sedov“ je imel nalogo ustanoviti na De Longovih otokih polarno vremensko postajo, toda burja ga je odgnala visoko na sever in končno je zamrznil med ledenimi skladi kakor parnika „Malignin“ in „Sadko“. Pred letom so poslali iz Moskve tri letala, ki so rešila iz teh treh ladij 189 žensk. Posadkam pa so prinesla živila.

Poleti je pomagal naistarejši ledolomilec „Jermak“ oprostiti se „Malignin“ in „Sadko“ iz ledu, ni pa mogel rešiti „Sedova“, ki je bil zaradi pritiska ledenih plošč zelo poškodovan. Pri reševanju „Sedova“ je bil poškodovan tudi „Jermak“ in so morali končno še njega reševati. Na „Sedovu“ je ostalo 15 mladih prostovoljcev, ki so nadaljevali potovanje proti neznani cilju.

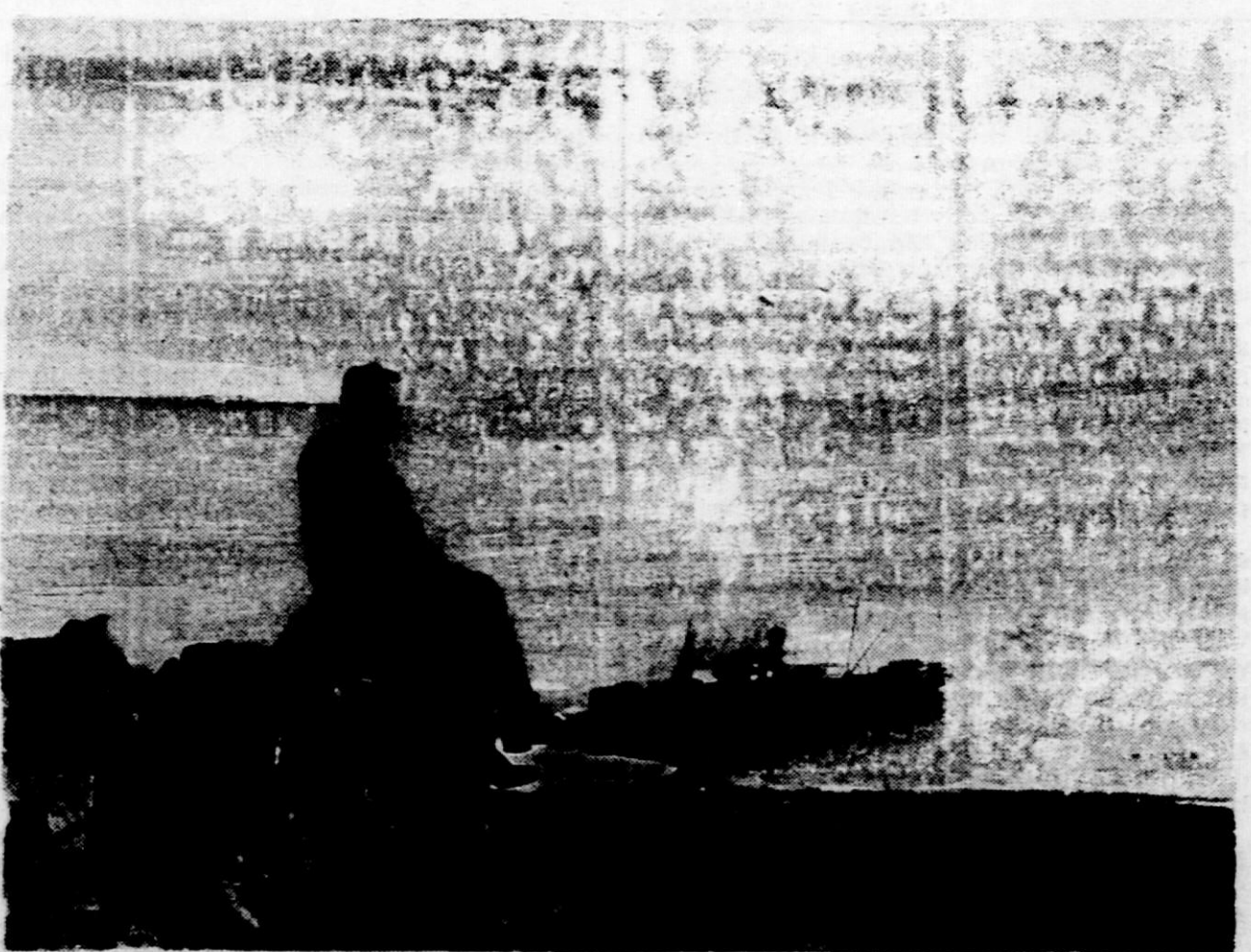
Jeseni je skušal naistočnejši ledolomilec „Jožef Stalin“ prodreti do „Sedova“, toda vihar ga je potisnil daleč od cilja, da je ladja dosegla 82 stopeni severne širine. „Sedov“ je plul z ledenimi ploščami podobno kakor nekoč Nansenova ladja „Fram“ proti Severnemu tečaju. Dne 29. avgusta je priplul že na 86° 40' daleč na sever. Medtem je posadka marljivo po-

pravljala ladjo, ni pa zanemarljiva niti znanstvenega raziskovalnega dela. Dne 3. decembra se je pokazala v ledu, ki je oklep „Sedova“, velika razpoka in se je ladja končno oprostila ledu. Nasproti ji je priplul zopet ledolomilec „Jožef Stalin“ in 13. januarja sta se obe ladji srečali. Potem sta nadaljevali potovanje proti Spitzbergom, kjer sta se založili s premoškom in odkoder sta odpluli v Murmansk. Neprestovoljna plova „Sedova“ je trajala 27 mesecev.

Ladja ni imela nologo, da bi odkrila novo pot po Severnem ledenem morju, njeno potovanje pa je vseeno mnogo koristilo pri raziskovanju tega vprašanja, razen tega pa se je vrnila z izredno bogatim znanstvenim gradivom, predvsem s področja vremenslovja. S „Sedova“ so ves čas med potovanjem odpošiljali po radiu vremenska poročila v Moskvo, s čimer so se sovjetske vremenske postaje z uspehom okoriščale.

Ubogi cenzorji v Singapuru

Zadnje čase je bila uvedena poštna cenzura tudi v angleških kolonijah, toda njen pomen je zelo problematičen, zlasti v Indiji. Od uradnikov v Singapuru zahtevajo, da morajo znati najmanj štiri jezike in najmanj dva evropska. To zahtevanje je pa zelo težko izpolniti, zlasti ker so indijski dialekti in pisava zelo različni. Indijskih dialektov je toliko, da jih je sploh težko naštet. Sedaj je bil izdan predpis, da mora

Ledolomilec „Malignin“

... za sokolskim praporom

Obramba pred napadi iz zraka

Sokolsko društvo na Jesenicah je priredilo v sredo zvečer predavanje o obrambi pred napadi iz zraka, ki mu je prisostvovalo okoli 300 oseb. Poleg številnega delavstva je bilo navzočih lepo število intelektualcev in uglednejših osebnosti iz jesenškega gospodarskega in kulturnega življenja.

Večer je otvoril br. dr. Maks Obersnel, ki je poudaril pomen predavanja. Naglasil je, da moramo biti v teh časih vsi služni in da je v pasivni obrambi pred napadi iz zraka potrebno troje: zanimanje, razumevanje in sodelovanje. Dr. Obersnel je omenil, da se bodo predavanja o tej stvari nadaljevala.

Predavatelj br. inž. Srečko Petrovič je v uvodu omenil, da mu je večji del snovi za predavanje dal znani strokovnjak za zaščitne naprave br. Stanko Dimnik iz Ljubljane, nato pa je v kratkih potezih očrtal načine vojevanja v zraku v zadnji svetovni vojni. Marsikdo se je predstavil, kakšne ogromne letalske birke se bodo razvile na mejah vojnojočih se držav, dogodki pa so presenetili skoraj ves svet. Dodim se na zapadu vojna v pravem smislu niti ni pričela, so Poljsko v treh tednih popolnoma osvojili, Nemci in ruske čete. Nemški letalci so za hrbtno poljskih armad razbili nezavarovano poljsko letališča, kolodvorje, cestna križišča, mostove, trdnjave in industrijska središča ter tako poljsko vojsko popolnoma odrezali od zaledja. In onemogli so dovoz municije, orodja in živeža in ji preprečili izvršitev celotne mobilizacije. Obstreljevanje zaledja je močno demoraliziralo prebivalstvo, da je bilo poljskim armadam bolj v breme kakor pa v pomoč.

Borbe na Poljskem, Finskem, v Španiji in Albaniji so pokazale, kaj se utegne zgoditi tudi drugod. Mi vemo, kateri kraji so v največji nevarnosti. Proti tej nevarnosti se mora postaviti ves narod kot en moč. Pripravljeni moramo biti na vse. Seznaniti se moramo z vsem, kar bi omililo in omejilo udarce, predvsem pa se moramo pripraviti za take primere duhovno, ker je statistično dognano, da je pri bombardiranju mest in industrijskih središč povzročila največ smrtnih primerov ljudska nepoučenost, zbežnost in poplaha. Vsaka družina naj se za tak primer pravčasno pripravi. Vsako šolo tako zasilno in skromno zaklonišče je boljše kakor nič.

Predavatelj je svoja izvajanja podprl z mnogimi skiptičnimi slikami, ki so pokazale strašno razdejavanje v Španiji, na Poljskem in Finskem, predložil pa je tudi nekaj lepo in praktično urejenih zaklonišč, ki nudijo ljudem varnost v primeru letalskih napadov.

Poslušalci so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem predavatelja in ga ob koncu nagradili z živahnim odobravanjem.

Sokol v Mokronogu ima lično strelišče

Sokolsko društvo v Mokronogu si je postavilo nalogo, da v okviru kraljeve petletke zgradi strelišče, kjer bi se člani vadili v streljanju, da se usposobijo za izvrševanje vojaške dolžnosti, ki je pridnim in vestnim sokolskim telovadcem olajšana s skrajšanjem službe v kadru. Sokolsko strelišče, ki je bilo v preteklem letu popolnoma dograjeno in po komisiji vojskih strokovnjakov kolavirano, je prav lično in ustreza vsem predpisanim zahtevam. Strelišče je eno izmed najlepših in najbolj primernih daleč naokoli. Zgradili so ga največ s prostovoljnimi prispevki, pa tudi s kulokom članov. V zadnjih dneh je sokolsko društvo prejelo tudi dobavne puške in strelivo, ki ga bo v prihodnjih dneh prevzelo pri poveljstvu vojnega okrožja v Celju. Tako bo lahko takoj, ko bo skopnel sneg in bo postalo vreme nekoliko toplejše, pričelo redno strelske vaje Mokronoški Sokol je prvo društvo v novomeški sokolski župi, ki ima lastno in vsem potrebam ustrežajoče strelišče.

Dr. Pavel Grošelj moj pr fisor pred četrstoletjem

Pred četrstoletjem sem obiskoval mesto, ki dekliški licej v Ljubljani. Ko je moja sedaj že več let pokojna mati zvedela, da je moj profesor tudi dr. Pavel Grošelj, mi je rekla: »Pazi se deklič, uči se. Grošelj je bil dober prijatelj odvisnega žemlja tvoje sestre, najbrže te bo zato »seknal« v šoli.«

Dobro sem čula, si še bolj zapomnila in v šoli sem z odprtimi očmi gledala profesorja in premišljevala, kdaj in kako me bo mučil.

Iz letnika v letnik sem vedno bolj spoznavala, da je dr. Grošelj izbran profesor in v dobri duši. Učil me je naravoslovne vede in matematiko. Matematikarica sem bila slaba, logaritmi in trigonometrija so bili moja Ahilova peta.

Pa veste, kako je napravil moj hudi profesor?

V prepovedanih časih navdušena slovnika sem se na vse zvezke podpisovala Pavlička in kadar se je v matematičnem zvezku, kar ni bilo redko, rdečil pod nalogo veliki »čveke«, je profesor pristopil k moji klopi, grdo pogledal in smehljaje rekel: »Belouška, belouška, zabita si«. In kadar se je nabralo že dosti »čvekov« in smo zopet pisali šolske naloge, je ob koncu učnih ur pogosto dejal: »Belouška, imam še druga pta, nesi ti zvezke na moj dom.« Po pouku nas je nekaj »izbornih« matematikaric ostalo v šoli in preden so zvezki prišli na profesorjevo stanovanje, smo naloge pravilno prepisale iz zvezka najboljših matematikaric. Pa mislite, da nam je vrnil profesor kaj rekel, ko nam je vrnil zvezke? Nič! Ironično in vendar prijazno je včasih neverjetno zmajeval z glavo in delal veselo začudeno oči, da dvojkarice pišejo »prav dobro«. Pismana naloga »prav dobro«, pri tabli pa »bute« in »čveke«, to se mi je po njegovi zaslugi večkrat pripetilo.

Ceprav sem bila slaba računicarica, ne morem misliti sedaj pozabiti, kako navdušeno in stvarno nam je dr. Grošelj predaval naravoslovne vede. Poslušala sem ga z velikim zanimanjem. Fizikalna dvorana mi ni bila nobeno strašno, v prvo klop sem se zmuznila, da sem bila bliže dr. Grošlju. Nikoli ne bom pozabila učnih ur astronomije! Negibno sem sledila profesorjevim besedam, on pa se je vsedel na molo klop in govoril, da sem bila vzhitena. Najraje bi bila poznala vse zvezde in še dr. Grošlju sem povedala, da so plejadi ali gostoščeki »moja zvezda«. Dobro sem čutila, da mi je bil profesor zaradi mojega zanimanja za astronomijo, kemijo in fiziko naklonjen, daš me je pri matematičnih urah

zmerjal z butcem in belouško.

Nekoč pa sva imela tudi »veliko afero!« Povedali so nam, da pride v Ljubljano cesarica Zita in da moramo napraviti spalir, ki pa se mi je zdel silno dolgačasna zadeva. Stari kar uro ali še dalje ter bujili v cesto, ni bilo nič kaj veselo za mlado slovanško srce, zato sem vzela s seboj knjigo, ki mi jo je posodil starejša znanka. Naslov knjige vem še danes: »Die aufgekärte Frau«. Dekletu s šestnajstimi leti se je zdelo skrivnostna in prepovedana.

Ko držim v spalirju pred Zvezdo knjigo v roki, prišeta mimo dr. Grošelj. Ne da bi ga pravčasno opazila, se ustavi pred menoj in mi knjigo izmakne, pogleda naslov, hitro prelista in mi ukaže s hudim glasom in globokim posledom v oči: »Prinesi mi danes takoj, ko bomo tu prosti, knjigo na dom. Pa gorje ti, če tega ne napraviš, pazi se!« Pošteno me je ostrašil! Knjiga ni bila moja in še celo iz knjižnice je bila. Mislila sem si, nobene pomoči ni, knjigo mi moram oddati. S težkim srcem: a v upanju, da jo dobim kmalu nazaj, sem jo izročila na Grošljem stanovanju njegovi gospe soprog.

Minejo dnevi, mine teden, drugi znanca mi tarna zaradi knjige, kdo bo plačal podaljšanje izposojnega roka v knjižnici? V šoli povem to profesorju, prosim ga, gluh in srep — nič ni hotel razumeti.

In še danes ne vem, kako je bilo to mogoče. Nekega dne se ojnaučim in odpravim na Bleiweisovo cesto. Pozvonim pri vratih Grošljem stanovanju. Odpirat mi pride služkinja.

»Je gospod profesor doma?«
»Ne.«
»In gospa profesorica?«
»Ne.«
»Poslušajte, prinesite mi knjigo s tem in tem naslovom, našli jo boste na profesorjevi pisalni mizi.«

In ko me je služkinja malo začudeno pogledala, sem se pristavila da je to profesorjevo naročilo. Služkinja odide in glei čudež (vsaj meni se je tako zdelo), prinese mi pravo knjigo.

Jaz, presenečena: »Kje ste jo našli?«
Služkinja presenečena: »Saj ste povedali kje. Na pisalni mizi in odortu je bila, ne vem, če je prav, da vam lo dam.«
Zelo hitro in s slabo vestjo vendar vesela, da bo knjiga kmalu prišla v knjižnico, sem odšla domov.

Kaj bo v šoli?

Prvi dan je bil moj strah zamar drugo, da pri prikroki dr. Grošelj k moji klopi, me dolgo, dolgo gleda in naposled

reče kratko: »Ostani po pouku sama v razredu!«

Ostanem. Kako bo? Profesor pride iz kabine k moji klopi s strašno jeznim obrazom.

»Veš, veš ti, kaj si naredila?! Rop! Rop v moji hiši! Kako se predrežeš ali ne veš, da je vdiranje v tuja stanovanja rop?!«

Jaz po tako silnem izbruhu glavo na klop in v mili tok.

Sedaj pa me je začel profesor tožiti, naj ne tulim, naj grem hitro domov, saj ni nič hudega. Dobremu profesorju sem se zasmilila, niti v razrednico me ni zapisal.

Clovek se spomni celo po mnogih letih marsikateri dobrot in krivic iz šolskih let, moj spomin na profesorja dr. Pavla Grošlja pa je svetel.

Dr. Pavel Grošelj je tretji izmed mojih profesorjev, ki so odšli v Nirvano. Prvič me je zabolelo srce, ko je umrl na krvavih poljanah dr. Bercé, drugič, ko je tih odšel dr. Jug, in sedaj, ko je odšel moj astronom k zvezdam.

Spavaj sladko nad zvezdami, profesor moj!

Nekdanja absolventka liceja.

Iz ljubljanske delavske zbornice

Od delavske zbornice v Ljubljani smo prejeli:

Na seji upravnega odbora delavske zbornice v Ljubljani dne 30. januarja so bili sprejeti naslednji važnejši sklepi:

1. Razdeljene so bile podpore strokovnim organizacijam in brezposelnim delavcem in sicer samskim po 100 d/n porocem po 150 din. Skupni znesek razdeljenih podpor znaša 53.000 din. Prej se je za podporo brezposelnim razdeljevalo na mesec po 5.000 d/n, ta mesec pa se je razdelil večji znesek, ker so zaradi drgnine in sezonskih okoliščin potrebe brezposelnega skrbetva večje.

2. Vincencijevi konferenci Srca Jezusovega se je odobrila subvencija 2.500 d/n za zidavo delavskega otroškega zavetišča.

3. Izseljeniški zbornici v Ljubljani se je podelila subvencija v znesku 2.500 din.

4. Socialno-ekonomskemu institutu v Ljubljani se je podelila podpora v znesku 5.000 din.

5. Da ne bi nastali kakšni kompetenčni spori, je upravni odbor točno razmejil področje ekspoziture delavske zbornice v Mariboru in dopisništva delavske zbornice v Celju. V območje ekspoziture delavske zbornice v Mariboru spadajo: področje borze dela v Murski Soboti in borze dela v Mariboru, v območje celjskega dopisništva pa področje borze dela v Celju. Ostalo področje spada pod neposredno pristojnost centralne delavske zbornice v Ljubljani.

6. V uradu v Ljubljani je bil nastavljen kot referent Peter Lombardo, v ekspozituri v Mariboru je bila nastavljena gl. Krasovič Danica, za poročevalca DZ pa sta bila imenovana Peter Rozman za Dravsko dolino in Matevž Markič za ravljjski okraj.

Z Jesenic

— Skrb za strokovno vzgojo mladih kovinarjev. Vajenska šola Kranjske industrijske družbe na Jesenicah je v sredo popoldne razstavila vajenskih del slovesno zaključila svoj prvi letni semester. V okrašenih učilnicah so se zbrali vajenci obeh letnikov, njihovih starših, predavateljev, ravnateljev, obratovodijev in zastopniki dnevnega tiska.

Vodja vajenske šole g. inž. Josip Banel, ki je otvoril slovesnost, je opravičil odsotnost zadržanega g. generala ravnatelja Noota in tehničnega ravnatelja g. dr. inž. Klinarja ter po pohvalni prisotnosti poudaril pomen vajenske šole, ki daje mladim kovinarjem lepo zaokroženo strokovno znanje in jih po načelu sodobne tehnike usposablja za uspešno praktično delo v obratih. Sedanja čas zahteva popolno strokovno znanje delavskega naračaja, ker odločujejo danes v svetu kakovost, količina in cene industrijskih in obrtnih izdelkov. Kranjska industrijska družba skrbi za vso vnašo za strokovno izobrazbo delavske mladine. V rudarsko šolo v Celju je poslala 10 izbranih profesionalcev, poleg tega pa prireja strokovne tečaje in predavanja za strojevodje in osebe železnice tega oddelka. Govornik je omenil, da je uspeh prvega polletja zelo dober in da so vajenci z vso vnašo in ljubeznijo sledili pouku. V imenu vajencev se je upravnemu svetu ter ravnateljstvu KID ter predavateljem lepo zahvalil g. Stefan Gerdej. Vsi udeleženci so si nato ogledali lepo in pregledno urejeno razstavo vajenskih del. Strokovni vodja vajenske delavnice g. Ivan Pečan je omenil, da so vsi vajenci absolvirali mečansko šolo ali po nekaj razredov srednjih šol. Vsake jutro imajo po 15 minut telovadbe nato dve uri teoretičnega pouka v učilnici, zatem pa praktičen pouk v vajenski delavnici. Vajenci imajo mnogo volje do dela in napredka, zato je uspeh prvega polletja naravnost presenetljiv. Precizno izvršena razstavna dela, zlasti risbe, raznovrstna merila orodje in razstavnostni deli pričajo o temeljitosti učnega sistema in smotnega vodstva vajenske šole ter stremilnosti mladine da si pridobi potrebno strokovno znanje. Vajenci se v pogledu znanja lahko merijo z vajenci sličnih nemških strokovnih šol. S sistematskim in smotnim poukom bo KID v nekaj letih vzgojila novo in strokovno usposobljeno kovinarsko generacijo, kos vsem nalogam, ki jih prinaša vedno hujša konkurenca na indu-

strijskih tržiščih in zahtevam, ki jih prinašajo nove razmere in čas.

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1940.

od 3. — 8. marca

50% popusta na nemških železnih, znatni popusti v drugih državah.

Vsa pojasnila dajejo

ZVANIČNI BIRO LAJPCIGSKOG SAJMA BEograd, Knez Mihajlova 33. I.

Prijavite se pri zastopniku zaradi preskrbe brezplačnega vizuma najkasneje do 13. februarja 1940.

NAJLEPŠE ČTIVO

Ravlien: ZGODBE BREZ GROZE

Klabund: PJOTR · RASPUTIN

Ravlien: ČRNA VOJNA

Thompson: SIVKO

Materieva: RUDARSKA BALADA

Broširana knjiga stane 10.— din.

Vezana knjiga stane 15.— din

ZALOŽBA »CESTA«

LJUBLJANA — KNAFLJEVA UL. 6

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

I.

MARKIZ DE VALCOR

1.

Nočna svečanost

— Ozrite se nanj! Ne usoda, temveč on sam kuje svoje življenje. Iz najmračnejšega položaja se je povzpela ta človek v prve vrste, o tem ne more biti dvoma: to je nekdo.

— Nekdo... Da, nekdo... toda kdo? — je dejal drugi izmed govorečih mož s posebnim privzokom.

— Kaj se pravi to kdo? Markiz Renaud de Valcor, sloveči raziskovalec in moderni osvajač, ki bi bil pridobil našo domovino novo kolonijo, če bi se vlada ne bala zapletljivega z Južno Ameriko in ki je ostal tako kralj najprostranejših držav, kakršne sploh ima zasebnik. Ta njegova Valcorje je bila ustanovljena iz dežel, ki so jih odstopile Brazilija, Bolivija

in Peru. Seveda jih ni posebno veselilo, da so morale skriti svoje meje v teh doslej neraziskanih krajih. Sicer pa, gospod Escaladas, gotovo mi ni treba govoriti še posebej o osebnosti ali karieri mojega bratrance, saj ste bili sam ravnatelj ene izmed njegovih tvornic kavgaba ob Gornji Amazonki in bili bi se zdaj, da ni vaše zdravje...

Cuden smehljaj, ki bi se dal prej slutiti nego videti v mraku, razprostrtem naokrog, je naenkrat zavril to zgovornost.

Marc de Plesguen, ki so ga klicali včasih, da bi mu laskali, gospod de Valcor — Plesguen, čeprav je bil markizev bratranec samo v drugem kolenu in kateremu so tako laskale v prvi vrsti ženske, čeprav ni imel nobene pravice do tega imena, je malone zadržal. Začutil je nekakšno antipatijo, ki so jo že delj časa vzbujali v njem nekateri izrazi in vedenje Josea Escaladasa.

Moža sta sedla, da bi poskusila fine cigare svojega gostitelja. Sedela sta v pletenih naslanjajih blizu travnika, kjer so se gugale pestre električne žarnice.

To je bilo eno izmed presenečenj nočne svečanosti, ta prekrasni vrti peštrih rož med skalami, travniki in gredicami, pa tudi med listi visokih dreves, stoječih v neposredni bližini čudovite domačije.

Za tem čarobnim kotičkom se je razprostiral temen park, neizmeren in samotarski. Na eni strani je segal do monumentalne terase, dolge dobrega pol kilometra, preko katere je razprostiral svojo neobljudeno ravnino nedogledni ocean, čigar valovi so mamili vsa bitja, da bi s svojimi lesketom in šume-

njem globin naučili duše pozabljati na vse, kar so pustili na obali dragega, krasnega, dobrega in najmilijšega.

Valcorška domačija, razprostirajoča se na pomolu Finistrskega kraja v sami sosesčini Bresta, je bila ovita z vso divjo poezijo, ki dela iz Bretonske tako divje slikovito pokrajino.

Tu prirejajo zemlja in vode burne sestanke. Valovi, butajoči ob obalo nalik neukrotljivi burni moravi strasti, pluskajoči zmagovalni ob človeško zavest in zlobo, ti imajo, ki imajo za seboj mogočen pritisk vsega Atlantskega morja, bijejo tu ob stene in granitne pečine strahotne, razorane, nepremagljive, nobeni sili upogljive, zato pa nič manj impozantne, kakor je razbrzdana in razbesnela sila morja. V tistem trenutku se je dvigala nad valcorškim gradom, čigar prekrasna stavba in čudovita lega sta ena izmed privilegijev, ki itak prelepe obale, prijetna vlaga čarobne poletne noči.

Tam gori na temnem akasmitu neba so trepetale zvezde, podobne ognjenim cvetovom pravilnih ličvad. Svež in blster vetrič, pihljajoč od širnega morja, je prinašal mehko, po soli dišečo svežost.

Skozi široka okna, odprta na vseh straneh prekrasnega pročelja renesančne stavbe, med stebrički pod visokimi strehami v slogu Ludvika XIII., se je razlagala godba, oznanjajoča razigrani ples v gradu.

Pod blestečimi lestenci salona so se vrteli pleni pari. Vsa aristokratska mladina Bresta in okolice je praznovala v razkošni opojnosti osemnajsti rojstni dan dražestne, mikavne Micheline de Valcor.

Toda moža, iščočta samoto, da bi pokadila v toplem večernem ozračju vsak svojo cigaro, moža, ki sta

se bila srečala tu samo po naključju slavnostnega večera, sta bila zdaj molčeča in zdelo se je, kakor da ju zla roka potiska narazen. Nista imela misli, da bi jih izmenjavala.

Tisti, ki smo najprej govorili o njem in ki je zdaj drugi stopal pred njunimi očmi, je bil pa po navdušenih besedah svojega bratrance izredno bitje in že sam je mogel biti zanimiv predmet njunega pogovora.

Markiz de Valcor je stopal počasi kraj žene, ki se ni zdelo v razdalji, kakor sta jo videla opazovalca in v menjačo se igri sence in luči, ved mladca, gotovo pa še vedno lepa. To je bila grofica Gaetane de Ferneuse. Kot vdova je živela vse leto na sosednem veleposestvu. Skozi dvesto let je vezalo obe rodbini tradicionalno prijateljstvo. Zgodovina je zabeležila v najslavnejših bitkah imena Ferneusev in Valcorov skupaj kot borcev, povezanih s prijateljskimi vezmi.

Čez dekolte svoje muslinove obleke in svilene glavnice krem barve, obrobjenega s črnimi čipkami, je nosila grofica krasno booo snežne barve. Njena svetlolasa glavnica, ki se je na nji lesketal demanten diadem, je molela iz te prekipevalne beline kakor glavnica sirene iz peničih se valov. Ta čarobna iluzija je bila še poglobljena z nežno belim obličjem in velikimi kakor začarani očmi. Njihov izraz je bil otožen in ponosen, kajti čeprav je bila ta ženska zdaj v vrtincu razigrane družbe, je bila njena mladost okusila že mnogo bridkosti in trpljenja, mnogo krivic in grenkobe. Zdal je pa sklanjala svoje čelce lahno k markizu, kakor da hoče z vso pozornostjo presteči tudi najmanjši zvok njegovega glasu.

VSEM NUDI UDOBNO OBUTEV

7253 5.
Visoki domači copati za otroke, izdelani iz toplega volnenega dubla s usnjenimi podplati in niskimi usnjenimi petami.

7225-44
Kupite te tople in udobne copate iz volnenega dubla. Ohranile Vas bodo pred mrazom.

58077-604
Lakasti gumijasti opanki, z močnimi gumijastimi podplati in čvrstim pasom čez rist.

8262 3604
Nemirnim otrokom kupite te močne čevlje iz masne kravje kože in močnimi gumijastimi podplati.

24.5 3536
Odpri ženski čevlji iz ditina s polvisoko peto. Čez rist in na koncih so okrašeni z lakom.

0767-61704
Visoki moški čevlji iz masne kravje kože, z močnimi usnjenimi podplati in petami. Odlikujejo se s svojo okroglo obliko, katere daje nogi potrebno udobnost.

491 1065
Praktični čevljički za deklice iz močnega boksa na zapenka. Elastični so in udobni.

2915 61637
Lahki usnjeni čevlji iz boksa, z usnjenimi podplati. Primeren so za vsako priložnost. Izdelujemo jih tudi v rjavi barvi.

»SIBIRICA«
Tople zimske volnene nogavice. Moške Din 19, ženske Din 15, otroške Din 8, 10, in 12.

2465 6115
Zelo udobni odpri čevlji iz finega boksa, z usnjenimi podplati. Čez rist so okrašeni z okusnim jezikom. Dobro pristojajo k vsakemu kostimu.

»EKONOL«
Praktične, tople in poceni moške nogavice. Stanejo samo Din 9.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklicni izjave oeseda Din 1, davek posebej.
Za pismene odgovore glede naših oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

Kokus tekači

za hodnike in stopnišča v vseh barvah v zalogi pri SEVER RUDOLF, LJUBLJANA — MARIJIN TRG 2.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5.— Din.

CONTINENTAL

na ugodne mesečne obroke.

Ivan Legat

Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

MALI OGLASI

»Slov Naroda«
Imajo
sigurno uspehi

ZA VSAKO PRILIKO
najboljša in najcenejša oblačila
si nabavite pri
PRESKER
Sv. Petra cesta 14.

50 PAR ENTLANJE
ažuriranje vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic
Velika zaloga perja po 7.— din
»Julijana«, Gosposvetska c. 12
4. L.

REDKA PRILOŽNOST

Zaradi preselitve naprodam lepo urejeno posestvo, enonadstropnica s 7 sobami, 6 postranskimi prostori, W. C., voda, elektrika, kanalizacija, 3 gospodarska poslopja, dvorišče, skalnata klet, lep vrt, poln sadnega drevja in zvitice v Rajhenburgu, 2 minuti od kolodvora. Cena 120 000 din in njiva za din 20 000. Informacije pri Fr. Lesjaku v Rajhenburgu.

475

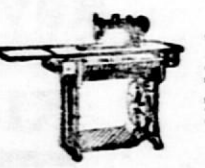
SLUŽBE

ZELO NESREČNA
V ZAKONU

vedno v življenjski nevarnosti, prosim blagega gospoda za pomoč. Grem tudi kot gospodinja ali v trgovino. Sem srednjih let, pridna, varčna, potrpežljiva, trgovsko naobrazena z lepo doto. Ponudbe pod »Hitro pomoč«.

483

SIV STROJI

NAJNOVEJSI OTR VOZIK

MOTORJI
TRICIKLI
SIV. STROJI

Igračni vozički, skiroji, avtomobilčki, kolesni deli

TRIBUNA F. B. L. LJUBLJANA

Čarlovška c. 4 — Podružnica: Maribor, Aleksandrova 26
Ceniki: franko!

PREIZKUSENA IN
ZAHTEVANA od 1895 L.

Kupimo

industrijske obratne prostore

cca. 600 — 1000 m² v Ljubljani ali v okolici. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Metalna industrija«.

HALO!
Na novo preurejena gostilna
pri »STAREM MLINU«
(prej Kolezija) v Trnovem
Vas vabi na prvovrstna

DALMATINSKA IN STAJERSKA VINA
ter na odlično domačo in primorsko kuhinjo.
Specialiteta: Vugava in izvrstni dingač
liter din 12.— Vsako nedeljo zabava s plesom. — Morske ribe vedno na razpolago!
Vijudno Vas vabi

Vinko Ložić, gostilničar

HALO!
Na novo preurejena gostilna
pri »STAREM MLINU«
(prej Kolezija) v Trnovem
Vas vabi na prvovrstna

DALMATINSKA IN STAJERSKA VINA
ter na odlično domačo in primorsko kuhinjo.
Specialiteta: Vugava in izvrstni dingač
liter din 12.— Vsako nedeljo zabava s plesom. — Morske ribe vedno na razpolago!
Vijudno Vas vabi

Vinko Ložić, gostilničar

DOPISI

23 LETNA LOČENKA

brez otrok, lepe postave, simpatična, išče dobro situiranega gospoda do 40 let v svrhu ženitve ali trajnega prijateljstva. Dopise pod »Tajnost strogo zadržana« na upravo »Slovenskega Naroda«.

470

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5.— Din.

SUHE GOBE

zadnje rasti nudite z vzorci in navedbo količine in cene tvrdki Artur Nachbar, Radeče. 457

ZAHVALA

Ob pretežnem slovesu od našega ljubljenelega soproga, očke, brata, zeta, svaka

prof. dr. Pavla Grošlja

je prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so nam s tolažilnimi besedami lajšali naše nelazmerno bole, spremili nepozabnega pokojnika na njegovi zadnji poti, mu obsuli prezgodnjo tisto s cvetjem ali kakorkoli počastili njegov svetel spomin.

Posebno zahvalo pa smo dolžni zastopniku zagrebskega vseučilišča gosp. univ. prof. dr. Borisu Zarniku za prijateljske obiske v pokojnikovih najtežjih dneh in za zbrano tepe besede v poslednje slovo, dalje rektorju ljubljanske univerze g. univ. prof. dr. Matiji Slaviču, ravnatelju Mestne ženske realne gimnazije g. dr. Antonu Bajcu, zastopniku Prirodoslovnega društva g. univ. prof. dr. Aliji Koširju in bivši učenci gđc. Greti Ložarjevi, ki so se tako sočutno in spoštljivo poslovlili od pokojnika, ter Orkestralnemu društvu Glasbene matice za globoko občuteno žalostinko.

V LJUBLJANI, 2. februarja 1940.

DAVORINA in VID GROŠELJ
z ostalim sorodstvom

Za zmeraj je nehalo utripati zlato srce naše predobre mame, babice in prababice, gospe

Franje Kendove

roj. Levičnik

Njene zemске ostanke bomo položili k večnemu počitku na Zalah v Kamniku v nedeljo ob 16. uri.

KAMNIK, dne 2. februarja 1940.

Zalujoče družine

KENDA, REGALJ, KRATNAR, BREZIGAR, dr. MACEK

Jadralstvo in sokolstvo

Pri vseh sokolskih župah bodo že letos ustanovljene jadralske žole

V zadnjih letih se jadralsko letalstvo v Jugoslaviji razvija z gigantnimi koraki. Dan za dnem prihajajo iz jadralskih letalskih šol in centrov nova poročila o uspehih naših hrabrih jadrancev. Razni rekordi in uspehi poletov jadrancev po vsej naši domovini postajajo od dne do dne bolj pomembni. Ker je jadralsko letalstvo, lahko rečemo, najlepši in najpomembnejši sport, se je tako med ljudstvom kakor še posebno med pripadniki skavtske in sokolske organizacije dvignilo navdušenje in zanimanje za »kraljevski« sport, kakor ga jadranci po svoje imenujejo. K temu so seveda mnogo pripomogli tudi uspehi jadrancev samih. Jadralsko letalstvo je prav sedaj dobilo močno armado pripadnikov iz vrst mladine, ki edina more jamčiti za srečno bodočnost naše ljubljene Jugoslavije.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije je z veliko vnetostjo prišel z organizacijo jadralskega letalstva v svoji sredini, ki se razširja po vsej širni jugoslovnski zemlji, za kar mu gre še prav posebna zahvala.

Zanimiva je izjava, ki jo je dal načelnik Sokola kraljevine Jugoslavije g. Selimir Radovanović o organizaciji jadralskega letalstva v sokolskih vrstah.

»Ko sem videl, kako podobne in visoke cilje imata organizacija Sokola in jadralskega letalstva, sem sklenil delati za to, da se med jugoslovnskim sokolstvom začne gojiti tudi jadralsko letalstvo. Že pred kakim letom dni sem predložil svoj predlog saveznemu načelnstvu. Predlog je bil v moje velike zadovoljstvo sprejet, ker je tudi jadralsko letalstvo potrebna narodna obrambna organizacija, prav tako, kakor sokolstvo. Zato so takoj ustanovili sekcijo za jadralsko letalstvo pri saveznem tehničnem oddelku. Njeni voditelji so takoj stopili v stik z osrednjo upravo Aerokluba v Beogradu.

Pri tej priliki je bil izbran za načelnika te nove sekcije prof. Ivan Kovač, vzgojitelj Nj. Vel. kralja Petra II., namestništvo pa je prevzel g. Selimir Radovanović, ki vodi sedaj kot upravnik jadralsko šolo na Makšiči tik Beograda. Že takoj v začetku je sekcija razvila živahno delavnost in tesno sodelovanje z upravo Aerokluba. Načrt organizacije jadralskega letalstva naj bi bil naslednji: v vsaki župi, ki jih je v naši državi 25, so določeni referenti za jadralsko letalstvo. Prav tako je tudi v vsaki sokolski enotici potreben omenjeni funkcionar. Kakor je razvidno, je ta organizacija postavljena na najširšo osnovo in njena delavnost se bo raztezala po vsej državi. Ti referenti bodo v zimskem času, ko je na programu interno delovanje v organizaciji, reševali naloge, ki jim jih postavlja organizacija v programu.

Pri tej priliki je največji delež njihovega udeleževanja namenjen propagandi, ki ima nalogo pri vseh članih sokolske armade zbuditi zanimanje in ljubezen do tega lepega in koristnega sporta. Ko bo otvorjena letosnja jadralska sezona, bodo sokolske enote poslale svoje člane in članice v jadralske centre, kjer bodo dosegli potrebne izkušnje tako v delu kakor tudi v letenju. Tu bodo dobili tudi potrebna navodila za zimsko delo v svojih enotah. Glavni cilj te organizacije je pred vsem ta, da bo sekcija nastopila s 25 jadralskimi letali, ko bo l. 1941. otvorjen jubilejni vsesokolski zlet v Beogradu. To bo res velika manifestacija, ki jo z največjo vztrajnostjo in z marljivim delom pripravljata savez jugoslovnskega Sokola. Poleg tega pa želi ta organizacija v čim večji meri omogočiti širšim slojem našega naroda, da se seznanijo z jadralskim letalstvom in da bi se mogli aktivno udeleževati. Sokolska jadralska organizacija želi, da bi se njeni člani čim bolj izvežbali v jadralski in v marljivosti potrebne izpite, kar bi bilo največje jamstvo za doseg vseh njihovih ciljev, ki si jih je postavila v svojem delovnem programu. Svojim zvestim članom bo organizacija omogočila tudi obisk jadralskih šol, da bi čim prej dosegli potrebno znanje, s katerim bi potem vodili šolanje svojih sokolskih bratov v lastnih jadralskih šolah z lastnim učiteljskim osebjem. Upamo, da bo poziv, ki ga je sokolska jadralska sekcija naslovila na oblastne odbore Aerokluba v naši državi, s prošnjo naj ji prikažejo v pomoč, našel pravi odmev, kar bo dalo novo jamstvo za ogromen uspeh te akcije. Seveda je sedaj še vedno glavna naloga na ravnih jadralskih referentov v sokolskih enotah. Njihova dolžnost je, da se čim bolj spoznajo z najosnovnejši problemi organizacije jadralskega letalstva, pri čemer pa jim bodo nudili nasvete oblastni odbori Aerokluba. Predvsem je za uspeh potrebna propaganda. Sokolska sekcija je že dobila od uprave Aerokluba v Beogradu dovoljenje za uporabo propagandnih pripomočkov, kakor n. pr. filmov, fotografij, letakov, revij in splošne letalske literaturo, s čimer ji bo omogočeno vestno izvrševanje visokega poslanstva. Vse to kaže, da uspeh in napredek te velike organizacije ne bo izostal, kar obeta našemu jadralskemu letalstvu prav sijajno bodočnost. Smatramo lahko, da se uprava Aerokluba kakor tudi vodstvo jugoslovnskega jadralskega letalstva dobro zavedata, kako velika podpora bodo mladenci jadralske, ki jim jih bo morda dala že letos sokolska jadralska sekcija, za naše mlado breznotorno letalstvo, pozneje pa tudi za naše vojno letalstvo. Za letos so že določeni osnovni proračuni v vsaki sokolski župi, katerih denar je namenjen bodisi za nabavo letal, ki bodo sodelovala na sokolskem zletu v Beogradu, ali pa za šolska jadralska letala in šolanje članov v Aeroklubske jadralske šole. Ostale potrebne dohodke bosta oskrbeli tako Savez Sokola kraljevine Jugoslavije kakor še prav posebno aeroklub »Naša krilca«. V šolanje bo letos sokolska jadralska sekcija poslala morda malo število svojih pripadnikov. Tako bo izbrala za prve sokolske jadralske šole in učitelje mnogo olajšana. Organizacija je v vsakem pogledu prepričana, da

izvršuje sveto dolžnost do letalstva, še v mnogo večji meri pa do nad vse ljubljene domovine, ki ji bo vzgojila hrabre borce in varuhe jugoslovnskega neba pred tujimi sovražnimi eskadrilami. Enako, kakor je prepričana, da izvršuje sveto dolžnost, je tudi povsem gotovo, da bo njena vzvišena akcija dosegla najbolj zaželen in efektan uspeh. S tem je g. Selimir Radovanović zaključil svojo zanimivo izjavo. Jasno je, da bo sokolska jadralska sekcija ostala trajno in tesnem sodelovanju z upravo Aerokluba v Beogradu, da bi tudi v tem pogledu odpravila eventualne ovire, ki bi ji branili uspešno razvojno pot do cilja.

Pred vsem je potrebno, da pošlje Sokol kraljevine Jugoslavije v jadralske šole v letošnji jadralski sezoni zadostno število svojih mladih članov, da bi z znanjem, pridobljenim v teh šolah, lahko pravilno in uspešno vodili delo k napredku, ki jim ga je začrtala sokolska jadralska organizacija. Prav ti bi bili zmogni voditi jadralsko po pravi poti k končnemu cilju, za čigar doseg je pač nujno potrebno sistematsko delo.

Ker sega sokolska organizacija najbolj globoko v narodne sloje (podeželske sokolske enote!), je jasno, da bi edino ona

Mizerija ljubljanske splošne bolnišnice

Lani je bilo sprejetih 31.419 bolnikov, 3081 več kakor prejšnje leto

Ljubljana 3. februarja

V splošno bolnico v Ljubljani je od leta do leta večji naval bolnikov, ki prihajajo iz vse Slovenije, tudi iz najbolj oddaljenih krajev, čeprav imajo na razpolago bolnice in zdravniško oskrbo v bližnji hmetih. Prav mnogo je bilo bolnikov od severne meje in iz Prekmurja, še več pa seveda iz ostale Stajerske, ker so tudi bolnice v Mariboru, Slovenjem Gradcu in drugod navadno prenapolnjene. O prenapoljenosti splošne bolnice in vseh drugih težavah, ki čisto ovirajo zdravnike v njihovem poslovanju, je skoraj škoda govoriti, saj se je to premlevalo vse leto kakor tudi. Že prej! Razmere v ljubljanski bolnici so bile v javnosti osvetljene od vseh strani, vse pritožbe na višja mesta pa so zalegle bore malo, saj so celo dograditev novega kirurškega paviljona odlašali tako dolgo, da so celo trpeli novi zidovi.

V dravski banovini 200 učiteljev premalo

Prihodnja leta bo pomanjkanje učnih moči še občutnejše — Kaj bi bilo treba ukreniti

Pri nas ni več nezaposlenih učiteljev, kar bi bilo še posebno razveseljujoče, ko bi ne budil skrbi drugi pojav, prav tako resen, a za naše solstvo še morda usodnejši — pomanjkanje učnih moči na naših ljudskih šolah. V prvem članku smo opozorili da primanjkuje učiteljev v vsej državi ter da bi bilo potrebno zaposliti najmanj 1450 učnih moči takoj. Tako številni kader učitelstva ne bo tako kmalu vzgojen, a razen tega bo potrebno od leta do leta več učnih moči. Upoštevati je pač treba da v nekaterih pokrajinah še vedno nimajo dovolj šol ter da bo minilo precej časa, preden bo šolsko omrežje izpolnjeno. Prav tako pa ne smemo prezreti, da je treba vedno več učiteljev tudi zaradi prirastka otrok, celo v naši banovini, kjer prebivalstvo narašča mnogo počasneje kakor v številnih pokrajinah države.

Pri nas je bilo precej nezaposlenih abiturientov 7 let, prav v času, ki je ubužanje zajelo najširše plasti zaradi izredno ostre gospodarske krize. Mladi ljudje, ki so si v mladostnem idealizmu izbrali učiteljski poklic za svoj življenjski smoter, so postali zelo zgodaj razočarani, ko so morali po dolgih letih šolanja čakati na zaposlitev. Marsikdo se je v pravem pomenu besede pristradal do abiturientskega sprejema, a še tedaj ni bilo konec stradanja. Tudi kdo bi govoril o vsem trpljenju ter bridkih izkušnjah mladih ljudi... Zdaj je že marsikaj pozabljeno in prav je tako. Ne smemo pa pozabiti, da so nekateri razumni posamezniki v tistih časih opozarjali na zle posledice, ki bodo nastale zaradi omejitve dohoda učencev na učiteljske ter da je silno potrebna skrb za učiteljski naraščaj.

Posledice res niso mogle izostati. Zdaj v naši banovini nima 200 oddelkov na ljudskih šolah svojih učiteljev. Številni razredi so še vedno prenapolnjeni. Razumljivo je, da v takšnih razredih učni uspehi ne morejo biti zadovoljivi, a še skoraj huje je, da trpi tudi zdravje mladine. Učitelstvo pogosto na to niti ne opozarja da je zelo prizadeto zaradi slabih razmer na šolah, ter mu ne moremo očitati da misli le na se. Toda, če se že ne oziramo na samo učitelstvo, ne smemo prezreti pomena samega solstva in mladine, ako naj šola služi svojemu namenu.

Zakaj je prišlo do pomanjkanja učnih moči je jasno in ni treba več raziskovati vzrokov, toda moramo se vprašati kako je poskrbljeno za učiteljski naraščaj ter če bo dotok učnih moči primeren prihodnja leta. Vemo, koliko učencev imajo posamezni letniki naših učiteljskih. Skupaj je na državnih učiteljskih v Ljubljani in Mariboru in v zasebnih v Škofji Loki in Mariboru v l. letniku 265 učencev obojega spola. V l. letniku so 104, v l. III. jih je 88, v l. IV. 76 in v l. V. 58. Pri tem moramo upoštevati, da se v nobeni šoli vsi vpisani učenci ne izšolajo. Po številu učencev učiteljski si lahko zračunamo dotok učnih moči na šole.

Če bi naj ostal sedanjí stalež učiteljskega

Danes Pustna sobota

Pomladno veselje največja in najsijajnejša

v največji in najlepši ljubljanski dvorani Sokolskega doma na Taboru

Prvovrstna jedila in pižaje po zelo nizkih cenah.

Sijajna dekoracija!

Dostojne maske vse na Tabor!

Danes zvečer ob 20. uri na svidenje na Taboru!

Veliki »Jazz-orkester« Grafike

nogla čestiti začetni propagandni uspeh. Naši podeželski mladinci je treba dati na razpolago sredstva in ti omogočiti, da tudi ona ostané in spozna, kaj je jadralsko letalstvo ali splošno letalstvo. Da je zanimanje širih narodnih slojev za letalstvo ogromno, nam kažejo posebno uspešni letalski mitingi, ki jih prireja posamezni aeroklubi po deželi. Tu so sproti nove možnosti za akcijo Aerokluba »Naša krilca«.

Te velike organizacije si je torej nadela dolžnost, da tudi ona doprinese svoj delež k ustanovitvi močnega kadra letalcev, ki bi v vsakem primeru z ljubeznijo branili našo svobodo in našo drago Jugoslavijo. Verujemo v uspeh sokolskih letalskih delavcev, katerih plodno delo bomo imeli priliko spoznati v l. 1941 v Beogradu.

Torej sokolski bratje, podprimo tudi mi to akcijo, ki jo je začel naš Sokol kraljevine Jugoslavije.

Zato je tudi učiteljska organizacija posredovala, naj bi jih premestili v naše kraje. Toda premestiti jih ne morejo pred novim proračunskim letom, ker so bili nameščeni na račun sredstev sedanega proračuna.

Vidimo torej, da bi z nekaterimi ukrepi vendar lahko vsaj ublažili sedanje pomanjkanje učnih moči v Sloveniji.

Fran Trost †

Star 83 let je umrl v četrtek upokojeni nadučitelj Fran Trost, ki je skoraj 46 let vzgajal mladino v Ihanu, Vodica in v Ljubljani. Pokojni Trost je bil duševno bogato obdarjena narava. Odlikoval se je na eni strani kot pedagog, ki je znal z ljubeznijo nad vse uspešno voditi mlade rodove, drugega za drugim; kazal jim je poti v resnično in pravilno življenje, kakršnega je vselej hodil tudi on sam. Na drugi strani pa je bil tudi odličen glasbenik; 25 let je vodil zbor in orglat. Iz nje-

gove hiše je vedno donela pesem, zlasti še, ker ni bil muzikalen samo on, marveč tudi vsi njegovi dragi: obe ženi in vsi otroci, ki so se kot muziki povzpeli malone vsi na najuglednejša mesta našega umetniškega življenja. V glasbi je vedno našel odločnico svojih utrujenih duš, poln neprestanih načrtov in skrbi; bila mu je sprostitev in razvedrilo v najčistejšem smislu duhovne oplemenitve. Razen tega pa je bil pokojni Trost tudi izborni gospodarstvenik in risar, ter je zlasti slovel po svojih zemljevidih za začetni pouk in po mnogih precizno izdelanih, pa preprosti fizikalnih aparatih, za kar je bil pravi mojster. Vse njegove sposobnosti so se praktično v celoti uveljavile in dvignile uspehe njegovega dela na lepo širino. Za svoja prizadevanja na vzgojiteljskem, glasbenem, gospodarskem in risarskem polju je dobil pokojnik mnogo priznanj od vseh strani.

Te dni, ko je dopolnil nalogo svojega življenja, spi po dolgi poti utrujen nadučitelj Fran Trost z mirnim, zadovoljnim smehljajem na licu. Tiho počiva skromni, nesebični mož, ki mu je bila korist naroda vrhovni smoter življenja in ki je znal biti tudi najboljši oče in mož. Naj se spočije v večnosti, globoko preizkušenim svojem pa iskreno sožalje!

Aleksander Vidaković umrl

V četrtek je umrl v Beogradu eden izmed najuglednejših jugoslovnskih novinarjev Aleksander Vidaković, član uredništva »Politike«. Umrl je za posledicami hripe.

Njegova smrt je zelo pretresla njegove znanke in številne čitatelje, ki so ga znali ceniti kot izredno dobrega novinarja in odličnega književnika. Vidaković je bil še mlad. Rodil se je l. 1896. Kot novinar se je udeleževal že od l. 1923. Kmalu je napravil lepo kariero ter postal dopisnik največjih angleških in ameriških listov. Sodeloval je pri londonskih in newyorških listih »Times«, dalje pri »Manchester Guardian«, »Financial News«, »Daily Herald« itd.

Njegovi članki v »Politiki« s področja znanje politike in gospodarstva so zbujaali veliko pozornost ter so imeli mnogo čitateljev. Vidaković je postal popularen med čitatelji vse države tudi po svojih dopisih iz Anglije in Amerike. V Ameriki je proučeval življenje naših izseljencev. Tja je odpotoval na ladji »Queen Mary« na njenem prvem potovanju. Vidaković je bil tudi dopisnik v Tokiju.

Lep uspeh je dosegel tudi z zgodovinskim romanom, v katerem je opisal življenje Dubrovnik v 16. stoletju pod naslovom »Marin Sörgo«. Vidaković je bil član

3. februar 1940

maškarada

Vstopnina din 10.—

Danes zvečer ob 20. uri na svidenje na Taboru!

Veliki »Jazz-orkester« Grafike

Kavarna »Tabor«

danes vso noč odprta

SPORT

Mojstranske tekme napovedane za 4. februar, so preložene, ker so bile razpisane za savezno prvenstvo na 30 km, pa se naša reprezentanca do 4. t. m. ne more vrniti iz Garmische. Razpis v listih je bil pomotoma objavljen. Smučarski klub Dovje-Mojstrana.

Tekma za državno prvenstvo v vztrajnostnem teku na 30 km v Mojstrani bo 11. februarja. Organizacija tekme je poverjena Sm. klubu Dovje-Mojstrana. Tehnično vodstvo bosta imela JZSS in Smk. Dovje-Mojstrana. Prijave je poslati do 8. februarja savezu. Prijavnine ni. Start in cilj bo v Mojstrani v bližini hotela »Triglava«. Zrebanje in razlaga proge bo v hotelu »Triglava« v soboto zvečer ob 19. Start bo v nedeljo ob 9. dopoldne. Državni prvak v vztrajnostnem teku postane lahko samo jugoslovnski državljan. Tekma se bo ocenjevala ločeno za državno prvenstvo in za mednarodno udeležbo. Prvi trije v vsakem tekmovalju prejmejo darila. Klub naj se obrne glede prenočišč in prehrane na Sm. k. Dovje-Mojstrana, da si pravočasno rezervirajo cenejše bivanje v Mojstrani. To tekmovalje je bil prvotno razpisano za 4. t. m., pa je bila preložena na 11.

Sportni klub »Ilirija« bo priredil od 5. februarja dalje v Ljubljani in bližnji okolici več mladinskih smučarskih tečajev za začetnike kakor tudi že bolj izvežbane mladino. Tečaj bodo v dopoldanskih in popoldanskih urah. Informacije in prijave pri vodi tečaja g. Stoparju v ponedeljek do 10. dopoldne in do 3. popoldne pred disalščem SK Ilirije pod Cerkovnim gradom.

Zimsko sportni program tekočega tedna. Dne 2. februarja: danska tekma v slalomu in Zlebeh (priredi Sm. k. Ljubljana), medklubska tekma v teku na Rakeku (priredi SK Javornik, Rakek), Lenarčičev smuk na Seniorjevem domu (SPD Maribor), tekma za prvenstvo Samobora (HPD Japetič, Samobor), 2., 3. in 4. febr.: državno mladinsko prvenstvo v teku, slalomu in skokih v Planici (SK Ilirija), 4. februarja: savezno prvenstvo v vztrajnostnem teku na 30 km v Mojstrani (Sm. k. Dovje-Mojstrana), skakalne tekme seniorjev v Mojstrani (Sm. k. Dovje-Mojstrana), prvenstvo ljublj. podsaveza v alpski kombinaciji na Mrzlici, medklubska tekma v slalomu za seniorje na Črnem vrhu (ASK Gorenjec), medklubska sankarska tekma pri Sv. Ani (SK Tržič), dopoldne tekma za prvenstvo ZZSP v slalomu na Velikem Dolu pri Samoboru (HPD »Japetič, Samobor), popoldne tekma za prvenstvo Samoborskih gora. Start na Velikem Dolu, cilj v Samoboru (HPD »Japetič, Samobor).

Križanka

1	2	3	4	5	6
		7	8		
9	10		11		12
13	14			15	
16		17	18		
	19		20		
	21				
22			23		24
25		26		27	
28		29	30		31
	32			33	
34				35	

Pomen besed

Vodravno: 1. pripadnik zapadnoevropskega naroda, 4. južnoslovnski narodni ples, 7. cepivo zoper kužne bolezni, 9. kazalni zaimek, 11. pripadnik slovanskega naroda, 12. osebni zaimek, 13. vrsta usnja, 15. pogorje na Dolenjskem, 16. mesto v Južni Srbiji, 18. svetopisemska jed, 19. žensko ime, 21. sklon, 22. glasbilo, 23. gora na Grškem, 25. sibirski reka, 27. rimski pozdrav, 28. veznik, 29. predlog, 31. osebni zaimek, 32. bolezen, 34. sorodnik, 35. del telesa.

Navpično: 1. sibirski reka, 2. glasbena nota, 3. planina v Srbiji, 4. češki reformator in narodni borec, 5. sibirski reka, 6. rusko jezero, 8. alkoholna pijača, 10. grška boginja, 12. bavarsko mesto, 14. staro mesto in reka na severni obali Sicilije, 15. vrsta vrbe, 17. poljski pridelek, 18. nevarno orožje, 20. konica celine, 22. koža na bolezen, 24. mesto v Vojvodini, 26. pripadnik zasužnjenege slovanskega naroda, 29. poljska cvetlica, 30. ruska reka, 32. predlog, 33. predlog.

Rešitev križanke, objavljene danes tedn

Vodoravno: 1. jug, 4. koš, 7. bokal, 10. as, 11. bor, 12. ta, 13. silos, 15. Abo, 17. Uri, 19. Konkordat, 20. one, 21. a/c, 22. titan, 25. bi, 26. vez, 27. ta, 28. Herod, 30. car, 31. voh.

Navpično: 2. Ub, 3. Gobl, 4. karo, 5. ol, 6. katakomb, 8. kolporter, 9. Ratitovec, 13. sonet, 14. Sudan, 16. bon, 18. rak, 23. iver, 24. Azor, 28. ha (križar), 29. da.

3. FEBRUARJA

DANES

PUSTNA SOBOTA

Slavčeva maškarada

Hotel Metropol-Miklič

Vstopnina din 10.—

DNEVNE VESTI

— Osnutek novega proračuna dravske banovine. Izdelan je osnutek novega proračuna banovine uprave dravske banovine, ki ga bodo predložili na zasedanju banke sveta 12. t. m. Osnutek določa 139 milijonov 851.260 din izdatkov in dohodkov ter je v primeri s sedanjim proračunom za 2.8 milijona din višji. Predvideno se povečala rezervni krediti in sicer od 1 na 3 milijone din. Izdatki za banovinska podjetja so določeni nekoliko nižje, ker odpadeta dve podjetji. Skupno znašajo 72 milijonov 272.020 din. Največji so izdatki med banovinskimi oddelki za tehnični oddelek, in sicer znašajo skoraj 40 milijonov dinarjev.

— Izpit za aktivne zrakoplovne oficirje so napravili: rez. peš. poročnik Klobovec M. Maksimilijan in rez. peš. poročnik Cajko A. Radoslav Pavel, Lončar F. Franc, Hodak S. Ljudevit, Kastelic J. Anton. (Po službenem uradnem listu 26. I. 1940.)

— Preskuba naše države z nafto in soli. Uprava državnih monopolov je ukrenila vse potrebno, da bo naša država dobro preskrbljena s soljo. Zagotovljeno so dobave večje količine soli in sicer iz Egipta in Turčije po 20.000 ton, iz Italije 50.000 in Rumunije 40.000 ton. Razen tega se se pogajajo z Nemčijo za nabavo fine soli. Vse priprave za prodajo bencina na karte so pri kraju. Uprava državnih monopolov je razposiljala karte za bencin pristojnim uradom v državi. Država bo kmalu primerno preskrbljena z nafto. Posiljke nafte že prihajajo. Včeraj je prišel v Dubrovnik parnik »Apollonia« ter pripeljal 2.000 ton nafte. Kmalu bo tudi prispela nafta iz Italije.

— Vojna in naše gospodarstvo. Na plenarni seji novosaške trgovske zbornice je podal zbornični tajnik dr. Božić izčrpno poročilo o našem gospodarstvu v zvezi z mednarodnimi razmerami po izbruhu evropske vojne. Lani je bilo iz Banata izvozeno 5.000 vagonov pšenice, kar pomeni četrtino vsega našega izvoza. Na seji so ugotovili, da naša industrija zelo trpi zaradi pomanjkanja sirovin predvsem kovin, volne, bombaža in pogonskega goriva.

— Dohajanje sirovin iz Italije. V Italijo je odstopovala posebna naša delegacija, da se pogaja glede dobave nekaterih sirovin iz Italije. Predvideno si žele spoznameti glede dobave bombažnega predvina in nekaterih polfabrikatov. Delegacija se bo ustavila najprej v Milanu, nakar bo odstopovala v Rim. V nji so zastopniki zunanje ministrstva in zainteresiranih industrijskih strok.

— Zahteva po uvedbi carine na steklo. Trgovinski minister dr. Andres je včeraj sprejel zastopnike steklarskega delavstva. Steklarsko delavstvo zahteva zvišanje carine na steklarske izdelke in sicer na tako zvano volto steklo. Nadaljnji prost uvoz steklarskih izdelkov bo namreč začel resno ogrožati domačo steklarsko industrijo.

— Nova železniška proga Krapina—Golubovci. Bana banovine Hrvatske je obiskala deputacija ter ga naprosila, da bi se zavzel za zgraditev železniške proge Krapina—Golubovci. Ta proga je bila transirana že pred vojno. Nova proga bi imela zelo velik pomen za Hrvatsko Zagorje, ker bi težala skozi predele bogate na premogu. Upajo, da se bo delo začelo že spomladi.

— Inozemske pravne osebe, ki imajo v Jugoslaviji poslovne naprave, morajo predložiti davčni obliki prijave o početku poslovanja s podatki za časovno odmero-mimalnega družb. davka za 1. 1940. Od 1. januarja so zavezane družb. davku v krajevni tudi vse one inozemske pravne osebe, ki so imele tega dne v Jugoslaviji poslovne naprave take vrste, ki doslej niso bile predmet družb. davka, ki so bile udeležene v kakem domačem podjetju z vsaj 50% pri razdelitvi dobička, glavni ali na kak drug način, ki so dobavljale domačem podjetjem vsaj 50 odstotkov blaga. Vse te inozemske pravne osebe morajo prijaviti pričetek svojega poslovanja, v kolikor še tega niso storile, finančni direkciji, na katere področju imajo svojo poslovno napravo.

— Prešeljavanje revnih kmetov iz Dalmacije. Včeraj je bila v Splitu konferenca, ki jo je sklical Selačka Sloga z zadruzo »Zemlja« iz Zagreba. Na nji so razpravljali o kolonizaciji revnih kmetov iz številnih dalmatinskih okrajev, kjer je pregora naseljenost. Zadruga »Zemlja« ima okrog 6.000 juter zemlje, kjer bi se lahko naselili revni kmetje iz pasivnih krajev.

— Dioklecianov sarkofag iščejo. S sredstvi banke uprave banovine Hrvatske so začeli kopati rov izpod kora katedrale Sv. Dne v Splitu. Rov kopljejo zato da bi prodrli do mavzoleja cesarja Diokleciana, ker je po sodbi strokovnjakov mavzolej položen tam. Prvotno je bil mavzolej položen na kraju, kjer je zdaj glavni oltar, pozneje so ga prenesli pod kor.

— Nesreče. Včeraj so bili reševalci telefonično pozvani v Borovnico, kjer so našli na avto delavčevega sinčka Cirila Koširja, ki je bil ves opečen po životu. Otroci se je doma v kuhinji smukal okrog štedilnika in se mu je nenadoma vnela obleka. Preden so prihiteli domači, je dobil mali Cirilek opekline po hrbtu in po rokah. V bolnici imajo le malo upanja, da mu bodo rešili življenje. — Mizarški pomočnik France Kastelic iz Zg. Slike je včeraj čistil z balkona sneg. Ko je delo domala opravil in stopil na lestvo, se je nanj nenadoma vsul plaz snega s strehe in ga vrgel na tla. Kastelic je obležal v

snegu s poškodbami na glavi. — Posestnik Hijeronim Bogataj iz Zaplane nad Vrhniko je hotel včeraj razstreliti veliko grčavo bruno. Zvrtal je vanj luknjo, v katero je vtaknil naboj, ki je po prežgadi eksplodiral. Bogataj je dobil poškodbe na desni roki in na prsih. — V ljubljansko bolnišnico so prepeljali tudi posestnikovega sina Matevža Gorencu iz St. Janža, ki mu je cirkularna poškodovala prste na desni roki.

Iz Ljubljane

— Ljubljanska filharmonija bo na svojem koncertu v petek 9. t. m. v Unioinu izvajala Čajkovskega V. simfonijo v e-molu v počastitev stoletnice rojstva slavne ruskega skladatelja. Simfonija obsega štiri stavke v smislu klasične stavkovne razdelitve in pomeni del skladateljeve avtobiografije. Delo bo pod taktirko dirigenta Baranoviča, ki sam kot skladatelj teži k ruskim mojstrom, zažvelo v vsej svoji prvinski moči. Vstopnice za koncert bodo v prodaji pri blagajni kina Unioina.

— Slavna violončelnica Lilija D'Albore bo izvajala v ponedeljek zvečer na svojem koncertu naslednji spored: Vitali: Chaconne, Schubert Sonatina v d-duru, Brahms Sonata v d-molu op. 108, po odmoru pa Verazini Largo, fiocco, Allegro, in Sarasate Zingaresca. Umetnico bo spremljal na klavirju pianist Hubert Ciesien. D'Albore uživa sijalen sloves, zato najtopleje priporočamo obisk koncerta, ki bo v ponedeljek 5. t. m. ob 20. v mali filharmonični dvorani. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

— Ljubljani vojnim dobrovoljcem. Občni zbor Sreske organizacije vojnih dobrovoljcev v Ljubljani bo v nedeljo 11. februarja ob 10. dopoldne v sejni dvorani Udruženja jugoslov. inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana v »Kazinu« Kongresni trg 1-11. Zvečer 10. februarja bo ob pol 9. zvečer članski sestanek v restavraciji hotela Struclj (Dalmatinova ul.). Vojni dobrovoljci, člani organizacije, naj se polnoštevilno udeležijo članskega sestanka in obnega zboru. — Uprava.

— Lj. Popis konj. Na uradni deski mestnega poglavarstva je razglasil, s katerim se pozivajo vsi posestniki v območju mestne občine ljubljanske, da zaradi novega popisa prijavijo svoje konje in drugo vprežno živino ter zovozve in vprežno opremo v mestnem vojaškem uradu na Ambrozevem trgu št. 7-11. soba št. 3. v naslednjem abecednem redu po začetnični rodbinskega imena: A—C dne 5. II., D—J dne 6. II., K—L dne 7. II., M—P št. II., R—S 9. II., T—Z 10. II. Kdor se razglasu ne bi odzval o pravem času ali ne bi napovedal točnih podatkov, mu v smislu zakonskih določil preti najstrožja kazen.

— Lj. Pravilnik o zaščiti pred zračnimi napadi je že jeseni mestna občina ljubljanska izdala v priročni brošuri in jo razdelila po vseh ljubljanskih hišah. Kljub temu je ljubljanska javnost še vedno mnogo premalo poučena o zaščiti pred napadi iz zraka. Zato priporočamo, naj vsakdo prečita brošuro, ker bo marsikaj našel v njej, kar bi mu v resnem primeru mnogo pomagalo. Nepoučenost o tem vprašanju je lahko tudi splošno zelo škodljiva, saj čujemo dan na dan najzvišnejše določila, ki bi v nevarnosti lahko imela usodne posledice. Kdor brošuro še ni prebral, naj gre ponjo k vratarju magistrata, kjer jo bo dobil za 1 din, revni pa tudi brezplačno. Prav tako razdeljuje odsek za zaščito dece brošuro vsem ženskam, ki so se prostovoljno javile za zaščitno službo, in materam in sestankih staršev. Tudi na predavanjih in tečajih, ki jih prirejajo razni odseki mestne zaščite, naj udeleženci zahtevajo brošuro, da bo prav vsa ljubljana spoznala predpise in navodila za nevarne čase. Čeprav smo prepričani, da nam bo ohranjen mir, vendar ne smemo postati lakomiselni ter se moramo že o pravem času pripraviti in poučiti o vsem, kar bi potrebovali, če bi nas vendar le doletela nesreča. Zaupanje v samega sebe je pač najtrdnjša opora v nemirnih časih in najučinkovitejša orožje proti raznim razburljivim in zlaganim vestem. Za zgled mestnemu prebivalstvu omenjamo, da je več okoliških kmetih občin nabavilo brošuro na ljubljanskem magistratu in jo razdelilo občanom, kar upravičuje domnevo, da se kmeti hoče o pravem času zavarovati pred morebitno nevarnostjo, dočim se menda del meščanstva čuti nekako vzvišeneega pred nepreračunljivostjo usode.

— Lj. Vlom v klet. Te dni je neznan vlomilec našel pot v kletne prostore v palači banke »Slavije«. Odprl je več vrat, nazadnje pa se je ustavil v kleti dr. B., ki se mu je zadel za zaloge najbolj uveljavljiva. Vlomilec si je kar na mestu utelil željo, potem pa odnesel še deset steklenic žganja in 5 steklenic vina. Dr. B. je oškodovan za okrog 700 din.

— Lj. Za zaščito otrok v primru vojne so darovali: Jakob Verbič, Dol. Logatec, 100 din; Predilnica in tkalnica a. d. Maribor 200 din; Pekić in tovariši v Ribnici 30 din; Svečarna »Pax«, Ljubljana, 100 din; tovarna za pliš F. Eiferer v Ljubljani 30 din; Lesna industrija F. Stare na Kolovcu 50 din; Ivan Rus v Loškem potoku 100 din; tovarna gorčice in konzerv »Elas« v Kamniku 30 din; tovarna lesovine in lepence E. Pogačnik v Breznem 100 din. Hvala! — Unija za zaščito otrok, Ljubljana.

proračun vnesti tudi potrebne kredite za amortizacijo tega posojila. Rezervna hrana pa bi prišla prav v času naraščajoče draginje, ko bi občina lahko nastopila z velikimi količinami živil kot regulator cen na trgu.

— Kako je z bombažem. Delavka politika poroča: Zaradi pomanjkanja sirovin so tekstilni tovarnarji primorani nabavljati bombaž v Italiji in je v to svrhu v prvem četrtletju letošnjega leta dovoljen uvoz bombaža za Jugoslavijo v znesku 17 milijonov lir. Cene so od lanskega leta poskočile skoraj za 100%, kar bo imelo seveda za posledico podražitev blaga, ki ga bodo izdelovali v naših tekstilnih tovarnah iz italijanskega bombaža. Kontingent bombaža, ki je določen za prvo četrtletje, pa vrhu tega ne bo zadostoval za potrebe naše tekstilne industrije, za to se je bati, da bodo radi pomanjkanja sirovin tekstilne tovarne se naprej obratovale v skrajnem obsegu, kar pomeni zlasti hud udarec za prizadeto tekstilno delavstvo, prav tako pa ima to tudi slabe posledice za vse naše gospodarstvo. Nabava sirovin za našo tekstilno industrijo postaja torej resno vprašanje in je upravičena bojazen, da bo iz italijanskega bombaža, ki zapostuje v Sloveniji okrog 15.000 delavcev, pričela hirati. Napeti bi bilo treba vse sile, da se ta katastrofa, ki je sicer neizbežna, prepreči. V Mariboru je bilo ob koncu tega leta nad 1200 brezposelnih, kar je izredno visoko število, ker tudi v dobi najhujše gospodarske krize ni bilo v našem mestu mnogo več brezposelnih. Če bodo to brezposelno armado povečali še tekstilni delavci, pa bi to pomenilo, da gremo naproti še mnogo hujši dobi, kakor smo jo zadnja leta preživeli, čeprav se naša država ne nahaja v vojni.

— Rabuka v gostini. V Hribernikovi gostini na Pobrežju sta se sporekla 45letni Ivan Iršič in občinski sluga Viktor Stefanec. Beseda je dala besedo, naposled je Iršič zgrabil litrsko steklenico in z njo udaril Stefanca s tako silo po glavi, da se je ta zgrudil na tla in obležal v mlaki krvi. Mariborski reševalci so Stefanca odpravili v splošno bolnico, tezenski orožniki pa so Iršiča ovadili državnemu tožilstvu.

Lep ukrep naših umetnikov

Prikupna domačnost sokolskega planinskega doma na Pohorju

Maribor, 2. februarja. Preteklo jesen je bil dograjen in odprt Sokolski planinski dom na Pohorju, ki že vsako zimsko sezono odlično služi svojemu lepemu namenu ter zbira našo sokolsko mladino, da si v zdravem zimskem sportu krepiti telo in utrjuje za bodoče naloge. Vsem našim Sokolom je ta dom prirasel k srcu in vsi si prizadevajo, da bi dom vedno bolj izpopolnili in ga naredili čim bolj prikupnega za obiskovalce. Za to prizadevanje so pokazali naši domači umetniki rez hvalavredno razumevanje in veliko naklonjenost. Darovali so celo vrsto svojih slik, ki so lepo razsvetlele predvsem v jedrini Sokolskega doma. S tem je dom mnogo pridobil ter so domače

umetnine ustvarile lepo in prikupno domačnost. Izmed darovanih slik naj omenimo slike »Studenci pri Mariboru« (olje) in »Motiv s Korčule« (gvas) prof. Zorana Musiča, sliko »Most v Vipavi« (olje) prof. Karla Jiraka, sliko »Iz okolice Maribora« (pastel) prof. Ivana Kosa, sliko »Motiv iz celjskega parka« (olje) prof. Alberta Sirkarja, sliko »Motiv iz Prekmurja« (olje) akad. slikarja Maksa Kaučiča in sliko »Jalovec« (olje) br. Zlatko Zeja.

Sokoli so našim umetnikom iskreno hvaležni za njihovo lepo razumevanje ter se jim tudi tem potom toplo zahvaljujejo za naklonjenost. Ta dar naših domačih umetnikov je v vsej naši javnosti zbudil pozornost in vsestransko priznanje.

Potreba elektrifikacije Slov. goric

Sv. Ana v Slov. goricah, 2. februarja. Kraji Slovenskih goric in predvsem oni ob severni meji so bili že od nekdaj v marsičem zapostavljeni. V dobi bivše Avstrije se takratni oblastniki za njihove potrebe niso mnogo brigali in je prebivalstvo živelo v zapostavljenosti starokopitno življenje, daleč od novejših izumov človeške tehnike. Tudi v vojnih letih niso tem krajem posvečali dovolj pozornosti, kakor bi zahtevale gospodarske, kulturne in narodne potrebe.

Med najvažnejšimi potrebami ogromnega dela Slovenskih goric je elektrifikacija. Pomanjkanje elektrike je bila temeljna ovira, da ni bila doslej niti v najmanjšem obsegu izvršena industrializacija vseh krajev Slovenskih goric, ki bi bila pogoj za zaposlitev onih tisočev delavcev, ki odhajajo vsako leto v tujino na trdo sezonsko delo prodajati svoje moči v tujčvo korist. Potrebe elektrifikacije čuti kmečko delavsko ljudstvo zaradi sedanjega pomanjkanja petroleja še tem bolj.

ZAHVALA

Vsem, ki ste se nas kakorkoli spomnili ob izgubi naše dobre tete, stare tete in svačinje, gospodične

Antonije STRUBELJ-ČESKUTI
trgovke in posestnice

se prav iskreno zahvaljujemo.

Posebej pa velja zahvala č. gg. duhovnikom, gospodu zdravniku dr. Igorju Tavčarju za trud in požrtvovalnost, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so drago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

LJUBLJANA, dne 3. februarja 1940.

Zalujoči ostali

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Brez posebnega obvestila.

Umri nam je naš ljubljani soprog, oče, stari oče in tast, gospod

Sebastijan Čenčur

železniški uradnik v pokoju

dne 3. t. m. po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti ga bomo spremlili v nedeljo 4. t. m. ob 1/5. uri popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska c.) na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 3. februarja 1940.

Globoko zalujoči:

FANI — soproga; LJUDMILA, poročena LIKAR, LADISLAV, OLGA, poročena TROST, MIROSLAVA, BOGOMIL — otroci, in ostalo sorodstvo.

Karbidna razsvetljava, ki se je pričenoja mnogi posluževati, je zaradi podražitve karbida razmeroma enako draga kakor petrolejska in bi bila elektrika mnogo boljše nadomestilo, ker bi bila pri veliki porabi toka cenejša kakor sedanja petrolejska in karbidna razsvetljava. Zelja po elektrifikaciji zlasti važnejših krajev kakor Sv. Trojice v Slov. gor., Sv. Antona, Sv. Benedikta, Marije Snežne, Sv. Jurija, Sv. Ane itd. postaja vedno večja in bi bilo v interesu splošnosti da bi se rešitev tega problema ne odlašala več, ker bi bila gospodarska škoda le večja.

Akcijsko za elektrifikacijo naj bi započela banovina v dogovoru s falsko elektrarno, čim prej se bo to zgodilo, tem hitreje se bo gospodarsko dvignilo naše področje, obenem pa bo ustvarjen pogoj za industrializacijo, ki bi rešila še druga skedala socialna vprašanja, zlasti delavskega sloja. Naj bi na merodajnem mestu čim prej pričeli razmišljati o tej pereči potrebi našega narodnega življa. Izrek »Toda meja varna domovina« velja tudi za problem elektrifikacije naših obmejnih krajev. — Jh.

Mariborsko gledališče

Sobota, 3. febr. ob 20.: »Othello«.
Nedelja, 4. febr. ob 15.: »Prodana nevesta«.
Znižane cene. Zadnjič.
ob 20.: »Konto X.« Znižane cene.

Izpred sodišča

Zaradi krivega pričevanja je mariborsko okrožno sodišče obsodilo 33letnega kočarja Jurija Pacigo iz Jančkovca vrha in 31letnega posestniškega sina Ivana Kamenška vsakega na mesec dni zaporu, ker sta pri neki sodni razpravi 13. septembra 1939 pred sreskim sodiščem v Ptuj lažno pričala. 62letna posestnica Marija Piskol pa je bila obsojena na mesec dni zaporu in 300 din globe, ker je pacig in Kamenška nagovarjala h krivemu pričevanju.

Smrt pod lokomotivo

Maribor, 2. januarja. Sneg prinaša razne nevarnosti, zlasti našim poštvalnim železničarjem, saj prihajajo vlaki v sedanji hudi zimi na postaje popolnoma neslišno, tako da je dana možnost nevarnosti v primeru najmanjše nepazljivosti ali nesrečnega naključja. 29letni železniški premikač Anton Dajman, doma s Pragerskega, ki se je vozil vsak dan v Maribor v službo, je postal žrtev takšnega nesrečnega naključja. Bil je zaposlen na mariborskem glavnem kolodvoru. Nameraval je iti preko tratinice, pa se je pojavil v istem trenutku popolnoma neslišno nemški potniški vlak. Preden je mogel nesrečnik odskočiti, ga je že potegnilo k sebi kolesje lokomotive in vleklo nekoliko časa s seboj. Ko ga je odvrglo, je obležal na tratinčah z odsekanimi nogami. Nesrečnež je bil pri priti mrtve. Grozna nesreča je globoko pretresla vse, ki so bili priča strašnem dogodku.

Anton Dajman je bil oče treh nepreskrbljenih otrok, ki obkokujejo sedaj skupno s svojo materjo njegovo prerano smrt. Vse pomiluje njihovo bridko usodo. Anton Dajman je bil pri opravljanju svoje službe priden in zanesljiv, napram svojim stanovskim tovarišem prijateljski in tovariški, predstojnikom pa zvest in udan. Zaradi tega je njegova bridka smrt tem huje prizadela vse, ki so ga poznali in spoštovali. Njegov spomin bo trajno živel v srcih njegovih številnih znancev in stanovskih tovarišev!

Drzen vlom

Rimske Toplice, 1. februarja. Tukajšnja javnost je zelo razburila drzni vlom v Lohnerjevo hišo, ki stoji v neposredni bližini hotela »Stara postaja«. Vlomilci so si »izposodili« v bližini kovačnice kramp, s katerim so s silo odprli težna vrata hiše, kjer ima trgovec Lohner v poletnem času tudi zajtrkovalnico, ki jo prav dobro poznajo vsi obiskovalci Rimske Toplice.

Vlomilci so bili nedvomno kakšni domačini ali okoličani, ki so jim morale biti razmere dobro znane. Vedeli so, da je hiša prazno zime zapuščenca, da je njen lastnik pozimi v Celju, da je v hiši mnogo vredne blaga kakor perila in obleke, pa tudi nenovkvarljivih jestvin kakor konzerv, dajle likerja itd. Vse jim je moralo biti popolnoma znano, sicer bi ne izvršili drznega vloma tako brezhibno.

Vlom bi bržkone ostal še dolgo časa prikrit, če ne bi v bližnji kovačnici pogrešili krampa, ki so ga našli čez čas v neposredni bližini Lohnerjeve hiše in pri tem opazili, da so vrata delno poškodovana. Zadeva je bila prijavljena varnostnim oblastem. Pričakovati je, da bodo naši vrli orožniki v kratkem izsledili drzne vlomilce ter jih izročili v roke pravice.

Iz Slovenskih goric

Osebnost. Petdeset let zakonskega življenja sta dopolnila zakonca Karel in Marijo Flašker, posestnika iz Zlc pri Sv. Ani v Slov. gor. Svoj zlati jubilej sta praznovala v torek 30. januarja. Jubilantoma želimo še mnoga leta srečnega življenja!

Huda zima ovira potrebna dela. Mraz in neprestani sneg, ki pada vedno v novih množinah, povzroča največjo oviro za pomlad potrebnega gnoja ter so v skrbah, da bo zgodnja pomlad deževna, kar bi zopet obutno oviralo to delo. Nešteto vinčarjev toži, ker nimajo potrebne zaposlitve in zaslužka pri rigolanju vinogradov. Po napovedovanju starih ljudi je soditi, da se sedanje vreme tudi v februarju ne bo bistveno mnogo spremenilo.

Ali je takšna prodaja upravičena? Ob sedanjem pomanjkanju petroleja nekateri trgovci ob naši meji neupravičeno izkoriščajo ljudi s tem, da prodajajo petrolej, seveda v skrajno omejenih količinah strankam samo pod pogojem, če kupijo tudi drugo blago. Najbolj so pri tem prizadete revne bajtarske in vinčarske družine, ki morajo kupovati stalno ob nabavi malenkosti petroleja tudi številne druge potrebščine. Razen tega se je tudi dočelo, da so trgovci kljub odrejeni enotni ceni tekočih goriv ponekod prodajali petrolej v množini po 2 del za 2 din, kar znaša za 1 liter 10 din. Ali ni možnosti, da se takšni nedostaki v škodo našega malega obmejnega človeka, odstranijo?

Mariborske in okoliške novice

— Svečnica v Mariboru. Razmeroma prijetno in ugodno vreme je zvalo tudi včeraj na Svečnici Mariborčane v zasneženo belo okoličico. Smučarji in sankarji so prišli na svoj račun pod Urbanom, pri Treh ribnikih, ob obronkih Meljskega hribova, ob vznožju Pohorja itd., povsod je bilo živahno in veselo. Vnetajši planinci in smučarji pa so se že na predvečer podali na pohorske planinske postojanke iskat čim lepšega torišča za zimsko sportne spretnosti in veščine.

— 1087 tujecev je obiskalo Maribor v mesecu januarju. Največ je bilo Nemcev, in sicer 168, ki so imeli 353 nočnin. Nadalje je obiskalo naše mesto v preteklem mesecu 30 Čehov, 15 Italijanov, 5 Madžarov, 4 Švicarji, 2 Angležja ter po 1 Poljak, Romun, Holanec, Francoz in Turk. Ostali so bili naši državljani. Vseh nočnin je bilo v preteklem mesecu 2306.

— Nočno lekarniško službo imata od danes naprej Albaneževa lekarna pri sv.

Antonu na Frankopanovi c. 18, tel. 27—01, in Königova lekarna pri Mariji pomagaj na Aleksandrovi cesti 1, tel. 21-70.

— Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZD ima jutri v nedeljo dr. Zirnagst Teobald, Maribor, Kralja Petra trg št. 31.

— Izropana domačija. V domačijo posestnika Štefana Rezonje v Malem vrhu v Slovenskih goricah so vdrla doslej še neizsledeni zlikovci, ki so pobrali vso obleko, čevlje in druge predmete ter izginili brez sledu. Za drznimi vlomilci poizvedujejo orožniki.

— Najmanj 22 milijonov dinarjev. »Delavska politika« poroča v št. 15.: »Mestna občina bi morala nabaviti rezervne zaloge hrane, kakor je to predpisano s posebno uredbu z zakonsko močjo. Po približnih računih bi morala občina imeti v ta namen na razpolago kredit najmanj 22 milijonov dinarjev. Na vsak način si bo morala občina ta znesek izposoditi in že v prihodnji